

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

211077

Vol 11 | చెన్న పట్టణము 1924 నం॥ డిసెంబరు నెల 27-వ తేదీ శనివారము | No 227
ప్రకటనము 00 | శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, పుష్యమాస శుద్ధ ద్వితియ ౨. | సంచిక ౨౨౭

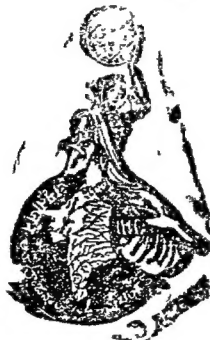
అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారితో వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది | సంపభాష. చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

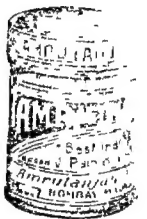

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లపోట్లును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
వగ్గులు తగ్గించును దురదను తొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే శుభము వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్కారములను తొలగించి ఉపశమన
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడా వాడుచున్నారు.

చక్కనిదబ్బీతో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు, లేక, బొంబాయి

వెలవల్పము! వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందినది | వలమధికము!!

అమృతాంజనము

వాయునొప్పులకు వజ్రయుధము

సంపభాష చీటిచూచి కొనిన మోసముగలుగదు

చక్కని సీసా 1-కి, 0.10-0 అణాలుమాత్రమే

అమృతాంజనము గాయపు పుండ్లకు ఘనమయిచమందు

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లపోట్లును.
బెణుకుల భేదించును, వాపుల రూపుమాపును.
వగ్గులు తగ్గించును, దురదను తొలగించును.
వనమూలికలచే హిందూజేశమంకు తయారుచేయబడు మంచిమందు
సువాసన గలిగియుండును.

అమృతాంజనము పక్షిపాలములకు పరమహంసక్రియ

నెత్తుకునందు మూ తావుజము మేర్పడు చున్నది. కీళ్లువాచట
మొదలగు చెడుపదార్థములు చేరి ద్వారము, కీళ్లుపోట్లును మొదలగు
యవి సుధి బంధనములందు నిలిచి నవి దీనికి లక్షణాలు.
యుండుట వలన సుధి వాత వేలకు వేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు, లేక, బొంబాయి

భారతి

నచిత్రమానపత్రిక

ప్రతివాంఛమాసాదిని ప్రచురింపబడును

సచిత్రమానపత్రిక ప్రతిసంచికయందును కి. 4

రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో
ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు,
గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు లక్ష
విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పు. ల
కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా	రూ	6	0	0
అర్ధసంవత్సరము	"	3	0	0
విడిపత్రిక	"	0	10	0

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అణాలు 0.10-0
స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంప
జాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత
చందాదార్లుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము మినహా
యింపుకొని తక్కినసొమ్ముమాత్రము పంపవచ్చును.

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూపు ప్రకా
రము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలు
చార్జి అధికమగుచున్నది. మీరే ముందుగ మన
యార్డరు పంపిన క్షణము లెగ్గును. వీ. పీ. లు పంపి
నచో సొమ్ముమాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగా
చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు
సంభవించును.

మేనేజరు, భారతి.

పోస్టుబాక్సు నెంబరు 12 మద్రాసు.

లాటరీ

కొండాపురంలో గొప్ప జిన్నింగ్ గ్రవుండ్ నట్ ప్యాక్టరీ
లాటరీ

గవర్నెంటువారి L. Dis. 3505-1924 గా తెలియపరచి లాటరీ మూలముగా

విక్రయించుచున్నాము

ప్రారంభము.

లాటరీ కలంపు తేదీ 1925 పిబ్రవరి 22.

మంచితరుణము

రూ 52500 కు లాటరీ.

టిక్కెట్టు 1-కి రూ 1-0-0

10500 టిక్కెట్లు మాత్రమే

మణిఆర్జునద్వారా సామూహపవన టిక్కెట్లు పంపబడును.

కమిషన్ ఏజెంట్లు కావలెను. మంచి కమిషన్ యివ్వబడును. అన్ని విషయములకు క్రింది ఆదేశముకు ప్రాప్తి తెలుసుకొనవచ్చును.

లాటరీ కలంపు పెద్దమనుష్యులు

మ: రా|| శ్రీ, దివాన్ బహద్దూర్ పి. కేశవపిల్లెగారు, స్వ.తి.

" బి.పి. దేవరాజులునాయుడుగారు, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు, కడప.

" కె. కోటిరెడ్డిగారు, ఖారిస్టరు, కడప.

ఆదేశము:-

శి. యం. పెద్దరామారెడ్డి.

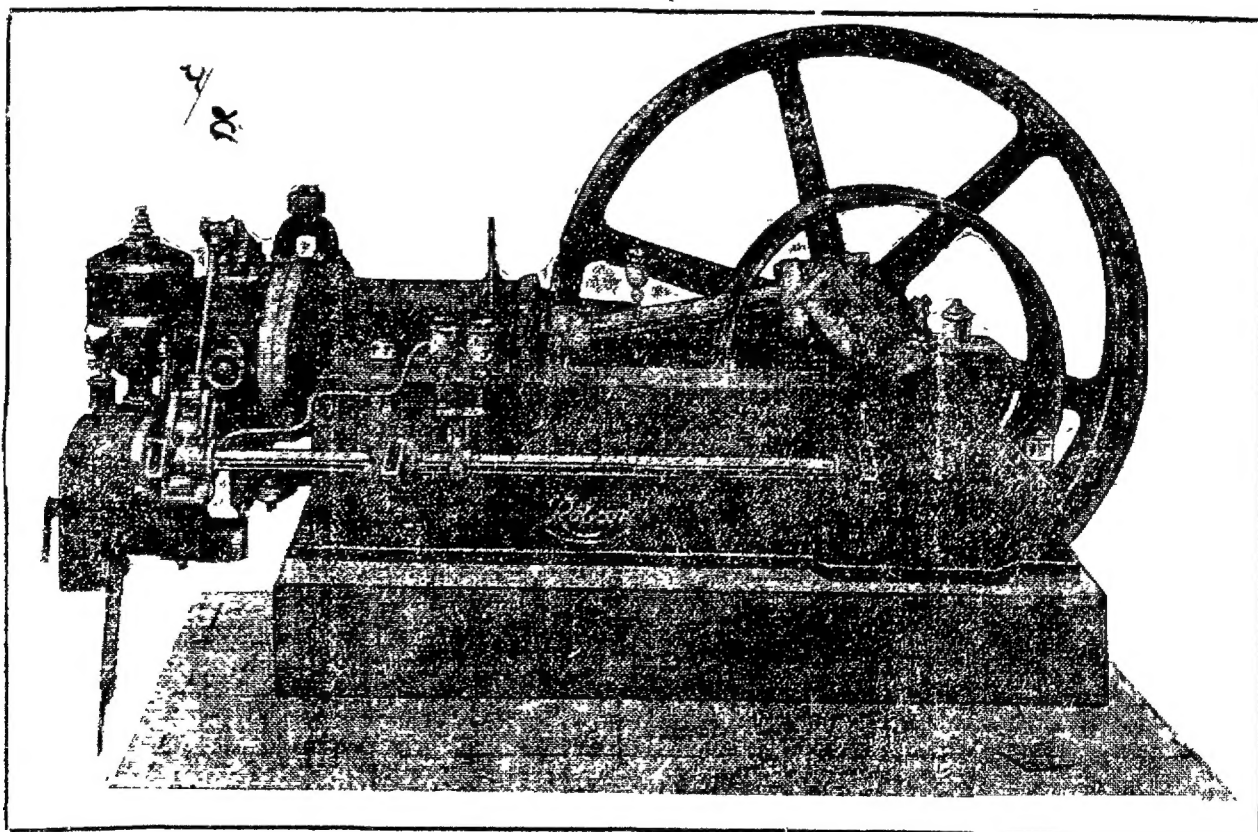
బి. శి. మల్లారెడ్డి.

పోస్టు కొండాపురం
M S. M. Ry.

కడపజిల్లా.

“రాబ్ నెక్”

లాంగ్ స్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడీ సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగా ఖర్చుగును.

వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,

కొంగురు అధికముగానున్న పుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను ప్రదీపించుటకు ఎక్కువ నేర్పరితనము అక్కరలేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:-

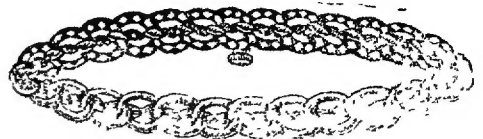
లండన్ ప్రేడింగ్ కంపెనీ బెజవాడ (ఇండియా)

(అన్నిరకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపొందవచ్చు. స్థానికములకు వారు “రాబ్ నెక్” గ్యాసు యింజనులు, ప్లాంట్లులకున్న సోల్ యేజెంట్లు)

నమ్మకము. న్యాయము, యదార్థముగల దుకాణమునందే మీరు లావాదేవి చేయుదు

సుమగాజులు

38 సవరములలో తయారగును. జత 1 కి చేదారం సహా మజూరి రూ 25 0 0

బాంబుగాజులు

3.6 సవరములలో తయారగును జత 1 కి చేదారం సహా మజూరి రూ 6.0-0

క్యాటలాగు కావలసినవారు వ్రాసిన యినామగా పంపబడును

ఉమ్మడిరామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ

వగలనర్తకులు, 25 చై నాబాబానోడ్డు శాస్త్రాచార్య, గాంధీ

తెలిఫోను నెం. 8021

తంజిలివాసము 'ఉమ్మడియా'.

కడచిన 30 నం. రమాలనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది, నమ్మకమైనది, కల్తీలేని వెండికి, సవరముబంగారుకు శ్రేష్ఠమైన మణులకు, పూచి యివ్వబడును.

ది లక్ష్మీ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.
హెడ్ ఆఫీసు:—10, నిస్ బెట్ రోడ్, లా హోరు.
లా లా ల జ ప తి రా యి
(చేర్ మన్, బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టరులు)

ఇది ప్రారంభించిన 6½ నెలలలోగానే 17 లక్షలవరకు ప్రస్తావములు (ప్రపోజిచ్చు) వచ్చినవి. ఇది పూర్తిగా హిందూదేశీయుల నిర్వాహకము క్రిందనే యన్నది.

ఈ దిగువజిల్లాలలో ఏజంట్లు కావలెను:—గంజాము, విశాఖపట్నము, గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, ఉత్తరాంధ్రా.

నిజముగా మంచి సామర్థ్యముగలవారికి భారాకమైన షరతులు గలవు.

ఈదిగువవిలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

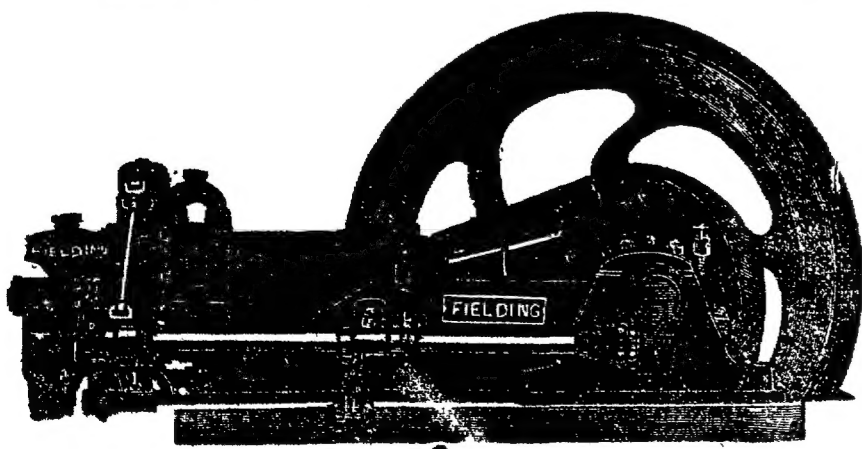
పండిత కె. సంతానం. లేక లోకల్ అడ్వైజరీ ఆఫీసు, (7.2.23. [7])

మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, లా హోరు.

16 నుంకురామ శెట్టిపేరి, మద్రాసు.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన "ఫీల్డింగు" వేటెంటు శమిడిశల్ క్విక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయి ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యా యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చ్చుని సిలిలో నుండగనే స్టార్టు కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలులోనైనను అతినంతపిక్ కముగా పనిచేయును. క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యా యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

పోల్ యెక్కుట:—

తెలిఫోన్

పోస్టు బాక్సు

అతిమూత్రవ్యాధిచే గలిగిన

బలీనతకు ఆమోఘమైన చికిత్స

తిరువల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురం, కాపుతలూరు ప్రస్తుతములో చెన్నపురి, బాంబేపుర ఆర్మీనియూ ఏధి, 72 వ గృహమునందున్న పండితస్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారవారు అతి శ్రమకాలములోనే, నేను భుజించు ఆహారముచే నావ్యాధిని, నివారణచేసినందుల కెంతయు కృతజ్ఞుడను. నేను అతిమూత్రవ్యాధి వలన కలిగిన లిపీతనచే చిరకాలమునుండి బాధపడుచుంటిని. 15 దినములలో ఆయన చికిత్సచే నావ్యాధి నివారణయై విప్పటిమనిషివైతిని. నాకు, ఆరోగ్యము మొదలైనవి ముందుగా యింజను పనిచేయలేదని చెప్పవచ్చును.

హెచ్. వి. శంకరరావు,

ఇకాంటాక్స్ సర్క్యూర్ మైలాపూరు, మద్రాసు, 25.8.24

వారి సలహాకట్నము రు 15

పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి

బోషధాలయమును గురించి ప్రధానము వ భుత్వ ప్రధానమంత్రియగు ది. శా.న.రబుల్ పానుగల్లు

నానాగారి అభిప్రాయము:—

నేను పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి బోషధాలయమును దర్శించితి నని చెప్పట కెంతయు సంతోషించుచున్నాడను

అతిమూత్రము, దుర్బలమునున్న వ్యాధులకు పండిత స్వామి గారు చేసిన చికిత్సలు చాల గుణము లివ్వవచ్చు వానియన నాకు తెలిసింది.

నేను చాలామంది రోగులను చూచితిని. వారందరకు పండిత చికిత్సవలన తగు ఫలములుగాక విముక్తు మైతిని విప్పకొనితి.

ఈ గురికొని విమర్శించుటకు సాధ్యముగా స్వామి గారు చికిత్సచేసిన పిమ్మట మరిల మూత్రమును పరిశీలించగా చాలా యోగ్యత పిమ్మట బాడలేమయ్య కనిపించినది చెప్పితి.

ఇటుల స్వామిగారిచే పూర్తిగా ముగ్ధుడైనవారిని వైద్యకాస్త్ర పండితులు (మైటెఫిక్ మెక్) బాగుగ వర్గీకరింపవలెనని కోరెదను.

పండితస్వామిగారికి యెల్లప్పుడును జయముకలుగునాక యని కోరుచున్నాడను.

గుజ్జపు పందెములు
1924-1925

(2) మూర్ మాక్సెట్టులోనుండు బైసికిల్ స్టాండుకు బాదుగలనువసూలుచేయు హక్కు

212

The advertisement features two main products. On the left is a large, ornate industrial machine, possibly a steam engine or pump, with the text 'NATARAJAN ENGINEERING WORKS' at the top and 'P. NATESA MUDALIAR' at the bottom. On the right is a heavy iron safe, also labeled 'P. NATESA MUDALIAR' at the top, with 'IRON SAFE' and 'MANUFACTURER' in the center, and '39 BROADWAY' and 'MADRAS' at the bottom. The safe has decorative diamond patterns on its doors. The entire advertisement is rendered in a high-contrast, black and white style with a grainy texture.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వద్దును. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు
అంబర్ ఎంజినలు, హెటారులు, హెషిమెటాగమలు, హెడలరును రిజర్
చేయుటయందు శుభ్రతగలవారు. రై నుమిలప్పు కాంప్లీ నిలండ్లు, సాప్టింట్లు,
పట్టులు, నరసమగా యెక్కడనున్న. శుభ్యురాయపిల్లిది, పెద్దనాయకాచేటి,
మద్రాసు. హెషిమెటా సంబంధించిన భగవంతునియే ఆర్థుడ యెచ్చి,
కరూరుచేసి యెక్కడనున్న. ఉత్తరమం (కానీన జనలు) కాయలదును.

ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు
మా పెద్దనోటీసులను చూడకోరదము.

13-11-1923

7.2.25 టి వరదరాజులుచెట్టి,
209 గోవిందప్పనాయకవీధి, ముద్రాసు, 26-7-24.

వారి సలహాకట్టు ము. ర్పు. 15-0-0

జీమూలదాయము, ఇంద్రియస్థల
నము, నరముల బలహీనము, అవ
యవములు చిక్కిపోవుట, పుండు
మచ్చలు మొదలగువాటిని
కుదుర్చు ఆమోఘమైన
బౌషధము

అజ్ఞానములపక్షపాతముగలవారు మాత్రమే కారణము
చేతనే ఆయుర్వేద వైద్యమును నిందించుచున్నారు. ఆంగ్ల
బౌషధములచే కుదురనివ్యాధుల నేకములు ఆయుర్వేద బౌష
ధములచే బాగుగా కుదురుచున్నవి. తిరనశ్వరోల్లా కృష్ణాక్షుగ
నివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపల్లెను, బార్లె బౌస్ ఆర్మీనియన్
వీధి నెం 72 రు గృహము నందుండు పండితస్వామి శ్రీనివా
సయ్యంగారు వాకుడిన చిక్కువ్యాధిని బాగుచేయుటవలన
వాకు ఈ అభిప్రాయము కలిగినది.

నేను 8 సం॥ రమునుండి కీళ్ళనొప్పిచే బాధపడు
చుంటిని. వాకుడికాదు మిక్కిలి కృపించియుండెను. వాడెను
కన్నునుండి నీరు కారుచుండెను. గ్రుడ్డు ఎత్తిగానుండెను. దృష్టి
తగ్గెను. మరియు శుక్లముకూడె ఘన మగుచుండెను. యివి
న్నియు గాక వడడ క్రిందిభాగముందు చంకలకు ముందుభాగ
ముందు పుండు సంబంధమైన మచ్చలుండెను. నేను పండితుల
వారినిగూర్చి చికిత్సకై వెళ్ళినప్పుడు వాడేహాస్యితి ప్రాప్తకార
ముగా యింగడెను. ఈవందగ్ధములలో మరియొకవిషయము
కూడ తెలుపుచున్నాను

నేను బౌశ్వాత్మ బౌషధములను చాలకాలము పుచ్చు
కొనియు చాలియ లేకపోయెను. స్వల్పకాలములోనే అనగా
ఒకవారములో పలకే పండితులవారు వాకరివ్యాధులన్నిటిని
పూర్తిగా కుదుర్చుట మిక్కిలి అద్భుతమైనవిషయము. పండి
తులవానికి భగవదనుగ్రహము గలదు. వారి బౌషధములు
విలువగలవియైనను మంచి గుణమిచ్చును. పండితులు వాకిచ్చిన
నూతనజీవమునకై నేను వారికి మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను. కాలు
మంచిసిక్కిరి వచ్చెను. కీళ్ళయందు నొప్పులు పూర్తిగా కుదిరెను.
జబ్బుచేసినకన్న పూర్తిగా కుదిరెను. శుక్లవర్ణము నిలిచెను.
పుండుసంబంధమైన మచ్చలు పూర్తిగా మాసిపోయెను.
జబ్బుచే బాధపడుచున్న ప్రజల నిమిత్తమై యీవందగ్ధములను
తెలుపుచున్నాను.

జె. హెచ్. ఎడ్ మాంబు,
90, శేషవీధి, పెరంబూరు.

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0
[8]

బలహీనత, ప్రాణశక్తి తగ్గుట,
ద్వంద్వమూత్ర వ్యాధులకు ఆమో
ఘమైన చికిత్స

బలహీనత, ప్రాణశక్తి తగ్గుట, ద్వంద్వమూత్రవ్యాధు
లు మున్నగు వానివలన నేను చాల తీవ్రముగ బాధపడుచుంటిని.
తరుచుగా వీర్యనష్టము కలుగుచుండెను. అందుచే బలహీనత
చెచ్చినది. నానాటికి వాక్కితి తీసికట్టుకొనికీ వచ్చినది.
అట్టిస్థితిలో నాకు, తిరునల్వేళ్ళొక్కప్పుడుకొరం కాపురములగు
శ్రీమాన్ పండితస్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారు వారు చెన్న
పురము, బార్లె బౌస్, ఆర్మీనియన్ వీధిలో నెం 72 రు, గృహ
మునందు కాపురమున్నట్లు తెలిసినది. ఆయన ఎటువంటి గడ్డు
కోగములనైనను కుదుర్చగలరని విని ఆయనవద్ద బౌషధము
పుచ్చుకొనుటకు ప్రారంభించితిని. అతిస్వల్పకాలములో నాకు
అద్భుతమైన గుణముకలిగినదని య భావముగా తెలుపుచున్నాను.
సెమి మితివారి తిరుగుటచే నేను ప్రపంచసౌఖ్యముల కెందుకు
సనికిరాకుండు పోయితిని. ఇప్పుడు మంచిపడుచున్నను నాకు
పూర్తిగా కలిగినది.

ఆర్. వెంకటరామన్, ఇంటర్ మీడియేటు విద్యార్థి,
కోమలగ్రామం, తంజావూరుజిల్లా.

ప్రస్తుతి విలాసము:— కచ్చేరిరోడ్డు, మైలాపూరుము.
1.6.28.

[5]

ఆరోగ్యబలము

మీ బిడ్డ మిక్కిలి ఉష్ణ
ప్రదేశమునందు కూడ
ఆరోగ్యముగాను, సుఖము
గాను ఉండుటకు గ్లాక్సో
అవసరమైన మంచిబియ్యము
నిచ్చును.

గ్లాక్సో పాలచే పెంచబడిన బిడ్డకు ప్రేమబంధమైన
వ్యాధులు, క్షయము మొదలగు భయంకరమైన వ్యాధులు రాకు
గ్లాక్సో కల్పింపని పరిపక్వమైన పాలు. వేడినీళ్లతో చేర్చి
తక్షణమే బిడ్డలకు ఉపయోగించవలెను. మృతేదియు నొక
నవపరము లేదు. మీ బిడ్డను ఆడుగుడు.

ఇంటి రాజుగారి ఆవరణను బడసినది	<p>గ్లాక్సో శ్రేష్ఠమైన పాల ఆహారము.</p> <p>“బిడ్డైన బిడ్డలకు బలము నిచ్చును.”</p>	స్వయిన రాజుగారి ఆవరణను బడసినది
---------------------------------------	---	---

గ్లాక్సోచే నాలుగు రాజకుటుంబముల బిడ్డలు మిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి
టాకుగా సరఫరాచేయువారు ఆల్ బెడ్ యంగు అందు కో., ఓమిలెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకాగ్లాక్సోలు చేయబడినవి.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు.

మనవ ప్రాభవ మెట్లు తీరును?

గతకాలమున భరతఖండములో నేతనీయుజాతులవారు
ప్రతిపట్టణములో ప్రతిగ్రామములో ఎవరైనా వేలు కాపురముం
డిరి. వారికి మరబట్టబట్టి వృత్తినికొనినది వారన్నములేక
మలమలమాడుచున్న సమయమెరిగి ఎమిగ్రేషన్ కూలిపనలకై
అన్వేషింపగా ఆఫ్రికా మోరిసు ఫీజీ మొదలగుఖండాలతరములకు
కొందరిని దీసుకుపోయిరి. కొందరి స్వర్ణతల్పమైన స్వదేశమును
స్వగృహమును విడువలేక ఉపవాసములు సేసేసి బలిమినిచ్చిరి.
కొందరికరవృత్తుల నవలంబించిరి. అందుచే అవ్వకున్న నేతగాం
ద్రలో నివ్వకు నాల్గవభాగమైన లేదు. ఉన్నవారు ఏసీను
నూలుతోనో నేసినిబట్ట ఏవంపత్సరమున కావంపత్సరము విక్ర
యమైపోవుచునే యున్నది. పూర్వమొకకటుంబమువారు
కట్టుబట్ట ఈనవనాగరికయుగములో నొక్కినికేచాలరు. ఇట్టి
సందర్భములో నేతిగాండ్రే నేయాలె వనముకట్టనలెనని నేత
గాండ్రపై మనమాధారపడుట సంభవమా? ఎప్పటికినిగాదు.
ఇప్పుడున్న నేతిగాండ్రకంటె వేయిగుణములధికముగ నుండిన
గాని మనకు నేతబట్టవారకదు. కనుక ప్రస్తుతము జాతివివక్షత
పాటించక అన్నిజాతులవారు నేత వారంభించక మనవప్రాభా
వముదీర్చి దేశము భగవంతుడైనదెప్పటికినిగాదు. మోటుపని
జేయుకూలివానికి నేతవృత్తి అలవడును. నేతవృత్తి సుఖవృత్తి.
ఇల్లువిడచి ఎండలోజేయువృత్తిగాదు. కష్టమైనపనులు జేయ
బాలని కుటుంబములు స్త్రీలు ఆభ్యసించవలసినవృత్తి స్వగృహ
ములో నీడపట్టున ఆహారవృద్ధివృత్తిలో లసిజేయునదీవృత్తి.
వృత్తులన్నిటిలో నింతసుఖమైన గౌరవవృత్తి లోకమందేదియు
లేదు. లోకులమానమునగప్పువృత్తిచే దీనికింతగౌరవము గల్గి
నది. నేతవృత్తిచే నెలకు ముప్పయిరూపాయలొకనుపి సువా
రమునకుగ సంపాదించుకొని స్వతంత్రజీవనము జేయవచ్చును.
ఇంతటిభగవంతుడైన గౌరవవృత్తిని నేడు మహాత్మ అమృతలాని
వలన పూర్వగౌరవము తిరగచేకూడగలదు. ఇంతగౌరవమైన
వృత్తిచేతనే మహాత్మాగాంధీ న్యాయస్థానములో నేను నేత
నేయుకులజడనని సగర్వముగ బల్కిననటు మనకు ప్రబలప్రమా
ణముగా! గతకాలమునుండి మనదేశములో ఇంగ్లీషువిద్య
ప్రభావమున దేశీయులు హేయమైన నాకరీవ్యాపారమున
బడి మనదేశపుశిల్పకళలను వస్త్రములను స్వదేశప్రేమను నిర
సించి నాకరీశిల్పము నీచముగనుండునని ఆద్యోగమును మారుచేరు

తెట్టుకొని నామమున భయమున లంచాలు పుచ్చుకొనువారికి నేత
ద్రోహులై! తామే దేశములో గౌరవవంతులమని గిర్వింది శిల్ప
కృషివాణిజ్యములచే స్వతంత్రజీవనము చేయువారిని హేయ
ముగజూచుటచే నాకరీశిల్పమునా నాకరీజాతిగ తడితరులొకజాతిగ
మనదేశమున రెండజాతులేర్పడినవి అందుచే విద్యార్థులు నకు
వారు హేయముగ జూచుచున్న శిల్పకళ లభ్యసించుట అవసర
కరమని భావించుచున్నార.

ఇక నాకరీజేయువారి అవసరజూడుడు

ఎంతవెళ్లనా. రీ (ఉద్యోగి) అయినా తమతండ్రి వృత్త
కేంద్రమై బాధపడుచుండగా భార్య ప్రసవవేదన ననభవించు
చుండగా నీకు ఫలాఫలముకు బదిలీచేసినామని ఉత్తరపురా
తగమే ముఖములైట్టుకొని దుఃఖముతో తక్షణంబయలుదేరి
వెళ్లుచున్నవారిని మనమెందరిని జూచుచున్నాము గామ? తలి
దండ్రులసొమ్ములతో వ్యయపర్చి పట్టపరిశ్రాద్ధులమైతిమని తొలి
సంతోషించుచు పిమ్మట నాకరీకైచింతించుచు తోచక ఆకా
శమనై పునాచిచూచి గ్రహతారలు లెక్కించిలెక్కించి ఇంత
కాలము సామనేర్చి మూలమున్ను సలమ్యును పొడిచినట్లు ఆఖ
రుకు పదిహేను యిరవైరూపాయల నాకరీకాళపడి ఒకరిని
గోరితే పనిమందియుంపలు తమయోగ్యతాప్రమరులనహా పడి
గాపులడియున్నవారి నెందరిని జూచుచున్నాముగాము. ఇంత
ద్రవ్యము పనియ పర్చి ఇన్నాళ్లనుంచి
కష్టపడి చదువుకొన్నచదువంతా స్వా
ధీన స్థితిచే జీవించుకొని కాసుకైన కొరగానుండ బోవుచు
న్నది. ఇప్పుడు మహాత్మాగాంధీ నాకరీ సంధిమున్నీ నల్లులు
స్వతంత్రజీవనముని విద్యాధిగులకు బోధింపచుటచే నా సుఖ
పాతమువలన దాని సత్యమును గ్రహించి జాతీయ విద్యాల
యము విప్లవీకృతము మనదేశములో స్థాపించి వృత్తులనే ఎం
చుచుండుట కుభ్యప్రదిము. తూర్పుకు బాటు నది ప్రవాహము
పడమరకు పార వారంభించినట్లు యువకులు దేశమువైపు వారి
దృష్టి సారించుట కుభ్యమాతము ౧౯౦౫ వ సంవత్సరం
బేంగాలు విభజన సమయముందు స్వదేశ ఆద్యోగన పర్చిన కంగ
సాదరులకు కోరినరీతి నేతివస్త్రము లిచ్చి చన ఆంధ్ర దేశము
వారి ప్రశంసను పొందెనది నేడు ఖ్యోరకు నన్నని నూలు
వడుకులకు మహాత్ముని ప్రశంస పొందినది. ఇప్పుడు మీరు నేతి
వారంభించిన మన ఆంధ్రదేశము లోకములను ఆదుర్ముగను.
మన దేశములో కన్నీ సంపన్నులను లనండి నేతివృత్తి
నభివృద్ధిజేయుటకై ప్రభుత్వమువారు అచ్చులచ్చు కొన్ని విధ

లయములు సాధించిరి. ఆ విద్యాలయములలో నూలుజేగముగ
వదులు రాబుముత్రము కనిపెట్టుచుండ నేతనీయు మీటముగ
ములు నూలుపని వేగముగ జేయఁజేయఁచెడివారు కనిపెట్టిరి. అనంత
నేతనులలో నేతనీయునటు నూలుపని నేర్చుకొనుటకు
మన నిరత్యురతులగు నేతగాండ్రు ఆహ్వానించిరి. నెలకు ఆరు
రూపాయలు భత్యభుజ్యలన్నియు ఆ నెలలవరకు నేర్చుకొనిపిమ్మ
ట ఒకచేతిమరుగ్గును ఇనామిచ్చెదమనిరి. అదివరకు నేతనీ
లో సుఖశీవము చేయుచుంటుంటే వారు ఆయా రూపాయల
భత్యభుజ్యలకాశపడి పెళ్లనిగ్గునిపలేదు. అవిద్యాశాఖవారు
గూడ ఇతరజాతులవారిని ప్రోత్సహింపలేదు. ప్రోత్సహింప
రచినా నాకరింపలేదు. నీచుని విద్యార్థులు పెళ్లరిని ఇది
వరకే నవనీడేరి. ఈవిద్యాలయము శాస్త్రజ్ఞముతో స్థాపింప
బడినవో నిజముగా నాడేదేయమనెరవేరలేదు. అవిద్యాలయముల
వ్యయము మాద్యుక్త దైవకర్తకు పెద్దపెద్దశిశు లకై వ్యయ
చుచున్నది. అదివరకే స్థూల సేవించుచున్న మనదేశపు
గౌరవనీయుల విద్యార్థులలో నేమి పరిజగదన్నదో చూడ
లు. అప్పుడు గవర్నమెంటు ఈయేదే నేతివృత్తి అభివృద్ధికై
ఇంతియము వ్యయమైనదినిమాత్రము జూచి సంతోషించెదరు.
ఇప్పుడు నాల్గవతరగతిలో చదువుకొని అపైనిచదువు
టకు ప్రయత్నించు వాడున్నవారు, ప్రవేశపరీక్షవరకు చదివి
ఉత్తీర్ణులై యిరు, కానివారు, ఇంతవరకే పట్టపరీక్షాసిద్ధులు
గవర్నమెంటులలో నేరింపకొనవలెను. మరవగ్గుము
లతో నేత నానికొకరినీ నూలుపని పదునబోయి పరిజే
యుట కందొంజుట్టుట మొదలగుపనులు చేతిమరులతో నూ
త్తుముగ విద్యార్థులు ఒకనెలకే నేర్చుకొనవచ్చును అధుఁకు
లకు నీచుని కున్నాడు, పనిపుష్పట్టు కొట్టుకు ముట్టుప
యోగించు జీవనీతిలు అందలలో లెదులు పుష్పములునే ముచు
లు నూలుపనిములకు నేర్చుకొనవచ్చును. ఇప్పుడు నేతనీ
యజాత్యువారు తిరువ్యాపిధిని పదిమందంత నూలుపని
నేయగూడో అంత పని చేతిమరులతో నంత సమయములో నొ
క్కడు చేయగలరు. నేతనీయవారు ఈక్రొత్త ఉపకరణముల
తో నూలుపనిచేయు నేర్వనిచో పనితెరువక బట్టవారిగ నీయ
నేచున్నాడు. మనవిద్యార్థు లంతకంటే మంచిబట్ట నేసి అంతకు
చాకగానిచ్చి నెలకు ముప్పయ్యరూపాయలు సంపాదించ గలరని
దృఢముగ జెప్పవచ్చును. మనకు క్రొత్తరాటుము వచ్చునో
నూలువిరివిగ జతపడువరకు మనదేశపు మిల్లులలో తయారైన
నూలుతోడనే నేయవచ్చును. కాని అందుచే మనఅభాము దీర
దు. పూర్వపురాటన కంటే విద్యుదంతయు హెచ్చువడుకుక్రొత్త
రాటుమాను ప్రతిగాములలో ప్రతిపంటయు మనకు ముఖ్య
ముగ కావలెను. విద్యుదంతయు విరివిగదొరకిన మనపుద్యమము సం
పూర్ణముగ నెరవేరి ఖద్దరుసమస్త పూర్ణమగును. అప్పుడు మన
దేశమును విదేశములకువెళ్లకుండ నరికట్టవచ్చును. అప్పుడు మిల్లు
బట్టతోమనము పోటీకి నిలువగలము. అప్పుడు విదేశ స్వదేశీ
మిల్లులు మూలబడును. చేతితోనేసి మరబట్ట ధరకెట్టివ్వగలమని
ప్రశ్నించెదరేమా! అందుకు సమాధానమువినుదు. వారికి మన
దేశమునుండియో, మరదేశము నుండియో మూడు కమిషనుల
వీధ వాడకేవులతో ప్రతిచేరును. మాంచవ్వరలో కొట్టకొ
లది మూలధనముతో పెద్దపెద్ద బిల్డింగులు ఇంజనలు ఇంజనీర్లు
మేనేజర్లు డైరెక్టర్లు గుమాస్తాలు పెద్దపెద్దశిక్షములు పుచ్చుకొ
నుటయేగాక నేతనీయవారికి నెలకు నూలుయభ్యుపాయ
లకు తక్కువగాని కూలిచ్చి నేయించుదురు. అబట్టతిరుగా వాడకే
వులు ఏజంట్లకొనుపనిచ్చి వనదేశములో విక్రయించెదరు
ఇకమనకో అన్నిభుజ్యులైవు. మనగ్రామంప్రతి మనయింట్లో
నూలుచదుకుట, మనఇల్లెపాక్షరీ, మనమేనెలకు 20 రూపాయి
లకొలికి నేయవారము మనమే మేనేజర్లు ఇంజనీర్లుము
విక్రయించవారము గునకంత మూలధనమును వడితగలదు.
వారివలెమనకు కిర్చులుతిగలవు. మనము చేతితోనేసి
మరబట్ట ధర కివ్వగలము. కావున ఆంధ్రనాయకులారా, వి
ద్యార్థులారా, కాంగ్రెసు కార్యములకై జేయుచున్న వహకా
ర్యములన్నిటికంటే ఆధునిక రాట్టు నిర్మాణము విద్యాలయ
ములలో మనయోగములకు నేత నేర్పించుట ముఖ్యమని తామె
రిగిన విషయమే గనుక ఈ మాతృకర్మము నారంభించి ఆర్థిక
ముగ దేశమును స్వరంజము సంపాదించెదరుగాక.
ఈ మాతృకర్మమునకు లెదురు బుద్ధి దైర్య మానశ్య
శక్తులు ముగించందే ప్రసాదించుగాక.
కటం, ఆకాశం సామకేళరం,

ప్రతికూల అభిప్రాయములన్నియు తోలగిపోయిన

మూలధనము ఎక్కువగా హెచ్చించుటవలనను, ప్రస్తుతపు కాలమునకు తగిన మెషివరి దిగు
మతియగుటవలనను, హిందూదేశముయొక్క పరిశ్రమములు మిక్కిలి త్వరగా అభివృద్ధికి వచ్చు
చున్నవి మంచిమెదడు గలిగినట్టివారిని, నిపుణులలో శ్రేష్ఠతరమైనవారిని నియమించుటచే "మేడ్
ఇన్ ఇండియా" (హిందూదేశములో తయారైనది) అను పదములు ఉపయోగించవలసిన దినములు,
విదేశములందు తయారగు వస్తువులకంటె ఏమాత్రము తీసిపోదు అని పూచీనిచ్చుదినములు, త్వరగా
నమీషించుచున్నవి.

డిల్లీలోనున్న బిస్కట్ కంపెనీ లిమిటెడ్, ఫ్యాక్టరీ వారిచే తయారుచేయుబిస్కట్ బిస్కెట్లు
ఏమాత్రమును యునైటెడ్ కింగ్డంలో తయారగువాటికి తీసిపోవుటలేదు. అదేమెషినులు, పా
యిలూ, అదేప్రకారము పైవిచారణ, చేతితో ముట్టబడకనే తయారగుచున్నవి.

అయితే విదేశములనుండి దిగుమతియగుచున్న బిస్కెట్లను, ఇక్కడ తయారగువాటికిని
ఒక వ్యత్యాసముమాత్రమే యున్నది. అదేదన ధరయందుమాత్రమే గలదు.

వీటిని చదువుకు. యునైటెడ్ నర్విన్ క్లబ్బు, సిమ్లా
దయచేసి ఒక బిస్కెట్ పార్కులను మునుపటిమాదియే చిల్డ్రెన్ హాము (ఇంగ్లాండు)కు పంప
గోరెదను. అవి మంచి గుణము గలిగినవని అచ్చట అందరిచే అంగీకరించబడినవి.

(Sd.) Col.....S. & T. Corps

మీరు ఏల వృథా 100 కి 15 చొప్పున దిగుమతిపన్ను, ఫ్రెయిట్, యితర ఖర్చులనుకూడ
భరించెదరో ఆశ్చర్యముగా నున్నది.

టేబిల్ బిస్కెట్లు:—మేము 52 రకముల బిస్కెట్లను తయారుచేసి ఉత్తర హిందూదేశ
ములోనున్న ముఖ్యమైనజాతులకు, క్లబ్బులకు సరఫరా చేయుచున్నాము.

ఆరమి బిస్కెట్లు:—కొన్ని సంవత్సరములనుండి అనేకటన్నులను బ్రిటిష్ సైన్యమునకు సరఫరా
చేసియున్నాము.

కన్టీన్ బిస్కెట్లు:—కసాలోనున్న గవర్నమెంటు లెబోరేటరీలో మా బిస్కెట్లన్నియు
పరిశీలించబడి, సైన్యమునకు, నేపీ కన్టీన్సుకు తగినవని అంగీకరించబడినవి.

పిప్ బిస్కెట్లు:—రాయల్ ఇండియన్ మారిన్ వారికి, ఇతర పిప్పింగు కంపెనీలకు మేము
కంట్రాక్టరులుగా నున్నాము.

డాగ్ బిస్కెట్లు:—ముఖ్యమైన వేటకుక్కలు, ఇతరకుక్కలు గల స్వంతదానకు సరఫరా
చేయుచున్నవి. విదేశములనుండిదిగుమతియగుచున్న వాటికంటెను 100 కి 35 చొప్పున సరఫరాచేసిరి.
వృథా వైకమును ఖర్చుపెట్టుట మానుడు. వాటియొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు 10 బంగారుపతకములును 5
వెండిపతకములును యివ్వబడినవి.

స్థాపితము 1898

మద్రాసు రాజధానికి, మైసూరురాజ్యమునకు, నైజామురాజ్యమునకు సోల్ ఏజంట్లు:—

మహమ్మదు మూసా హాజి ఇబ్రహీం, అండుకో.

32 గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

మద్రాసు స్టాకిస్టులు:—

- మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., 263 చై నాబజారు, మద్రాసు.
- ఎస్. దేశాయిగౌండర్, చై నాబజారు, మద్రాసు.
- కె. మహమ్మదుహుస్సేన్ సాహెబు, బందరువీధి, మద్రాసు.
- సి. ఆర్. వడివేలు మొదలియార్, మూర్ మార్కెట్టు, మద్రాసు.
- పి. వీరాస్వామిచెట్టియార్, మూర్ మార్కెట్టు, మద్రాసు.

బెంగుళూరు స్టాకిస్టులు:—

- మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., 80, ఏ. ఓట్టు పూర్ మానురోడ్డు, బెంగుళూరు కంటోన్
మెంటు.
- డి. సైడ్ ఉస్మాన్ అండుకో., 47/49 న్యూమార్కెట్టు, దానిబ్రాంచీలు, కంటోన్మెంటు.
- పి. ఎమ్. అబ్దుల్ రహీమాన్ సాహెబు, న్యూమార్కెట్టు, కంటోన్మెంటు.
- మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ అండుకో., అవెన్యూ రోడ్డు, బెంగుళూరు ఫిట్

ఆంధ్ర దేశమున పేరెన్నిక గల నవలలు!

లైబరరీలకు

సంవత్సరాది బహుదానము

50 పుస్తకములు

రు 25 లు మాత్రమే

రు 50 లు విలువగలవి

సంవత్సరాదివరకే తగింపువెల

దరఖాస్తుతో రు 10 లు అడ్వాన్సుపంపుచు సమీప రైలుస్టేషను తెలుపవలెను.

రు 0-1-0 బిల్ల పంపినచో గ్రంథములల్లిస్టు పంపెదము.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథమాల, కాకినాడ.

చెన్నపురి బజారుధరలు

డిసెంబరు 27-వ తేదీ కనీసార్థము

(1) ధాన్యములు

చనియ్యలు కా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు 42.0-0 మొదల	
చియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కుసుమ రికాల్డి ,, వ 48 గలది రు 14.0-0 14.8-0	
నెలూరిది ,, డిటా ,, 15.8-0 16.0-0	
డిల్లీ ,, డిటా ,, 16.4-0 16.8-0	
రాగులు కా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8.12-0 9.0-0	
సువర్ణము ,, ,, 20.0-0 24.0-0	

(2) వస్తుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11.0-0 రు 12.0-0	
నెనగలు ,, డిటా ,, 10.8-0 11.8-0	
పెసలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 18.0-0 16.0-0	
ఉలములు ర 164 ,, ,, 9.4-0 11.4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

సువర్ణము కా 1-కి రు 160.0-0 165.0-0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14.0-0 26.0-0	
కొండాపురం వేరునెనగవచ్చుకా 1-కి ,, 55.0-0 60.0-0	
ఇతర ప్రదేశము ,, ,, 50.0-0 58.0-0	
వేరునెనగనూనె గానుగ కా 1-కి రు 120 మి.న. నూ. 115	
అమడము కా 1-కి రు 145.0 0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

కాయకనుపు కా 1-కి రు 170.0-0 175.0-0	
కూరకనుపు ,, రు 145.0-0 150.0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరుది) కా 1-కి రు 129.0-0 140.0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఖం 1-కి రు 50, 55	
కాళవా పిపాయకట్టు ,, రు 70, 75	
బెల్లము కా 1-కి రు 85.0-0 60.0-0	
చింతపండు కా 1-కి రు 80.0-0 49.0-0	

(5) ఇనుము

వట్టా రకం కా 1-కి రు 82.0-0 88.0-0	
చదరం ,, 82.0-0 85.0-0	
రవుండు ,, 82.0-0 85.0 0	

(6) లోహములు

కండి 100 కులంకు రు 72.0-0 74.8-0	
బంగారము, కులము 1-కి రు 22.8-0 28.0-0	
వరుస 1-కి 14.5-0	
ఇత్తడి కా 1-కి రు 260.0-0 265.0-0	
రాగి డిటా రు 800.0-0 810.0-0	
అస్కాచక్కెర కా 1-కి రు 88.0-0 88.4-0	

(7) రంగులు అలివై ను

అవుక్కమ్మడు 20 డిగ్రీలు రు 78.0-0	
తొట్టిక్కమ్మడు డిటా 72.0-0	
సింహం డిటా ,,	
గురం డిటా ,,	

(8) దూది

జోండా వడ్డుకాయ 1-కి రు 820.0-0	
--------------------------------	--

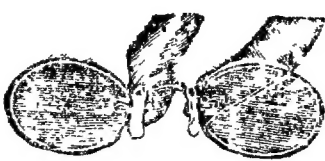
(9) నూలు

గోయంబుకూరు నం 10 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8.12-0	
రుధుర నం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 7.8-0	
ప్రభూరు యేనుగ నం 8 1/2 పెట్టె 1-కి రు 8.12-0	
అహమదాబాదు నం 12 1/2 పెట్టె 1-కి రు 7.12-0	
కూకాయేనుగ నం 20 రు 11.4-0	
జూన్ నం 20 ,, ,, 40 కి లెనింగ్ అయినను రు 18.8-0	
గోకాకు నం 12 1/2 రు 9.0-0	
పద్యూక్ నం 24 1/2 రు 11.10-0	
14 1/2 క్విలక్ వడి 9.0 0	
నం 20 బెన్ని సింహం యా.టే రు 11.4-0	
నం 22 ,, ,, రు 11.8-0	
నం 12 1/2 బెన్ని పర్కసు రు 9.2,0	
నం 14 1/2 ,, రు 9.8-0	

ప్రభాకరశాస్త్రిగారి గ్రంథములు

1. శృంగార శ్రీనాథము శ్రీనాథుని సమగ్రచరిత్ర	2 0 0
2. చామరద్య మణిమంజరి 2 భాగము	1 6 0
3. ,, ప్రథమభాగము	1 4 0
4. ప్రబంధరత్నావళి.	1 8 0
5. మాన్వాళ్ళముచ్చట	0 4 0
6. తంజావూరి ఆంధ్రరాజులచరిత్ర.	0 6 0

మణిమంజరి ఆఫీసు, 8/15 స్ట్రెట్, తిరువల్లి క్విలీ.

శాస్త్రరీత్యా నేత్రములను పరీక్షించి,
ప్రదేశము ననుసరించి

గ్యారంటీమీద సులభచనములు యివ్వగల సమర్థులు.

మెస్సర్స్: వి యస్. శాస్త్రి అండ్ సన్స్ తేనాలి.

హిందీశాస్త్రములో తులూకీ నుండి వచ్చినది. (8068)

కంపెనికాపే చేయబడ్డది.

ధరలు
పరసము.
క్యేటలాగు
ఉచితము

శాస్త్రవిధములగు రివాలవర్లు ఆనలేక
విద్యుత్తోటాలు రు. ముప్పై రూ. ప్రా.వి.ము ౧౦౬౩ సం.

కాళము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకును. చిన్నవి. కేజులో పెట్టుకొని గలిగినవి కూడ దొరుకును.
యం. వి. రామానుజం కెట్టి అండు కంపెని. నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

విషాచినివారిణియనుకలరామండు

ఖ్యాతిపొంది యున్నది. సాధారణముగ గలిగె అన్ని విధములగు విశేష వ్యాధులయందును కుటుంబోపధముగావాడతిగియున్నది
కల బుడ్డి 1కి రు 1.4-0 అన్ని జైవధములకు వి. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము. కోరువారికి అంగ్ల, ఆంధ్ర క్యాటలాగునకు ప్రాసిన
ఉచితముగా పంపబడును.

క్షీరవర్ధని

లయు శ్రద్ధభూషణ వారి రామశాస్త్రి, (ప్రాప్తి)టరు, ఆయుశ్యగవలయము, బెజవాడ

పాం.లెన్.పేనాల బంగారపు పాళిలబదులు యానూతన గ్లాసుపాళీలు దేశమంతయు వాడుకలోనున్నవి. (గ్రా.నూ 14.

గ్లాసుపాళీల కలము ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
గ్రా.నూ 14, గ్లాసుపాళీ ఫ్రంట్.పేనా రూ 1. దళన రూ 10.

మైలాపూరు విక్టోరియాడిపో, మద్రాసు.

గ్లాసు పాళీలు

(1898) ధనవంతులకు మాత్రమే ?

ఆనంగ ప్రభయాకాశి

వాటిని విశేషకవ్యము, ఖర్చులేకయే కాగుచేసి, శాస్త్రోత్తమ్యము నిచ్చుచు, శాస్త్రసమృద్ధిగా కలయచేసిన ఈవిద్య
వధము నిరపయోగమైనట్టి స్థితులలో కూడ క్రొత్తచురుకులనమును పుష్పినియిచ్చుచు యుద్ధజాలమునలె నూతనమార్పును
కలిగించును. పూర్తిగాగల వివరములకు ప్రాసిన యజ్ఞాముగా పంపబడును. 80 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రు 10 మాత్రమే

ముసలితనము, ఇతరకారణములచే గలిగిననరముల
బలహీనత, ముడుతలుబడిన దవ్వుడలు, చిక్కినట్లు
కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు

కందర్పసంజీవని తైలము

ఒకకులము బుడ్డి 1-కి ధర రు 10.0-0. ఇతరవివరములకు ప్రాసిన మాక్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నెం. 49 బందరువీధి, మదరాసు.

ఈతైలమును నైకివాడుకుచే నపుంసకత్వ
ము మొదలగునవి లోలగుదురు గాక దుంచి
సంసారసౌఖ్యము కష్టక కలుగును.

నమ్మకముగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రజ్యోతిరీ మానిఫాక్చరింగు కంపెని.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకములుఅడ్డగి చైకోలు మొదలు బంగారు నగలు
న్ను,నవరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరి అడ్డగిలు, జడవిళ్ళలు, వాగరములు, ఉంగరములు, చంపనములు, పతకము
లు, మొదలగునవన్ని వెండి రైలుకూజాలు, టంబర్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపి నెట్లు మొదలగు పాత్రసామానులన్నీ అనే
రకములు కాళ్ళగొలుసులు, మెదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకున్న
చాదివేండికిని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.
పాత్రెట్లు - కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, కేశవపాటికోటయ్య అండు బ్రదర్స్.

“నర్సి నన్” (స్వర్ణము చేయున్నది)

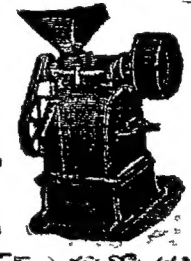
అద్భుతమైన జీవామృతము

లోహము లన్నిటిలోను స్వర్ణము దివ్యమైనది మూత్రము కాని అయితే వానిని చక్కగా వాడిన ప్రపంచమునందున్న రసాయనము లన్నిటికిని రాజు పంటిదని హిందూదేశపు ప్రాచీన బుద్ధులు చెప్పెను. ప్రాచీ, ప్రదీచి బౌద్ధములలో దివ్యమైనదని మిళితముచేసి, భయము చేయబడిన దనియు, కంఠమున వేసుకొని, నపురవశ్యము స్వల్పముగా పియ్యగా, పానముగా పియ్యగా, క్రమీననీ, బహుపుత్రుడు, అపరాధక్షమ, గర్భస్వము, మార్గరస్థినియా, మలబద్ధము, అగ్రము మొదలగు అన్నివిధములు చెరువ్యాగులు, తీర్చిదిద్దగల చివ్వుక గుణము. కఠినవర్త్యము, లంఘనముచేయ నన సుముత్యము సాధారణ దుర్బలత్వమునకు వైకి కస్తూరితైలమును వాడవలెను. నర్సి నన్ములననేక అద్భుతగుణములు గలవు. ఒక నెలకు సరిపడు నర్సి నన్ము బౌద్ధము స్వర్ణముతో మిళితమైనది. బుడ్డి 1 కి రు 5-0-0. వై పూతిబౌద్ధము రు 2-8-0 ఒక పూర్తి నెట్టు రు 7-0-0 తపాల ఖర్చు వేరు. ఉష్ణదేశములలో నుండువారి కిది అమోఘమైనది.

డి. కంకట్రాపు ఎన్ట్రెప్రైజర్, బి. ఏ. వైదాచేటపాళ్లు “నుండు పుష్టిని కలుగజేసినది”. మిస్టర్ ఎం. బి. నా. “రక్తమును శుద్ధిచేయును”. మిస్టర్ జి. బొంబాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనది”. బాయి “మిక్కిలి ఆశ్చర్యకరమైనది”. చాక్లర్ ఎస్. మాన్య అవానదాబాదు: “నూరే పీసీయా కోగికి చాలమంచిది”. మిస్టర్ డబ్ల్యూ. కెట్టి వరదాసు “2 పానుల బరువు ఎక్కువైనది”. మిస్టర్ రూఫ్ ఖాన్ సి. వి. డి. సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ పాట్నా “ఉపయోగకారి, గుణకారి”. ఎస్. ఆర్. రావు ఎన్ట్రెప్రైజర్ బి. ఏ. డెట్టి కల్వరూ వేయూ “నాకు చాలమేలు చేసినది”. మిస్టర్ పి. ముర్తూయలు, రంగును “సంపూర్ణతృప్తి నికలుగ జేసినది” మిస్టర్ ఎస్. సి. డిట్టా కానిటిని ఇన్స్పెక్టర్ కలకత్తా “అద్భుతమైన గుణములను కలిగించినది” ఆరోగ్యముగా నుండ గోరిన ఇప్పుడే ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు వేరులో బాగోల్ పూరు విలాసమునకు వ్రాయవచ్చును లేక ఏజెంట్ల వద్ద తీసుకొన వచ్చును. (1482)

Behar Chemcl Works Bhagalpur. Branch-Mihijam. Telegrams:—Chemists, Bhagalpur or direct from Agents, W. E. SMITH & Co., Ltd., Madras and Branches. DADHA & Co., ASVIN & Co., Iyancannoo Mudaliar Madras. Woollen Mart Mangalore; A. Abid & Co., Hyderabad. T. C. Nataraj & Co., Mysore.

మెషిన్లు అమ్మకము

1. ఒక క్రొత్త 12 గుత్తుల పవరుగల టెట్టియంజను.
2. ఒక మేలైన సెకెండుహాండు 32 గుత్తుల పవరుగల పాతటెపు హారన్సు బి. ఇంజను, 2 చక్రములు. స్టార్టర్తో సహా.
3. రెండుమేలైన సెకెండుహాండు 28 గుత్తుల పవరుగల పాతటెపు, హారన్సు బి. ఇంజను రెండుచక్రములు, స్టార్టర్, ఏరు, రిపేరు. కంపెనరుతో సహా. ములు సెల్వ్ స్టార్టర్తో సహా.
4. ఒక మేలైన సెకెండుహాండు 25 గుత్తుల పవరుగల అక్రాయిడు, టెపుహారన్సు బి. ఇంజను రెండుచక్రములు.
5. ఒక మేలైన సెకెండుహాండు 20 గుత్తుల పవరుగల పాతటెపుహారన్సు బి. ఇంజను.
6. ఒక మేలైన సెకెండుహాండు 10-12 గుత్తుల పవరుగల హారన్సు బి. ఇంజను.
7. టెట్టి రైనుహార్లు పాలిషర్తో సహా సైజు 1 న్ను 2 న్ను.
8. క్రొత్త 18 అంగులముల స్ట్రోక్కు వేగముగల షేపింగ్ మెషిన్.
9. 14 అంగులముల డ్రైయింగ్ మిల్లు, వర్టికల్, పిండిమిల్లు.
10. ఒక క్రొత్త 12 అడుగులు \times 8 $\frac{1}{2}$ అంగులం రెండుక్రొత్త, 10 అడుగులు \times 8 $\frac{1}{2}$ అంగులం, సెంటరుమూన్, నరుకు రేట్లులు, యింకా రెండుమేలైన సెకెండుహాండు 12 అడుగులు \times 10 అంగులం. మున్నె నరుకు రేట్లులు.
11. ఒక క్రొత్త టెట్టి బాక్స్ ట్రయ.

మామొక్క ధరలు మిక్కిలి తక్కువ. వచ్చి మాస్టారుచూడుము.

బి. డి. బెట్టి అందు కంపెనీ, 8, సెంబుదానువీధి, చెన్నపురి.

పుష్ప మాల తి

తలనూనె లన్నిటికిని మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది

(ప్రతి చోటను దొరకును)

ఆనందమును కలిగించు శుభమారమైన శుభాపనగలది. కంట్రుకలు నలుపుగాను, పొడుగుగాను తెరుగు నట్లుచేయును. 8 బౌన్సుల బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0 వర్తకులకు ప్రత్యేక నమపాయముగలదు.

సోల్ ఏజెంట్లు:— ఎస్. వైద్యా అండ్ కో., పార్కు బౌను, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, చైనాబజారు, తిరుచూనాల్లి, భోంబు. 166

ప్రతివర్సనగదులు నెం 6, బందరువీధి, మద్రాసు

ఇ స నా ఫె లి ని సే వించి మలేరియను

కుదుర్చుకొనుయా

ప్రస్తుత కాలములందు ఇది మిక్కిలి నమ్మకమైన సిద్ధాంతము. దీర్ఘ కాలమునుండి జ్వరగడ్డ పహా గలవారికి పూర్తిగా గుణ మిచ్చును. మలేరియా రాకుండుటకై ఉదయము, సాయంత్రములందు ఒక మూత్రను పుచ్చుకొనిన చాలును. మలేరియాకుదురుటకు 1 దినములు సేవించినచాలును. మలేరియా తిరిగి ఎచ్చడునురాను. భయములేనది. వైద్యనిపుణులచే సిఫార్సు చేయబడినది. పరిశీలించు ద్రవరూపము నున్న “ఇ స నా ఫె లి ని” ను వాడుడు.

(1521) ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు, (5) **GORIO Ltd., Post Box 159, Fort, BOMBAY.**

తిమ్మరువాయువుకు

అమోఘమైన నివారిణి

నాకు గడచిన మూడు సం॥ రముల నుండి నాకేరీరము నందున్న కీళ్ళన్నిటియుండును తిమ్మరువాయువుచేగల తీవ్రమైన నట్టియు, సహింపరానట్టియు బాధయుండెను అందుచే నాకు ఆకలి తక్కువైతే గాక నిద్రలేకనే అనేక రాత్రులు గడచినవి.

నాబరువుమాడ తగ్గెను. నా యెముకలు అన్నియు బాగుగా కంకాళమువలె అగపడుచుండెను. నేను క్రమేణమున ఆశమాడ లేకపోయెను. ఇంతటిబాధతో జీవముతో నుండుట కంటే మరణించుట మేలని కొన్ని నేళ్ళందు నాకుతోచుచుండెను. నేను అనేక వి. ఎమ్ ఎస్ గరితే నిచ్చిన ఘోషాల్లల వద్దనుండి మాడ చికిత్స చేసికొంటిని. తుదకు తాత్కాలికమైన గుణముమాడ లేకపోయెను. నాఅద్భుతవశమున ప్రస్తుతిము చెప్పే పురము జార్జి టౌను, ఆస్ట్రేలియాస్ వీధిలో నెం 72 గు యింటిలోనున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స చేయించుకొనవలెనని నాకు అకస్మాత్తుగా తోచినది. ఆప్రకారము తత్క్షణమే వారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. అతిస్వల్పకాలములోనే అనగా 20 దినములలోనే నావ్యాధినివారు అత్యద్భుతముగా జూగుచేసిరి. ఇప్పుడు నేను నూతనముగా మారితిని. మునుపటి ఆరోగ్యము, పుష్టికలిగిని. నాబరువుమాడ మిక్కిలి హెచ్చును.

మిస్. యు. హాలెండు, “ఎల్లెస్ బర్గ్” ఆరెటూన్ రోడ్డు, రాయపురము. మద్రాసు.

దగ్గు, నరముల బలహీనత, దేహము నందుండు అత్యుష్ణము మొదలగువాటిని త్వరితముగా కుదుర్చు బౌద్ధము

తిరువళ్ళేలిజిల్లా కృష్ణాపురనివాసియును, ప్రస్తుతము ను బ్రాసు, బార్బెటో, ఆస్ట్రేలియాస్ వీధిలో, నెం 72 గు స్వామి నందుండు స్వామిపండిత ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారువారు నాకు 2 సం॥ రములుగా నుండినదగ్గు, నరములబలహీనత, అత్యుష్ణము మొదలగువాటికి చికిత్సచేసిరి. నాశీతిమిక్కిలి హాని కరముగానుండెను. అంగ, ఆయుర్వేదవైద్యులవద్ద బౌద్ధము తీసికొనియు నిరుపయోగమాయెను. తుదకు నేను స్వామిపండిత ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్దకు చికిత్సకై వెళ్ళితిని. వారు గడచిన రెండుమాసములుండి నాకు బౌద్ధము నిచ్చిరి. వారి బౌద్ధములచే గలిగిన అద్భుతగుణములనుగురించి నాయభిప్రాయమును సంకోచముతో తెలియజేయుచున్నాను. నేను వారి చికిత్సలోనుండుకాలమందు కేరీరమునందున్న ఒక రహస్యస్థలము నందు వాపు కనిపించెను. సదరుస్థలంబిని స్వామిశీవారికి తెలుపుటకు 10 దినములవరకు సంకోచించుచుంటిని. దీనినినే నాపు వివరీతముగా హెచ్చుచుండెను. తరువాత స్వామిశీవారిలో సదరుస్థలం తెలిపితిని వారు చాని 5 దినములలో బాగుచేసిరి. ఇతరులుకుదుర్చలేనివ్యాధులకు స్వామిశీవారు తప్పక బాగు చేయగలరని అతని హామీను కోయనట్టి కోగులకు దృఢముగా సిఫార్సుచేయుచున్నాను. వారు కోగులయొడ మిక్కిలి దయతో ప్రసరింతురు.

టి. వి. కృష్ణారా, జెట్ ప్రోలు రాజాగారిఅల్లుడు, మూర్వకొండ, ప్రస్తుతివిలాసము:— నారాయణబాగ్ కత్తిడ్రల్ పోస్టు 21-8-24 మాంట్ రోడ్డు, మద్రాసు.

వారిసలహాకట్టుము రు 15-0-0

చ మ త్కార గణితము

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, శిశుగణితము, బోధగణితము, మతోగణితము, క్షేత్రగణిత సమగ్రము, చిత్రములు, అద్భుతములు, చిత్తులు, చిత్తుకృత్తులు, యంత్రకృత్తులు, రహస్యతెక్కులు, గణితాంధానము గలవు. మంచి మన, మనోబలమును, తెలివినీ శృద్ధియు రసవంతమైన శిశుగణితకృత్తులు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునకు తగినమానప్రజ్ఞయు, చమత్కారమును, యంత్రము తెలియు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన శుభ్రము. తీసికెల రు 1 య. వి. పి. చార్జి అ రి. వి. రి. క్రతులు రు రి. వి. వలయువారు:— సి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, (2118) బెంగళు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

భారత మితవాది మహాసభ

పరంజిపే గారి అధ్యక్షోపన్యాసము

వంగదేశ నిర్బంధములను నిరసించుట

అసహాయోద్యమము పూర్తిగా తలచుత్తుండ జేసికొని కాంగ్రెసులో మేము చేరము

కన్యర్షేటిపు ప్రభుత్వమువలన లాభము కలుగునను ఆశలేదు

స్వరాజ్యపక్షము బాధ్యత నంగీకరించినపిదప సంస్కరణములవిఫలమగు
రుజువుచేసిన యుక్తముగా నుండి డెది

స్వరాజ్యపక్షము వచ్చి అసహాయోద్యమము నణచినది

స్వరాజ్యపక్ష ప్రతీకారవిధానము, అరసుర్భతను అసహాయమునా
తప్పద్రోవ త్రొక్కివేట్లును, నిరూపించుచున్నది.

లక్ష్మణపురము, డిశంబరు 26:-డాక్టర్ ఆర్. యస్. పరంజిపాయిగారి అధ్యక్షతన నేటిసాయంత్రమున వీధిపరేషన్ లు లిబరలు సమాఖ్య సమావేశమయ్యెను. వెనుకటి సమావేశములందుకంటె అధికసంఖ్యాకులు ఈసమావేశమందు హాజరైరి. చాల పేరుప్రతిష్ఠలు సంపాదించిన ప్రసిద్ధ హైందవమితవాదులు సభ నలంకరించిరి. సమాఖ్యయొక్క ప్రారంభోత్సవము అధికఆవేశమునకు లోనయ్యెను. సుమారు మూడువందల ప్రతినిధులును, స్వరాజ్యవాదులు, భూస్వాములు మొదలగు ప్రేక్షకులు సమావేశమందుగూడిరి. స్త్రీలుగూడ సమావేశము జూడవచ్చిరి. అర్జంటులనులచేతను, వ్యాధులచేతను బాధపడుచుండిన ప్రముఖులు సమావేశమునకు రాజాలక, జయప్రదముగ సమావేశము జరుగుగాక యని ఆశిష్టసంపుట తంతులనిచ్చిరి. లిబరలుకత్తునారిముందు కార్యక్రమమునుగురించి వీరు సూచనల నంపిరి. సూచనలనంపినవారిలో డా. కె. జి. గుప్తాగారు గల ఓ.పి. రంపిన సూచనలు నేటిరాత్రి తమయినిరారణసంఘమునందు ఆలోచింపుదును. సర్ పి. శివస్వామిఅయ్యర్లు, టి. రంగాచార్యులు, సర్ సి. నెతల్ వాడే, చక్రవర్తి, యం. బి. దాదాబాయి, సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి మొదలగువారు సమావేశమునకు సందేశము లంపినవారిలో ముఖ్యులు. ప్రతినిధులు ముఖ్యముగా జాంబాయి, సంయుక్తపరగజాలందుండి వచ్చిరి అహోబిలసంఘాద్యక్షుని ఉపన్యాసము ఎల్లరుబాగుగా వినిరి. సర్వపక్షముల వారును ఏకీభవించుటకు అహోబిలసంఘాద్యక్షుడగు నెక్ గారు చెప్పిన సూచన లెల్లరి ఆమోదమును బడసెను. సర్ తేజబహుదూర్ సప్రసాదగారు కోర, సర్ పి. సి. మిత్తెగారు అనుమతించి, కాజికల్లెడ్డిగారు బలపర్చుచుండ, డాక్టరు పరంజిపాయిగారు ఏకగ్రీవముగా అగ్రసాధిపతీగ నెన్నుకొనబడెను. పిమ్మట డాక్టరు పరంజిపాయిగారు అధ్యక్షోపన్యాసమును గావించిరి.

లక్ష్మణపురమహాత్మ్యము

లక్ష్మణలో నేడు సమావేశమైన భారతమితవాది సభ యందు అధ్యక్షుడుగానున్న డాక్టర్ ఆర్. పి. పరంజిపాయిగారి అధ్యక్షోపన్యాస సారాంశము. నిజముగా కాంగ్రెసు ప్రారంభప్రకారము 1916 లో యాలక్ష్మణపురములో నూడినది. అసభలో నూడేలో విడిపోయిన మితవాదులు మరలచేరిరి. కాని యింతలోనే మా జానాలయొక్క మహాత్మ్యముయొక్క అధికారముక్రింది కాంగ్రెసు నిపటితమున అసహాయోద్యమముల నలంబించినది. అందుచే పరిపాలనాసామ్రాజ్యము నెరిగిన రాచకేతువేల్లియందు నుండి మరల తప్పుకొనవలసివచ్చినది. ఇట్లు తప్పుకొనినవారందరు నకులకై యొక్క త్రసంస్థ నెర్పించిరి. అదియే యిప్పుడేవలన నూడినది. ప్రపంచమునందు మరెటుగ యుద్ధము విపరీతభరితముల కలుగచేయుటచే హిందూదేశములోని రాచకేతువేల్లి చాలా వరకు మారిపోయినది. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యత కల్గించిన యాలక్ష్మణపురపుడు రాచకేతువేల్లియై యెత్తించెడి మనకు తోడ్పడుటగలదు

కీ|| శే|| మాంటాగుగారు

మాంటాగుగారిమరణమునందు మనచేతమునకు గొప్ప కీడు నాటిల్లినది. మనదేశవిషయములన్నిటియందును ఎక్కువ శ్రద్ధగాని మనదేశక్షేమమునుస్వక్షేమముగా భావించినహిందూదేశ మిత్రుడు మాంటాగుగారు. అట్టివారు మనకుస్వదాన్య

రక్షియులు వారిమాతృత్వ శాంతిగలుగుగాక. వారిజీవితము చరిత్రపై యుండుగాక.

ఆంగ్ల దేశమున కార్మికపక్షము

కార్మికపక్షమువారు అధికారమునకు గానంతవరకు హిందూదేశముపట్ల సానుభూతికలిగియుండిరి. ఇప్పుడయిన సామక్షమువారు కొందరు హిందూదేశమునకు మిత్రులుగా లేకపోలేదు. మేకడే నాల్గుగారు మంత్రిగాగానే హిందూదేశమున కంతయో లాభముకలుగనిది తలచిరిమి నోటిమాటలు తప్పవేరు లాభములేమియు కలుగలేదు. కార్మికపక్షము గొప్పదికాక పోవుటచే తగినకేలేక సామ్రాజ్యపాలనయందు జంకినది. అందుచే మనకేమియు లాభములేకపోయినది. అది అధికారమునకువచ్చిన ప్పుటి నుండియు విఘ్నము లువిమర్శనములు ప్రారంభమైనవి. వీటిని తలపకుండ దానిని నిందించుట పాడిగాదు.

మొన్నటి ఎన్నికలు : కన్యర్షేటిపు

మొన్నటి ఎన్నికలలో కన్యర్షేటిపుపక్షము సంపూర్ణ విజయము బడసినది. భారతదేశాభివృద్ధి కీపక్ష మెప్పుడునూ వ్యతిరేకమే. హిందూదేశ కార్యవర్గాయన లెన్సెన్ వాడే ప్రభువుగాను హిందూదేశముపట్ల సానుభూతి కల్గియున్ననూ డియ్యర్ గారి చర్యల కంగీకరించినందు, హిందూదేశపుసంబంధము ఎవల వగూడవని ఎంత వాదించిననూ యాన్సర్షేటిపు ప్రభుత్వములో మనదేశమునకు మేలుకలుగునను ఆశ నాకులేదు.

శాసనసభలలో స్వరాజ్యపక్ష ప్రతీకారము

శాసనసభలలో స్వరాజ్యపక్షమువారు అధికసంఖ్యాకులుచే ప్రభుత్వమును సాగకుండచేయుటకు యత్నించుచున్నారు. మగ్గరప్రతినిధులలోను, వంగదేశములోను ప్రభుత్వపటిమ బింగమైనది. రెతిరాష్ట్రములలో కష్టసాధ్యముమీరు స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వము వారి పని సాగనిచ్చుచున్నారు. కొన్నిచోట్ల లాభకరములైన శాసనములను స్వరాజ్యపక్షవాదులు నిరసించుచున్నారు శాసనసభాప్రతిష్టంభనలో స్వరాజ్యపక్షము కొంతవరకు కెగ్గినది చెప్పవచ్చును. కాని వారు నాశనవిధానమును చూపింట్లు నిర్మాణవిధానమును చూపలేకున్నారు. నిర్మాణవిధాన మందు అసమర్థములైపోయియున్నారు. కొన్ని రాష్ట్రములలో స్వరాజ్యపక్షమువారికోడిమటకు తులప్రాతినిధ్య ముక్రరక విచ్చుచున్నది. ఈ విధముగా స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వముకొనెను. నుంచిరావించేయమిచ్చుచు. నిర్మాణవిధానమునందు, బాగ్యుత్తనసంబంధములందుగూడ తమకు కే. లెన్సెన్ మూలంగాని అంగ ఎన్నికవాచూరు వీరి మొదలుకొనినచాలా ప్రత్యేకములైనవి. విహింపక ప్రతిష్టంభనకే పట్టుబట్టు కార్యము మొదలుపెట్టెను. కుంప్రసభలలోనే గాక బారికాశాసనసభయందు జరిగినవలె రాచిననూ స్వరాజ్య పక్షమునూ తప్పుత్రోవనొక్కి రలితైయక మనదు.

స్వరాజ్యపక్షమువచ్చి అసహాయోద్యమము నణచినది

స్వరాజ్యపక్షపురాకాయ, యివాహరిక రాచకేతు విశేషములను అసహాయోద్యమపు చావున కాగారభూతములుగా పరిణమించినవి. బహిష్కరములన్నియు నిష్ఫలములైనవి. భిక్షువుని కన్యకులలేదు. మామూలుప్రకారము విదేశపరకు దిగుమతియగుచునేయున్నది. హిందూమహమ్మదీయ విభేదము బిదివరకున్న త్రివిధరూపమునదాల్చినది. అస్పృశ్యుల

నామమాత్రముగానున్నది భిక్షుకట్టుమంటివా యని యడుగు నారేగాని కట్టువాడులేదు. భిక్షుకట్టు సమస్య అంతరించిపోయినది. పంజాబుదురంతయును ప్రతీకారము జరుగలేదు. స్వరాజ్యమురాలేదు. ఇక అసహాయోద్యమముచేసిన పని యేమి? ప్రజలయంద శాంతికలిగించినది. ప్రజలయందు భేదముల పుట్టించినది. అందుచే అసహాయోద్యమ విఫలత వెల్లడియైనది. స్వరాజ్యపక్షపురాక దీనిని పూర్తిగా నణగద్రొక్కినది.

మా జోస్యము

అసహాయోద్యమము ప్రారంభింప బడినప్పడే యాఫరి తము కలుగునని మామితవాదులు ముందే జోస్యముచెప్పిరి. కాని వారిమాటలరణ్యకోదనములైనవి. వారిమాటల వినని ఫలితముల దేశ మిప్పుడనుభవింపుచున్నది. ఇట్టి నిధానములందు హిందూదేశాభివృద్ధి కలవని మేమెన్నడును తలపలేదు. హిందూదేశమందు అన్నివిధములుగాను వ్యక్తులు కొంతమంది గొప్పవారున్నను ప్రజాప్రభుత్వము వాంఛించు స్థితి యిదియూకొంకను రాలేదు. అందుచే మితవాదులు జాగ్రత్తగ మెలగుచు ప్రజలంతవరకు జ్ఞానవంతులైకో గ్రహించుచు యిట్టి విధానముల నిరసించిరి. శాసనోల్లంఘనము మొదలగుపనుల కప్పుడును మితవాదులు దిగరు. వారికి కావలసినది సక్రమాభివృద్ధి. అట్టి యుద్ధమును మనకు కావలెను.

కాంగ్రెసులో అన్నిపక్షములు చేరుట

ఈ మధ్య కాంగ్రెసులో అన్నిపక్షములు చేరుటకు గూర్చి విచారించుచున్నది. అసహాయోద్యమము విమించువరకు (ప్రస్తుతము ఆపబడుటకాదు) శాసనోల్లంఘనాది నియములు న్నంతవరకు, నూలునడకుట బలవంతశాసనముగా న్ననంతవాకా, ఇట్టికే కాంగ్రెసుమతమునందున్నంతవరకు, అన్నిపక్షములు కాంగ్రెసునందు చేరజాలవు. హింస పనికొరదని బొల్లికల్ల కలుగుట చెప్పవచ్చు, హింసకులచర్య మంచికాదుగాని వారికోడే శిము మండిన చెప్పవారితో మేమెన్నటికి కలిసియుండజాలము. మాటలేంతి ఆపంద్యముగనున్ననూ ఎట్లుచేయుచున్ననూ పదిమందికి యిష్టముగానుండునట్లు వర్తించుచు వారినాయకులలో కొందరుచెప్పిన “గాడిపగిములుగుల” వారితో మేము కాంగ్రెసులో కలిసి యుండజాలము. తోడేమి మేక కలిస్తే మాకుపట్టకరుదును.

ప్రస్తుతము దేశములోనున్న పక్షములు మాడు బహిష్కార, స్వరాజ్య, మితవాదపక్షములు. మిగతావి జాతి ప్రాతినిధ్యమునై సాధాపడియున్నవి. ఈపక్షములకు ఎన్నడొకని రాతీకుదురు. ఈపక్షములకుగల మూలనూత్రములం దెంతకాలము భేదముండునో అంతవరకు యాపక్షములు కలువజాలవు మితవాదులయొక్క గమ్యస్థానము బాద్యతాయుగ స్వరహాల నము. సంస్కరణములలో లాపములన్నిచో వాటిని నిరూపించి సంస్కరణసంఘాత వారి సూచనలను కారము ప్రభుత్వవిధానమును వారుచేసి దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుట మన ఆశయము

రాయలుకమిషను

ఈ సంవత్సర ప్రారంభమందు ఆసంట్రిలో రాయలు కమిషను నియమింపబడినది వి గోరుము నొక తీర్మానము ప్రతిపాదించుట. 1919 న సంవత్సరముందు వార్ష మెంటు వారి ఆమోదించబడిన యిండియా పరిపాలన చట్టమునం దిట్టి సూచన గావించబడెను. కాన యానూచినయొక్క ఆసంట్రిసభ్యులును తిన్న పోత్సాహమున అభియుండినయొడ కార్మికప్రభుత్వమువారు రాయలుకమిషను నియమించియుండుట తిష్టపించి యుండెడిది. కాని యాతీర్మానమునై రౌండుటేమి సమావేశము గావలయునని సవరణ చేసెను. సవరణ ప్రవర్తయోగ్యముగనుండెను. అది రాయలుకమిషనుచేయింపరకర్తవ్యముగాని కలగకుగాని విశేషములని మనచేయుచున్నాను. రౌండుటేమి సమావేశమునకు ప్రభుత్వ వియ్యకొనినయొడ అందుకుండలని సభ్యులవిషయమే వాదప్రతివాదులు. తీర్మానముగ బయలుదేయుచును. ఇట్టివల అసహాయోద్యమమునే ద్విప్రకారము ప్రజలయందు గొందరు లెనుపెరిగిన ప్రాతినిధ్యములేదా రౌండుటేమి కాన్ఫరెన్సుగూడ దిగిపగింపబడి యుండును. కొంతమంది నాయకులు తమ ప్రాముఖ్యము గుర్తించుకొనినయొడలెని తీర్మానము ఆంవోదనము గావించి యుండెడివారు. అన్నిటికంటెను ముఖ్యముగ నాంధ్రకపుటాబ్దులకొరక ప్రాముఖ్యమును రౌండుటేమి కాన్ఫరెన్సును దిగ్గుముకీనియుండెడివారు. ఇండియా పరిపాలనచట్టము ప్రకారము సంస్కరణములవిషయమై ఆలోచించుట రాయలుకమిషను నియమింపబడినది యున్నది. రౌండుటేమి సమావేశము లెమైనను రాయలుకమిషను నియమింపబడక తప్పదు. కాన యాకష్టములెల్లను ముందును నెహ్రోకక తప్పదు. అసంట్రియందు మొదలుప్రత్యేకపట్టబడినతీర్మానము ఆమోదించబడియుండినచో కార్మికప్రభుత్వము రాయలుకమిషనును నియమించియుండెడిది. అందు సభ్యులు అనుసరిమైనవారు నియమింపబడియుండెడివారు. వారి సభ్యులచే అనుసరిమైన మార్పులు సంస్కరణములయందు కావించబడి యుండెడివి. అనుసరిమయముందు అధికసంఖ్యాకులు లేగిన వాతావరణము యొక్కలాభమును దీని నలేదు. హైందవసమస్య పరిష్కార

ము చేయవలయునని యిందొక ప్రభుత్వమును ఏర్పాటు చేయుచున్నది. సంతకములను అంతిమము చేయుచున్నది. ఇటువంటి చర్యలు చేయవలయునని అందుకు సంబంధించినది. నిపుడు డి. రాజకార్యదుర్భరము అనునానామయ నుండి వచ్చినది. ఇట్లు ముందుగా లాభమును బొందును. ఇటువంటి అనునానామయ ములను ప్రస్తుతము ప్రభుత్వముయొక్క ఆమోదము నొందుచున్నది. ఇట్లు ప్రభుత్వముల పద్ధతులుగాని వాయువుగాని పనికిరాదు.

భారతీయుల ఆశయములు

(1) రాష్ట్రీయకావాలయము కాననసభలకు తర్రవాదులుగనున్నట్టి మంత్రులచేతను గవర్నరులచేతను పరిపాలించు రాష్ట్రీయసామ్రాజ్యము (2) రాజసత్వనిధి వీటాధికారము గలిగి, అతని చేత రాజకీయ శాఖలందు పట్టకం (ప్రభుత్వము నందితర శాఖలందు శాఖాధికారులు) (3) రక్షణముగల కౌంటిసామ్యముందుగ ప్రత్యేకపరిపాలనమును అధికమైన వ్యయమునకు కాననసభ ఆమోదములేనిది కేంద్రప్రభుత్వము అధికవ్యయముచేయ అధికామండునది (4) ప్రముఖ సేనయందు భారతీయులు అధికముగ చేర్చబడి కౌంటి నియమకాలమునాటికి 80 సం॥ లకు కొందును-సేనయందు భారతీయులసంఖ్య ఐరోపావారి సంఖ్య సామ్రాజ్య కాననసభ క్రిందిగలదయ్యును. (5) ప్రస్తుతము ఉన్నత ఉద్యోగములందును ఐరోపా ఉద్యోగుల జీతములు నొక అక్షరప్రకారముగాని లేక పారమ్యముగాని గాగర్చించేయబడవలయును. విరుససంస్కరణలను అనుసరించు యీ ఉద్యోగములకు ఐరోపావారులను నిర్వహించేయ నుండునది ఇతరులకు నియమించుట ఉన్నత ఉద్యోగములందును వారినిగల నియమించుట భారతీయసామ్రాజ్యకాననసభ నియమించవలయును. పట్టికసర్వము కమిషను ఉన్నత ఉద్యోగులను నియమించవలయును. అధికారేంద్రాధ్యయలకు లేక భారతీయులకు ప్రాధికారము ఉన్నత ఉద్యోగములందును నియమించును. (7) సామ్రాజ్య సమావేశములందు యిందొక ప్రాతినిధ్యము నియమించును. (8) భారతదేశమందు గల సంస్థానములవారు రాష్ట్రీయులతో గలియుట కీయ కొనసంధియై యున్నట్టిదిని రాజప్రతినిధియే వానితోటిగల సంబంధములను వ్యాపారములను చూచుచుండవలయును. (9) సాంఘిక సంబంధముల ఎల్లచే నంగీకరింపబడిన రీతిని యుండవలయును. ఏదేనియొక సంఘమునకు ప్రత్యేకపు హక్కులు యిచ్చినను నాహక్కులు నియమితకాలములో నుభవింపబడును కొంతకాలము నాటికి రద్దుకాడి తుడ కెల్ల సంఘములను సమానాక్షరము ననుభవించు యుండవలయును. (10) ప్రతివారికిని యితరుల హక్కులకు భంగము గలుగకుండు మరీ సామ్రాజ్యము ముండవలయును. ఇవి భారతీయులు రాజులుకమిషనువారిని గౌరవించునట్లు.

నూతన యిండియాచట్టము

నూతన యిండియా పరిపాలన చట్టము కాశ్యోతముగనుండు స్వభావముగలదై నేదేనియొక విషయమునందు మార్పుగా వలయున్నచో మిగుల శ్రమలేకుండ సులభంగా మార్పుగావించుటకు వీలుకలదై యుండునట్లుగాని ప్రతిసారియు మార్పుల కొరకు చ. నము పార్లమెంటును గోరుచుండునట్లు. ఒక అభిప్రాయ సాధనమునాటికి వారియొక అభిప్రాయమిట్లు నెక్కుటకంటె కాలముబట్టినను సరియే కాని పరిపాలన విధానము యిప్పటికంటె నాటిమాటికిని ఆందోళనమునకు తావునకుండునట్లుండవలయును. ఈ ఆందోళనముచే ముఖ్యతములను దేశాభివృద్ధియు తెలుకావలయును.

దేశీయరక్షణము

హైందవసామ్రాజ్యమునట్టి దేశీయరక్షణము విషయమున భారత వాదించింపవలసి యున్నది. జాతీయ ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన యాముఖ్యవిషయమున పరియర విధానములేనిది రాజ్యాభివృద్ధి నొందజాలదు. నూతన సంస్కరణములకు దై గానుండి దేశీయులు సేనయందు చేర్చి ఉద్యోగములందుండి దూరముల చేయుటకంటె కాన సేనవిషయమున భారతీయుల కేయమును వలయును. విద్య సభ్యునించినవ రికిని యీ విషయమునందు బరిచయములేదు. కాబట్టి సైన్యమునిషయమున తక్కిన సమస్యలవలె బలువురు ఆలోచనలు చేయుటలేదు. జాతీయసైన్యము, నావికదళము, వైమానికదళము లేని యెడ జాతీయప్రభుత్వమును రక్షించుట యిట్లు! ఇంతవరకు భారత సైన్యము బ్రిటిషు సైన్యముతో నొక భాగమై యున్నది. పెద్ద ఉద్యోగములను, టెక్నికలు సర్వీసులును బ్రిటిషు వారి చేత నాక్రమించబడుచున్నవి. అక్కడదశమునందును జాతీయమందును మాత్రమే హైందవులు చేర్చబడినందున నున్నది. కమిషను గాంధీయందు 12 గురు హైందవులను ఎన్నుకొనుట చేతను, శిక్షణము నిపుటకు దేశాధికారులను నొక సైన్య పాఠశాల నిర్మించబడుటచేతను హైందవుల కొరక గౌరవించబడుచున్నది. హైందవాకాలచే సైన్యమునది ఎనిమిది పట్టణములు ముమ్మడించబడును. ఈమాత్రముచే హైంద

వుల వాంఛను నెరవేర్చు. నేను హక్కులను, వివిధ పటి బెక్కు సంఖ్య భారతదేశమున స్థాపించబడునట్లును. సైన్యములో చేర్చబడుటకు గావలసిన యోగ్యత ఒక మరీ చేరు చేరు కారణములే యిప్పుడు సైన్యమునందు శిక్షణము నొందుచు అభ్యర్థులు ప్రభుత్వమువారిచే నెక్కుకొనబడుచున్నది. అసల మైనచో వేగముగ సైన్యమును భారతీయుల హస్తగతము గావించుటకు నూతన ల ను కే యు ట కు ను సైన్య స మ స్య యె డ బా గు గ శిక్షణము నొందుటకు చే యవలసిన యేర్పాట్లు ఆలోచించిరి. ఇప్పుడు చేయుటకు నొకకమిషను నియమించబడునట్లును. వ్యయపట్టితో సైన్యము హైందవహస్తగతము చేయబడునట్లును ప్రత్యేక చూడబడుచున్నది. సైన్యము నుభవ మై ఆంధ్రమైనను యింతకంటె బలవత్తరమైన కారణములే సైన్యము భారతీయుల హస్తగతము గావలయును. దేశీయుల కంటెభాగ్యతయైన సరియేగాని దేశీయతగాను మార్పు భారతదేశీయుల అదీనమును దుండరాదు. సైన్యము విషయమున నేడెల్లిన విషయములే వారినిగల విషయము ననుసరించును

భారతీయులు: ఉద్యోగములు

పెద్దాద్యోగములందు భారతీయులు వివిధగారియొసంగి బడినందునని హైందవాజాతీయకాంగ్రెసు ప్రచురణమునాంకియై గొందుచున్నది. ఈకారణముచే బడుదెయింపబడుచున్నది. ఐరోపావారికి ఈ పెద్ద ఉద్యోగములందు అధికారములను నే దిరుపించేయటం నిష్పక్షపాతము, 25 సంవత్సరములవరకు స్వల్ప సంఖ్యలోను, 10 సంవత్సరములవరకు అధికసంఖ్యకులేన ఐరోపావారు ఉద్యోగములందు ఉండును ఈ కాలమునందు పెద్ద ఉద్యోగములందును ఐరోపా ఉద్యోగులవారు సహజములకు శక్తి సామర్థ్యములతో నాడుకయు బలము నేర్పజాలకున్న చో నాడు 3 సంవత్సరముగా పాడుకొనబడుట వాయువువారిని దోయును. ఈసంస్కరణలందు జపానయుక్తచక్ర జ్ఞాపకము నకు దిద్దుకొనుట. కొన్ని పెద్ద ఉద్యోగములకు జపాన ప్రభుత్వము ఐరోపావారిని నియమించి జపానయువకులకు వారలెం పులకు నేర్పించెను వారిచే నేర్పబడిన యువకులు శక్తిసామర్థ్యములతో భాగ్యులను నెరవేర్చుచుండిరి. పెద్ద ఉద్యోగములు హైందవుల హస్తగతము చేయబడునట్లును గోగునప్పడు మ నము అవసరమైనప్పుడు కొన్నికాలము నిపులను సహితము నికమించుట ఆంధ్రులకు భారతీయుల నే అట్టింపలకు నిర్వహించ నుండవలసి గాదు. కాని యామాటానుల కెల్ల తెల్ల వారుగదా యిది నియమించబడునట్లు. స్వరాజ్యమైన పట్టి కుస్వరాజ్యము వివిధముగా పెద్ద ఉద్యోగములకు తగినవారిని నియమించెదరు. చాలవలయునట్లు అధికారమునకుల మంత్రులచేత యింక పెద్ద ఉద్యోగుల నియమించు అధికారమున్నది. ఏది భాగ్యయులే ప్రభుత్వమునకు ప్రబలమైన అంతరాయములకు గల్గించును. మనయొక్క కొరక యెంతమాత్రము నున్నామై నది గాదు. కొంతవరకది వీరకమిషనునా కిందుల కియ్యకొనిరి. ప్రజా యత్ర శాఖలందు బని చేయుచున్న శాఖలను రాష్ట్రీయకృతములు గావించబడి భారతీయుల హస్తగతము కావలయునట్లును లే:మిషనుగా రంగీరించిరి. కాని ఎల్లపరిపాలన శాఖలందును యిట్లే కావలయునని మనము గోరుచున్నాము.

లీగ్మిషను రిపోర్టు

లీగ్మిషను రిపోర్టు సాగ్యభావన ప్రభుత్వముచే అన్ని విషయమునందును అంగీకరించెను. కమిషను ని యమును, నూచించిన నూతనలను భారతదేశమున కెల్ల గాంధీ తీవ్రమైన ఆకాంక్షగను గలుగజేయుచుండెను. ఏ సేయన. సర్వీసు ఉద్యోగులు భారతదేశపరిపాలన సర్వముగ నొనరించుట కత్యంత అవసరమైయున్నాడని యెప్పు నీతిమీగ యానూతన లాధామై యున్నవలె చే విమర్శనలకి బరియరచున్నది. ఈ సర్వీసు ఉద్యోగు లింతవరకు పరిపాలనయు, రాజకీయపు బలము నెరవేరు చున్నాడు. మనముగోరు అభివృద్ధిగమకు మార్పులచే వారితవరకు నొనరుచున్న రాజకీయవిధానమైన నీతిని నడిపు అధికారమును గోలుబోయెదరు. ఇంగ్లాండునందువలె యీ అధికారులు పరిపాలనక్రమమును నడుపుచు శాశ్వతపు ఉద్యోగులు సంవరించిల్లు యిచ్చట సంవరించినచో భారతీయులకు యీ ఐరోపా ఉద్యోగులకును పరస్పర మైత్రి అభివృద్ధియగును. ఐరోపా ఉద్యోగుల కిచ్చువేతనములు గౌరవకరముగ నుండవలయును. ఉద్యోగుల సౌకర్యమునకు జాలియుండవలయునగాని యిండియాదేశము భరించవలసిన అధికముండగూడదు.

సాంఘికవిషయములు

సాంఘికవిషయములు హైందవ రాజ్య వాతావరణమునకు బహు క్లిష్ట పరిస్థితులకు గారబడుచున్నది. మిగిలినవిషయములను గ్రహముగ యిప్పుడొకమందో పరిష్కారముచేయవచ్చును. కాని ప్రతిభారతీయుడును శక్తివంశులకే బ్రతుకొచ్చినగాని యివిషయమును జయప్రదముగ నిష్కరింపబాలము. వాతావరణము అరిక్లిష్టపరిస్థితులలో గూడి

యుండుటచే సభ్యము చేయ బ్రతుకొచ్చినవచ్చును అది విషయముగ ఫలింపవచ్చును. హిందూమతమునందీయ సమస్య పరిష్కరించుటకు తొమ్మిది సంవత్సరముల క్రితము యీ సగరమందు కృషిచేయబడెను.

ఈసమస్య బెక్కురూపములు కలెచ్చుచున్నది. కాని అప్పుడు భిక్షగూహమును దాల్చియున్న యీసమస్యయొక్క నొంరూపము బరిష్కరింపబడెను. అది రాజకీయరూపమును మాత్రమే అప్పుడు దాల్చెను. లక్ష్యాపురముం దది బరిష్కరింపబడెను లక్ష్యాపురముందు ఉభయసంఘములకు నొక ఒడంబడిక జరిగెను. ప్రతిసంఘమును పొందిన లాభముకంటె అధికముగ సామ్రాజ్యసంఘ విడిచెనదిలచెను. ఈఒడంబడిక కాశ్యోతమైనదిని మాంతురు చమనుపాక్ష రిపోర్టునందు అంగీకరింపబడెను. ఈఒడంబడిక ప్రకారము యిండియా పరిపాలనచట్టము సంపూర్ణముగా మార్చబడెను. జనసంఖ్యకు మించిన ప్రాతినిధ్యము ఆరాష్ట్రీయులందు చూపబడి యులకు గలిగెను అధికసంఖ్యాకుల యీసంఘమువారు కాననసభలందు నెక్కుకొనబడిరి. రెండురాష్ట్రీయులందు స్వల్పమైన ప్రాతినిధ్యము వీరికియ బడెను. ఈ రెండు రాష్ట్రీయులందును ఉభయసంఘములవారును ప్రాతినిధ్యమునందును వారు సమానముగనున్నాడు. కాని నూనూర్వీయులకు అధికసంఖ్యగల ప్రతినిధులను నీ సులయునని యీరెండు రాష్ట్రీయులందును అందోళనము సల్పబడుచున్నది. నూనూర్వీయులు వారి వాటాప్రకారము మాత్రమే ప్రాతినిధ్యముగలవారై నుండవలయునని యితరరాష్ట్రీయులందు దెల్పబడుచున్నది. ఈ అందోళనము నాకు చునొప్పి కలుగజేయుచున్నది ప్రాతినిధ్యము ఎవరు హెచ్చుగ గలిగెను దివను నంత భాగకరమైనదిగాదు. శాశ్వతమైనది యేయే హెచ్చెను నే నంగీకరించుచున్నాను. ఉభయసంఘములను తేలరాజకీయ విభేదములను నుంచి ఆన్వేష్యముగ నుండవలయునని చాలభిప్రాయము. ఎవరి మతస్యాతం త్ర్యము వారు అనుభవించవచ్చును.

ప్రత్యేకపు ఎన్నికవర్గములు లేక ఎన్నికలందు ఆంగ్లము మాత్రమే ప్రతినిధులకు నెక్కుకొనబడినవచ్చును యీ సమస్య పరిష్కరించునను. అట్టి ప్రతినిధు లెక్కుకొనబడిన పిమ్మట అధికసంఖ్యాకులకు రాజకీయపక్షమువారు రాజ్యభారము నహించెదరు. కాని ప్రస్తుతముందున్న ఎన్నికవర్గపు విధానము చే యిరుపక్షములందరి అతిమాదులును సులభముగ ఎక్కుకొనబడుచున్నాడు. మరీవారు బెక్కుకొనబడుటకు అవకాశము లేదు. ఎక్కుకొనబడిన ప్రతినిధులు తమ ఎన్నికవర్గమువారి సామ్రాజ్యమునకు బాటుపడుచున్నాడు గారి వికల హృదయముతో దేశలాభమును గుర్తించుటలేదు ఇది తక్కుసంఖ్యాకుల ప్రాతినిధ్యమునందును ప్రత్యేకపు ఎన్నిక వర్గమువారిచే నెక్కుకొనబడిన ప్రతినిధులందుకు గల్గించుచున్నది. కాన యీ ఎన్నిక విధానము మంచిదిగాదని (రోసి వేయక లోటులనుగుర్తించి మంచిని గ్రహింప గోరుచున్నాను. మరీభేదములతి తీవ్రముగ నున్న యితరదేశములం దిట్టివిధానము అమలులోనండి నామాదేశకల కామోచుయ్యెను. ప్రత్యేకపు సంఘములవారు రాజకీయముగ ప్రాయశ్చయము గోరుటచే నీవిధానము సరియగు లాభముల నియజాలదు. కాన దేశీయుల నెల్లరిని యివిషయమై బాగుగా ఆలోచింప గోరుచున్నాను. ఉభయసంఘములవారి అంగీకారము లేకయే లక్ష్యాపురముం దు గావించబడిన ఒసంబడికను ప్రోసేపేయుటకు వీలులేదు. కాని ఒక్కటి చునము ఎల్లరమును చేయుగలము. సాంఘికభేదములను వ్యాపింపకుండ మనము చేయుగలము. ఈవిభేదములతో ప్రతిసంఘమువారును కొరకలను గౌరవూడెను. కాని సాంఘిక దృష్టితో గోరు కొరకలు హెచ్చుచున్నవి. స్థానిక సంస్థలందు సహితము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గావలయునని గోరుచున్నాడు. ఈవిధానమును ఎల్లవోట్లయందుకు అములతో బెట్టినచో భారతదేశము ఎన్నటికిని జాతి యనిపించుకొనజాలదు. బ్రాహ్మణేతరదృష్టమును విషయమునకు పై రిమాన్యుత అన్వయించును.

అహింసను గర్హించుట

అహింసనుగూర్చి అన్నిపక్షములవారు నడుపుచుండి చను గాంధీగా రాకొక్కరూమాత్రము మనస్సుకొరిగా దాని యందు విశ్వాసము గలిగియున్నాడు. రాజకీయాభివృద్ధికి దౌర్జన్యమార్గములు కేలము నిష్ఫలము లనువిశ్వాసము ప్రజలకు నుదిరినదని నానమ్మకము. అదిగాక దీనివలన వచ్చు ఫలితములు రాజకీయ దుర్బలత్వముతోబాటు యింక ననేకసమస్యలకు కారణ మగునని వారికి నమ్మకముగలదు. ఇట్టి ఉద్యమముల వలన శిక్షణ లేకబోవుట అధికసమస్య ముడిపిచ్చి పక్షభేదము లంతుంచును. ఇట్టి ఫలితములు జాతియొక్కగులము నభివృద్ధి జేయుటకుగాక హానికరముగ పరిణమిల్లును. కావున మనము

లా అర్ధరూపాయల సానుభూతి జూపుటయేగాక యచి స్థిర స్థాయిగా సెలకొల్పబడునట్లు జూడవలెను. లేకుంటేనేమో మనమే కష్టపడవలసి వచ్చును. ఒక నాయకుడు హత్యగావించిన నేరస్తుని కార్యమును నిందించుచు అతని యాద్యక్షమును కొని యాడ దొడంగెను. సానుభూతి ప్రజల యిట్టి ఒక్కొక్కటి ఆచరణ యందునుకే దేశమునకు భయము కనుగొనుటకు అనాదుకుని యంతరే తెలివి తేటలుగల వారయి యుండగలరు. ఉక్రేష్టాంతం లగు యువకులు యిట్టి యభిప్రాయముల 'ప్రొద్దులువలన ప్రభుత్వమువారి యడల విశోషి నానుల యాడ ద్వేషభావము ను మ్మమైనదిగా భావించెదరు. మనము అరాచక కృత్రిములయెడల మననీళ్ళెల్ల భావమును వెల్లించుచున్నయెడల ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధచర్యల నెంత నిరసించినను లాభములేదు.

నిర్బంధశాసనములు

వంగరాష్ట్రమునందు అరాచకాద్యమును లేదని బొంబాయిలో సభ తీర్మానింపబడినను, అట్టి ముద్యమముకలదని సి. ఆర్. దానుగారే అంగీకరించిరి. ఆయుధ్యమును అచి వేయవిధానమునగూర్చి ప్రభుత్వమువారికిని దానుగారికిని భేదాభిప్రాయములు గలిగిన అరాచకము ప్రబలియున్నదనుట నిజము. మామూలు ప్రకారము విచారణ చేయుటవలన సాక్షులను శ్రమ పెట్టుటచే తగిన శిక్షవిధించి చర్యకు గడంగుటకు వీలులేక యిట్టి అసాధారణ పద్ధతుల నవలంబింపవలసి వచ్చినదను మాట కొంతవరకు నిజమే. ప్రస్తుత సమయము సామాన్యముగ లేదు.

పిమ్మట శాసనసభ నిర్బంధశాసనములు జరుపుటకు ఒక వెలుపూర్వమే సమాజేశమైయుండ ప్రభుత్వమువారు ఆపత్తనీల సంప్రదింపకపోయిరి? ఇది శేషము క్రమభంగము కాజాయని సంశయము గలదు. ఇందుకు రాజప్రతినిధి గారొసంగిన సంజాయిషీయే మియు జూగులేదు. అయినను బలవంతబెట్టి శీఘ్ర ప్రభుత్వమువారుగూడ యీ శాసనమును ఆమలు జరుపుటకు పూర్వము నెలవనముల క్రిందట నెరుగకుండిరా? పోనీ రాజప్రతినిధియైన తనకు తెలిసిన వెంటనే శాసనసభ స్పీకరు కాన్సిలువార్ల రహస్యసభ గా వించి సంప్రదింపరాదా? అట్టి రహస్యసభ గా విందుటకువీలు లేకుండిన వివిధపక్ష నాయకులైన సమాజేశపరచి వారికి నిజపరిస్థితుల నెక పరచినచో శాసనమున కంగీకరింప కుంకినను తమ సలహాలైన నవిచ్చియుండురు. ఇట్టి పద్ధతుల నవలంబించుట క్రొత్తగాదు. ఇతివరకు పత్రికాశాసనమును గూర్చి పిమ్మట ప్రభువు ఒక్కనాడుకుని బిల్ల పత్రికలలో జరుగుచున్న అరాచక ప్రచారము లన్నిటిని దెలిపి అనుసరింప నున్నపద్ధతిని దెలుపగా ఆశాసనముపై యిదివరకున్న ప్రతిహత ప్రబోధము అనుకూల ప్రచారముగా మారినట్లు లెక్కనముగలము. అట్లే యిప్పుడుగూడ కొందరి నాయకుల అభిప్రాయమైన తమ పక్షమునకు మారియుండును. వారి అనుకూలతయే యాచర్యక బలమై యుండును. నాయకులను సంప్రదించిన పిదప వారు నిరాకరించిన ప్రభుత్వమువారు శాసనము నమలుజరుపుట న్యాయమే యగును. ప్రజలయందలి ప్రతిహతభావము నణచుటకు వీలయ్యెడిది. ఇప్పుడు జూపింట్లు నిరంకుశముగ జూపుచు నీచ్య లిట్లు నురీకింగు ప్రభువులెన్ని యుపన్యాసములలో సంగినను సంగింపకొనడదు. ఇదంతయు ప్రభుత్వము వారికిని వివిధపక్ష నాయకులకును మధ్యగల అవిశ్వాసమును అభివృద్ధి జేయును.

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధశాసనము 1818 రిగ్యులేషను, అధికారము విచారణలేక ముద్దాయిల నెంతకాలమైన ఖయిదు చేయు అధికారము నిచ్చియున్నది. ఇది యుద్ధసమయమునందు, విదేశీయుల రహస్య కుట్రలసమయమునందు అనుమానముల పట్టుకొనుట కుద్దేశింపబడినదేగాని యిప్పట్లునగాదు.

ప్రజలకు పోలీసుగారియగు విశ్వాసములేదు. ఈ నిర్బంధ శాసనములు ప్రయోగించుట అవసరమేయని లిట్లును రీడింగు ప్రభు లెంతవలించినను వాటిని పోలీసు ఉద్యోగుల ద్వారానే ఆమలు జరుపవలసి యుండుటచే, దారుణాత్మకముల కడలిదారులుగా భావించుటకు వీలు యాయధికారములను దుర్వినియోగ మొనరింతురని ప్రజలకు భయముగలదు. అట్లు దుర్వినియోగము జరిగియుండునట్లును, శేష వివరములను ప్రమాదము లేనియెడల ప్రజలించుటకు ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధ వహించవలెను. అరాచకులవలన వీని ఆశ్చర్య జేసింది మొదలు యిట్టి విషయములను దెలుపకుండుటచే ప్రజలయంద సంశయపడి పోవుచున్నది.

ఈ నిర్బంధవిధానమును నేను పూర్తిగా నిరసించుట లేదు. బాగుగా వివరించుచున్నాను. ఈ శాసనము అవసరము గడచిన పిదప ఒక్కొక్క మైనను అమలునందుండరాదు. ఇట్టి అధికారము ఒకసారి విచ్చినచో దానిని స్థిరముగా నుంచుకొన

జాచుట యీదేశ పరిపాలకుల ఆచారమైయున్నది. కాని యీ శాసనముల అవసరము గడచిన వెంటనే ఉపసంహరించుకొని, అవసరమైన శాసనమును మాత్రము శాసనసభ గాను, మరి వై శాసనచట్టమునందు చేర్చుచుని ప్రజలకు తెలుసుచున్నాను. అరాచకము ఒకసారి దేశములో ప్రారంభించినచో దానిని నిర్మూలించుకొన్న మేయగును. కాని ప్రజల సంతకప్రసరచినచో చాలవరకు నిర్మూలించును. ప్రజల సహాయము లేనిది యెట్టి ప్రభుత్వముగూడ కొనసాగనేరదు. అట్టియెడల నిట్టి నిర్బంధ శాసనముల కుపప్రయోగించుట ప్రజల సంతకప్రసరములకుగూడ స్థిరమైన యేర్పాటులు జేపొనుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మమైయున్నది. లేకున్నచో యీ అరాచకానిశాసనము ప్రమాదకరముగ పెరిగిపోవును. ప్రజల సంస్కృతిపరమటకై స్థిరముగ యేర్పాటులలో రాజకీయాభివృద్ధి యొకింటిని యిదివరకే దెలిసియున్నాను. ఈ విషయమునంద క్రేడ్యుహించినచో ప్రభుత్వమునకు హాని వాటిల్లును.

శాసనోల్లంఘనము

శాసనోల్లంఘనము గొప్ప దేశాభిమానమునకు చిహ్నము. హావామము ప్రజలలో పురిగొల్పుటయే ప్రస్తుత అతివాద ప్రచారమై యున్నది. సవాగ్రహ మనుషేగన సహాయ నిరాకరణము లేక శాసనోల్లంఘన దుష్కృత ప్రచారమునందున్నది. కాని దారుణాభివృద్ధి అప్పుడే జరుగవచ్చును. మూర్ఖులు పోలీసుల నిరపరాధులకు కూలిగాదు పాతులైరి. నాగ తారకేశ్వరము వైకంఠేయబోయియున్న సలమలంకుగూడ నల్లజరిగెను ఒక్కొక్కసమయములందు ప్రభుత్వమువారికి నెదురు దిగుట కవకాశమిచ్చినను సాధారణముగ ఉధృతుపక్షములలో నొకరి యందైనను దౌర్జన్యములేనిది కడలేదు. ప్రజలు తమలో నేరము జేయు అభిలాష దేశాభిమానముగ పరిగణించెదరు కాంతిక్రమములపట్ల ప్రజలకు గౌరవములేదు. మహాత్ములు మోర్వీలు దేశ జంధులయొక్క యాస్పితములు నెర జేరిపిదప గూడ నీగార వశము నిలచియుండును. వారు పరిపాలనాభాధ్యక్షులను వహించునపుడు తాము ప్రస్తుత ప్రభుత్వమునకు పెట్టుమన్న కడగండ్ల న్నిట్టి భోతమును అనుభవించెదరు. తాత్కాలిక లాభమును పొందుటకై స్థిరము కష్టముల తెచ్చిపెట్టుకొను సమయిత విధానము నాకు బోధపడుచున్నది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వమునకు పన్నులని రాకరించమని అతివాదనాయకులు ప్రబోధము జేయుచున్నారు. ఏ ప్రభుత్వమైనను పన్నులులేనిది కొనసాగనేరదు. స్వరాజ్య ప్రభుత్వము స్థిరమైన సంతకమును. ప్రజలకొకసారి పన్నుల నిరాకరించుటయే ఉత్కృష్ట దేశాభిమానమని నమ్మకము కుదిరినచో పరిపాలన అన్యాయము.

నీరపూజ-విచిత్రములు

మన అతివాదులలో నింకను ప్రత్యేకవృత్తులను పూజించుట విచిత్రములందు వ్యామోహమునకు పోలేదు. ఒక నాయకు చెప్పు అపభ్రంశ మ-తులకు ఒకంబడ కుండినచో ఆయన నాయకత్వము చునుకు తప్పిపోవునని భయపడుట అవసరము అట్టి నాయకులందఱ నవసరము లేదు. నేను ప్రజామిత్ర పాలన గోరువాడను. అందఱ ప్రజలకు ఒకరికి అవకాశములు అధికారములుండవలెనని గోరుదును. ప్రభుత్వవిచిత్రములను బహిష్కరించునపుడు యితర విచిత్రములను గూడ విడువవలెను. బిరుదులు లపై వ్యామోహము అపహేయముగల కింకను బోలేదు. గాంధీ గారిపై కరుణపును బహిష్కరణలలో మహాత్ముడవకుండిన గొప్ప ద్రాసముగా పరిగణింపబడుచున్నది. ఆయన కీవమిష్టము లేకున్నను యిట్లు జరుగుచున్నది.

తెలుపునలుపు జాతుల వైషమ్యములు

కన్యాశుల్కము గతవత్సరములో నేమియు నభివృద్ధిచూడదు. మనకు రాలేదు. ఇమిగ్రేషన్ చట్టము నిఘోషితమైనది మనగారి బాధలు యెప్పటి కులున్నవి. ఆంధ్ర రాజ్యములందలి యీతగవు తెల్లల్ల జాతులమధ్య అధిపతియగుల తగవులతో భాగమైయున్నది. ప్రపంచములో తెల్ల జాతి వారు స్వల్పసంఖ్యాకులైనను కొంత సంస్థాపించబడి మంచి ఆయుధములనుగలిగి, యుద్ధమున నాక్రమించుకొని యున్నారు. వీరి జనసంఖ్య అతితక్కువయును సుస్థాపించుచుండుటచే మూతన స్థానికులైన పాటుబడినపుడు పోరాటము రాకమానదు. విశోపానుహసంగ్రామము కుగ్లే సంభవించెను. కాని జాతి స్పృహ తీసివేసిన పాటుబడిన శ్వేతజాతులన్నియు వికమత్వముగలిగి యీయుందు ఆంతకలహముల మారి నల్లజాతుల వారిపై నెక్కుడు ఒత్తిడి కలిగించెదరు. కావున ఎప్పటికైనను ఉభయయులమధ్య సంగ్రామములేపుడు. రంగుజాతులలో శివ భాగముగానున్న భారతీయులుగూడ నట్లు సంస్థాపించుట

గోరినచో వికమత్వముగలిగి తమలోపములను ముద్దుకొనవలెను.

సంఘ సంస్కరణము

సాంఘికపరిస్థితుల మార్పుచేయుటనే ఆత్మాభివృద్ధి అభివృద్ధి కేసుండెను. కావున నిమ్మజాతుల దుష్కృతి, స్త్రీవిద్యాభివృద్ధి, ప్రజాసామాన్య విజ్ఞానాభివృద్ధి, ధనాధికుల అధికారమును తొలగించుటయున్నను అంశము లన్నింటిని చక్కజేసికొనట అత్యవసరము. ఈవిషయమున ట్టిజూడ రాజకీయ సంస్కరణము సంఘ సంస్కరణలలో నొక భాగముగా కన్పట్టును. కావున ముఖ్యముగా దీనిని తమ పాటుబడివలెను. ఈయభివృద్ధి విషయమున పాటుబడుట ప్రస్తుత రాజ్యాంగవిధానమునందే వీలయినట్లు భావిసంస్కార విధానమునందు వీలుగా దీని నానన్యము. మన గాజ్యాంగవిధానము యెల్లరు సరిసమానస్థితుల నూత్రమై నాశారపడి ప్రజలలో ప్రేమాభివృద్ధియను పెంపొందింపనివలెనో యీ సంస్కారము పాథ్యపదము.

ముగింపు

ప్రస్తుత సమయముందు లిఖరలు పక్షమువారి అభిప్రాయములు దేశమునకు విశేషముజేయు టవసరమని భావించుటచే నింత దీర్ఘముగా చెప్పవలసివచ్చినది. మన పక్షమునందు సంఖ్య తక్కువగానున్నను జనబాహుళ్యము అంతయు మన పక్షమే యున్నదని నానన్యము. వారిట్లు మనపక్షమును చుట్టుకు తీసుకుండినచో యితర పక్షములవాడు వారిని తప్పు త్రోవలకు మరల్చుటయే అందులకు కారణము ప్రజాభిప్రాయ మెల్లకాల మొక్కరికిగా నుండదు. ఇతివరకుములు ప్రచారభరితము విదేశీయులయెడల ద్వేష మభివృద్ధియుగలు సంఘ వైషమ్యములు పెచ్చుపెచ్చులు తప్ప వేరేమియు లేవనియు వీరికనే కొనాటు దురంతములు తెంగాలునిర్బంధములు జరుగుట కవకాశము గలిగెనవియు ప్రజలు తెలిసికొనగలిగిరి. లిఖరలుపక్షములకు భావియాస్పద్యదేశగలదని నానన్యము ప్రజలు ప్రస్తుత అస్థిర కార్యక్రమములగుల నాయకుల ననుసరించుట మాని అనుభవజ్ఞులు విస్వసనీయులు నగు నాయకుల ననుసరించెదరనియు, ఆసమయము జేగముగా ఆసన్నమగునట్లు జేయుటకై లిఖరలుపక్షమువారి కను కృషిసలుపవలసియున్నదనియు నానన్యము. ఇట్టి నిరాశాసమయముల అనుభవము లేన్నియో గడవినపిదప ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో పనిజేయుటకల్గినే యితరదేశములలోని అనేక పక్షములు అధికారమునకు వచ్చినవని వారు జ్ఞప్తియుంచుకొనవలెను. రాదాభాయి, రెనడి, మెహతా గోఖలేగార్లు వెలిగించిన జ్యోతినే మనము నిలబెట్టుచున్నాము. మన ఆశ్రియములందునం పూర్ణ విశ్వాసముకలిగి ఎల్లయడల ప్రకటింపుట కమిత భైరముగలిగి యుండవలెను. ప్రజలమనసులు స్థిరముగ నున్నవి. మిరువోయి విన్నవించినచో ఆకాభంగముండదు.

మదరాసు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకము

యక. యి. మార్చి బాంకుగారు సభ్యులగు నియమించబడిరి. ఖా|| బ|| సర్. మామన్యుక్ హబిబుల్లాసాహెబు మహద్దూర్ గారు ఖాళిజేసినస్థానమును భారత ప్రభుత్వచట్టము 92 వ సెక్షనుక్రింద మరియొకరిని నియమించుట అగృహింపెనందున, కాశ్వరీనియాయకులు విచారణలో నుండినందున గవర్నరు ప్రభువుగారు తాత్కాలికముగ ఆస్థానమునందు యక. యి. మార్చి బాంకు సీ. యె. వి. సీ. వి. యి. వి. సీ. యెన్. గాగని నియమించిరి.

మార్చి బాంకుగారు నేటినుండి చార్జి తీసికొందురు.

ఇప్పుడే వచ్చినవి ! ఇప్పుడే వచ్చినవి !!

నాంక సంఘములకు కావలసిన, కలదులు, టోపాలు, డ్రస్సులు, బ్రోవీలు మొదలగునవి వెల సరసముగా దొరకును.

అన్నిగలగుల్లగీసు పెయింట్సు 1 ట్రిక్	0 10 0
పారిస్ పెరల్ క్రీమ్ 1 సీసా	1 4 0
డిటా లోకల్ మేడు 1 సీసా	0 14 0
స్వీటులుగం ఖాటిల్ 1 సీసా	0 8 0
క్రీపు ప్రైరు అన్నిగలగుల్ల 1 అడుగు	0 8 0
పిల్లరు లోలాకు 1 జత	1 6 0
కాజుపాట్లతోపాటు	8 8 0
డిటా రెండవరకం	4 8 0
క్రీపు ప్రైరు పా	9 0 0
డిటా రెండవరకం	4 8 0

కె. నాదముని అందు సన్స్,
164 చెనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సం॥ దినపత్రిక 27-వ తేది

శనివారము

మహాత్ముని ధర్మసందేశము

2

బెల్గాం కాంగ్రెసుసభ లోకోత్పత్తిపురమున
అధ్యక్షతనకు సమావేశమై ధర్మసందేశము గాంచినది.
హిందూదేశపు ధర్మభ్రష్టతయము గాంధీమహా
త్మునివై నాథారణ్యునివలన ప్రజలు భావించు
చున్నారనటకు, అతనిని సందర్శించటకు బెల్గాం
నందు గురుగూడుచున్న శ్రీపురుషుల సంఖ్యయే
పరిమిదిదర్శనము. గాంధీమహాత్ముడు అభినవసం
దేశ మెద్దియో ప్రకాశించు ననియు, నూతన
కార్యక్రమమును ప్రపంచమున కొనగొననియు
నాశి పెట్టుకొనియున్నవానికి, ఆశాభంగము కలు
గట సహజమయినను, మహాత్మునిదృక్పథమును
గ్రహించినవానికి మరింత ప్రోత్సాహమును కార్య
క్రమము గలుగు ననుటకు సందియములేదు. మహా
త్ముడు బహిష్కారవాదుల కొనగొన హితమునం
దేమి, కాంగ్రెసు సభాభ్యుత్థిపీఠమునుండి సుగ్రహ
వచనములందేమి, ఒక్క విషయమునే బోధిం
చెను. రాటము స్వరాజ్యమునిచ్చుననియు, స్వరాజ్య
మును సంపాదించుటకు సత్య అహింసాధర్మము
లను ఆధారము చేసికొనవలయు ననియు, మహా
త్ముడు హెచ్చరించెను. ఇట్టిహెచ్చరిక నెన్నిమాడ్లు
గావించినను, వినుపు జనింపజాలదు. గాంధీమహా
త్మునిచిహ్నమును దీక్షదీక్షల మారుమ్రోగి, అశుభ
తఫలముల నెసగకమానదు.

అసహాయోద్యమము ప్రజలదృష్టిని పరాధీనత
నుండి ఎటుల మరల్చెనో మహాత్ముడు వివరించెను.
బహిష్కారములు పూర్తి, గాకున్నను, ప్రభుత్వ
ప్రతిష్ఠాపనలప్రతిమకు తగ్గించుట కివి తోడ్పడె నని
మహాత్ముడు చెలిపి విషయమునం దతిశయోక్తి
ఎంతమాత్రమును లేదు. ఈవిషయమును ప్రభు
త్వమువారే యంగీకరించియుండిరి. కాని, యద్యమ
పవిత్రతను ప్రజలు గ్రహించకుండుటచే, అహింసకు
కొంత భంగము వాటిల్లెను. సత్వస్వరాజ్యసిద్ధికి
ఆటంక మేర్పడెను. ధర్మబద్ధమగు ని మహాద్యమ
మునుగూర్చి దీర్ఘముగ యోచించి, ప్రపంచమునకు
వెల్లడిజేసిన మహానీయునకు అందలి లోపములను
గ్రహించుటకు శక్తి చాలదనుట, స్వవచోవ్యాఖ్యాత
మగును. ఉద్యమపునఃపాద్య అతనికి చెలిసంత
చక్కగ నితరులకు గోచరింపజాలవు. అట్టి సరిహద్దు
లను గుర్తెరిగియే, బర్మోలీ తీర్మానమును వెనుక
గావించెను. నేడు గాంధీ-దాసు ఒకంబడికకు సమ్మ
తించెను. మహాత్మునిచర్యలపట్ల రోషమును వెలి
గ్రక్కుట పాడి గాజాలదు. మహాత్ముని నిజోద్దేశ్య
మేదియో గ్రహించి, అతడు ప్రారంభించిన ధర్మా

చరణకు ప్రతిబంధకము కలుగకుండ భారతీయులెల్ల
రును తోడ్పడుట ధర్మము.

మహాత్ముడు అసహాయధర్మమును విడువ
లేదు. ఇంతటితో నాగి, దేశభక్తులను బలపరచు
కొనవలయునని కోరెను. ఏలనన, స్వరాజ్యమున
కవనరమగు జాతీయసంయోగ మింకను సిరపక
లేదు. సంయోగము లేనిది స్వరాజ్య మనంభవమని
మహాత్మునకు చక్కగ చెలియును. హిందూ
మహమ్మదీయ సంయోగ మొకవంకను, రాజకీయ
పక్షసంయోగ మింకొకవంకను ముఖ్యమని, మహా
త్ముడు నేడు చాటుచున్నాడు. అసహాయకార్యక్రమ
మిందుకు తోడ్పడుటకు మారుగ, జగదము
లను పెంచుచున్నపుడు తనకు ప్రీయతమ మగు
ఉద్యమమును సయితము విరమించుటకు మహా
త్ముడు వెనుదీయుటలేదు. మహాత్మునియాన్నత్య
మిదే గలదు. దేశక్షేమమును ధర్మాచరణమును
మహాత్మునకు ముఖ్యములు. వీనిముందర కార్య
క్రమములు సాటిరావు. కాంగ్రెసునందు అన్ని
పక్షములను మరల తేర్చుట కవకాశముల నిచ్చి,
ఆంతరంగికబలమును వృద్ధిజేయుటకు మహాత్ముడు
నేడు సంకల్పించుచున్నాడు. అందరును సులభ
ముగ జేయదగినట్టియు, ప్రజల యభీప్రములను
దీర్చునట్టియు, నిర్మాణకార్యక్రమమును అందు
ముఖ్యముగ కద్దరునిర్మాణమునుగూర్చి మహా
త్ముడు పట్టుదల జూపుచున్నాడు. ఇదియే కనిష్ఠ
సామాన్యంతము. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునండి
ఇతరబహిష్కారములు తొలగెనే యని చింతిం
చెడివారు, కద్దరునిర్మాణమునకై తమ శక్తినం
తను ధారబోయట ముఖ్యము. ఇందువలన ప్రజా
సామాన్యమునం దదృక్పథప్రబోధము గలుగు నను
టకు సందియములేదు. కద్దరును ధరించి దానిపవిత్ర
తను కొని యాడెడి కర్మాటకజన
సామాన్యము గాంచిన, స్వరాజ్యము
గురించి ప్రజలలో ప్రబోధము గలిగించుట కేది
మార్గమో తెలియగలదు.

ప్రజలకు అమెరికా ఆస్ట్రేలియా రాజకీయ
విధానములను సూచించి లాభములేదు. వారి దిన
చర్యయందు గనుపించెడి విషయముల ద్వారా,
వారికి స్వరాజ్యానుభవమును గలుగ జేయుట
ముఖ్యము. గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకు మిగిలిన
మార్గము అన్నిటికన్నను కద్దరునిర్మాణమే ముఖ్య
మని మహాత్ముడు ప్రతిపాదించుచున్నాడు. భారత
వర్షమున కిప్పుడుగావలసినది ఉదేకము గాదనియు,
నిలకార్యదీక్షయనియు, అతడు భావించుచున్నాడు.
ఇంతవరకును కద్దరువిషయమై దేశము తగినంత
శ్రద్ధవహింపలేదు. ఇకముందేమాత్రము తామ
సింపజాలదు. మిగిలినబహిష్కారము లున్నను లే
కున్నను నూలుచందా యున్నచో జాలునని మహా
త్ముడు డంగీకరించుటబట్టి, అతనికి గల మహోత్సా
హము వెల్లడియగును. మహాత్ముని విన్నపము
నాలించి, కాంగ్రెసుసభవారు నూలుచందా సంగీక
రించుట శ్రేయస్కరము. హిందూదేశమునకు
ప్రస్తుతసమయమునం దీయదగిన సందేశము వే
రొకటిలేదని మహాత్ముడు ఘంటాపథముగ చాటు
చున్నాడు. ఇక్కార్యమును నిర్వహించుచున్న
యెడల, ప్రకార్యక్రమముగూర్చి మహాత్ముడు

పిమ్మట నాలోచించును. రాజోపు సంవత్సర మంత
య, కద్దరునిర్మాణమును పూర్తి జేయుటకును,
అహింసను కాపాడుటకును భారతీయులు మహా
త్ముని నాయకత్వముక్రింద కృషిసలుపుచో కృతార్థు
లయ్యెదగు.

నూలుచందా సంగీకరించుటలో ఆంధ్ర
ప్రాయలై సంచరింపవలదని మహాత్ముడే మంద
లించుచున్నాడు. ప్రజల కిది సరిపడనిచో ధైర్య
ముతో దీనిని నిరాకరింపవలయు నని విన్నవించు
చున్నాడు. ఈ సంవత్సరపు కాంగ్రెసుసభలో జరి
గెడి నిర్ణయమును ప్రజలూరక కావించి ప్రయో
జనములేదు. దానిని నిర్వహించుటకు బ్రతిన పట్ట
వలయును. ఇదివరకే కాలము వృధయయ్యెను.
ఇంకను కాలమును వ్యర్థపరచుటకు, అవకాశ
మేమాత్రము లేదని ప్రజలు గ్రహించెదరుగాక!
కద్దరు నిర్మాణముతోబాటు, హిందూమహమ్మ
దీయసంయోగము, అస్పృశ్యతానివారణము, జరుగ
వలయునని మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. ప్రజలు
స్వధర్మమును నిర్వహించుచో స్వరాజ్యము దాని
యంతట యదియే సిద్ధించునని మహాత్మునియందే
శ్యము. కాని, కొందరునాయకుల కోత్స ననుస
రించి, మహాత్ముడు స్వరాజ్యవిధాననిర్మాణమునకు
నమ్మతించెను. బిసెంటుపక్షమువారి కిందువలన సం
తృప్తి గలుగవచ్చును. స్వరాజ్యవిధాననిర్మాణ
మునకు మహాత్ముడు సూచించినసంగతుల నెల్ల
రును గమనించుట లాభకరము. వోటుకు, శరీర
కష్ట మాధారముగ నుండవలయునని మహాత్ముడు
గావించినసూచన యమూల్యమయినది. కేవల ధన
పరీక్షయే ముఖ్యమను దురభిప్రాయము నిది తొల
గింపకమానదు. మిలిటరీఖర్చును తగ్గింపవలయు
ననియు, న్యాయనిర్ణయము చౌకగ జరగవలయు
ననియు మత్తుపదార్థముల రాబడిని పడలుకొన
వలయు ననియు, ఉద్యోగుల వేతనములను
దేశసీతి కనుగుణ్యముగ నిర్ణయింపవలయు ననియు,
నిరంకుశాధికారములు దొలగవలయుననియు, మహా
త్ముడు గావించినసూచనలగూర్చి అభిప్రాయభేద
ముండజాలదు.

ఆంధ్రులు చాలకాలమునుండియు గోరుచున్న
ముఖ్యాశయములు రెండు పొందుపరచబడినవి.
భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభాగము మొదటిది.
స్వరాజ్యవిధాన మేది నిర్ణయింపబడినను, భాషల
ననుసరించి దేశమును విభజింపక తప్పదు. ప్రజాజరి
పాలనమును సీరపరచుట కింతకన్నను మార్గముండ
జాలదు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు దేశభాషలలో
వ్యవహారములను నిర్వహింపవలయు ననియు, కేంద్ర
ప్రభుత్వ వ్యవహారములను హైందవభాషనసభా
వ్యవహారములను హిందీభాషలో జరుపవలయు
ననియు మహాత్ముడు చెలిపినవిషయ మెల్లరయామో
దము బడయ న నుటకు సందియము లేదు.
కాంగ్రెసుక్రీడును మార్పుటకు మహాత్మున కే
మాత్ర మిష్టములేదు. ఇందువిషయమై గావించెడి
ఆందోళన నిరర్థక మని ఇదివరకు పలుమార్లు సూ
చించియుంటిమి. బెంగాలునిర్బంధములు మహాత్ము
నకువలె ఇతరులకు ఆశ్చర్యము గలిగింపజాలవు.
ప్రస్తుతపరిపాలనావిధానమున కివి ఫలితములు దప్ప
వేరుగాజాలవు. స్వరాజ్యసిద్ధికై ప్రయత్నించుటయే,
ఇందుకు తగినప్రతిక్రియ. స్వరాజ్యసిద్ధివలన భార

తీయలదుస్సితీ ఇంటను వెలుపలనుగూడ దొరికి పోగలదు. కాంగ్రెసు తీర్మానములు వట్టికాగితపుతీర్మానములుగ నుండి ప్రయోజనములేదని, మహాత్ముడేరులగును. కాని ఇందుకు జాతీయసభ్యము ముఖ్యమని అతడు గ్రహించుచున్నాడు. దేశమంతయు ఏకనినాదముతో ఎలుగైతి చాటవలయునని అతడు గోరుచున్నాడు. అంతస్సభ్యము చెడిన, ఎట్టితీవ్రకార్యక్రమములను సూచించినను ప్రయోజనముండదు.

కార్యకర్తలపిత అసహాయోద్యమము పూర్తిగ నఫలముగాకున్నను, ఇందుకు జరిగినప్రయత్నము అపజయము గాంచెనని మహాత్ముడు ఏమాత్రము నమ్మతించుటలేదు. మహాత్ముని కెట్టినిరాశయు గలుగలేదు. ఈ సంగతిని నాగరికప్రపంచమే ధ్రువపరచుచున్నది. హైందవాధికారు లెటులదెలిసినను, సాత్వాత్యదేశములందలి ప్రజలెల్లరును మహాత్మునియద్యమవిజయము నాకాంక్షించుచున్నారు. హిందూదేశమే తమకుగూడ ముక్తి నొసగునని భావించుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు సూచించినటుల “అంతర్జాతీయ వ్యవహారములను, హిందూదేశపు కృషిమూలమున, నైతికాధారములపై నిలచియుండుటకుల జేయవలయునని నాకాశగలదు. కొంతవరకయినను ప్రజాసామాన్యము అహింస సవలంబింసలదనువిషయమై నాకెట్టినిరాశయు లేదు. మానవస్వభావ సరికామము అధోగతియని, నే నెన్నడును నమ్మజాలను.” అను ఈ వాక్యములలో నెంత యర్థమిడియున్నదో గ్రహించవచ్చును. హిందూదేశరక్షణకేగాక, మానవకళ్యాణమునకుగూడ మహాత్ముని సంకల్పము తోడ్పడునని గ్రహించునెడల, ఇందుకై కృషిసలుపుటకన్నను ప్రజలకు పరమార్థ మేమందును?

ఖాదీ కీ జయ్

నిన్న నప్పుడే దేశీయమహాసభ సమావేశమై గాంధీదాసుఒడంబడిక నంగీకరించి ధన్యతగాంచెను. మహాత్ముడు తన అశ్వక్షోపన్యాసమును జదుపుటతో కాలహరణముజేసి మహాసభ మొదటిరోజున మరేమియు కార్యక్రమము గాకుండజేయక క్రిందటి రోజే పుస్తకములను పంచిపెట్టించి సరాసరి సభాకార్యక్రమమునకు దిగుట అతని కార్యదీక్షను వెల్లడిజేయుచున్నది. ఈ మహాసభను సమావేశపరచినది కార్యసమాలోచనకుగాని ఉత్సవములకును జయజయభావానములకు గాదని ఆయన గుర్తించియే యిట్లుచేసెను. ఇదెంతయు సమంజసముగ నున్నది. మహాత్ముని దేశము యీ వికమత్యమున కంగీకరించునా యని యాతురముదప్ప మరేమియు గాన్పించలేదు. కాంగ్రెసునందు విభేదములు ఆయనకు హృదయవిదారములుగ నుండెను. దీనిని బాపుటకే సర్వమును అర్పణజేసి అందరును ఒక్క ఖద్దరును నమ్మి రాటముజేపట్టిన జాలునని కోరెను. ఒడంబడికతీర్మానము నుపవాదించిన దాసుగారును బలపరచిన మహమ్మదలీగారును తమకు ఖద్దరు నందుగల సమ్మకమును వెల్లిబుచ్చిరి. స్వరాజ్యము బొందుట కింతకన్న వేరుమార్గము లేదని ధ్రువముగ వక్కాణించిరి. మహమ్మదాలీగారు యిక

ఆంధ్రుల గాంధీమహాత్ముని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

యథాశక్తిని తోడ్పడుడు

చందాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వర	కోశాధిపతివద్దను, ఇతరత్రను
ఇదివఱకు	50893-14.7	రావుపంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
		వసూలు మొత్తము
		ఇదివఱకు
	24653-9-8	ఇదివఱకు
		24878-9-8

ప్రతిపూజానిధికి సామునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం. 7, లంబుకెట్టిపిథి, మద్రాసు,

మీద ‘గాంధీజీ జయ్’ అను కట్టిపెట్టి ‘ఖాదీజీ జయ్’ యనవలెనని పరసముగజెప్పిరి. మహాత్మునికు ఖద్దరన్న నెంతప్రీతియో ఆయనయపన్యాసమునందు జూచిన గాననగును. “రాటము మొక్క ఒక్కొక్క చుట్టు స్వరాజ్యమునుదగ్గరకు వెచ్చును. ముప్పదికోట్ల చుట్టు ద్విప్పనప్పటికి స్వరాజ్య పాతదగ్గరలోనికి వచ్చునో చూడుడు” అని మహాత్ముడు చెప్పుచున్నాడు. ఖద్దరుతో స్వరాజ్యమువచ్చునా యని సంశయించు లజప్రతాయిలును, హాజరై మోహనీలును, అభయంకరులు నుండవచ్చును. దేశములో నింతమంది యున్నపుడు భేదాభిప్రాయములుండకపోవు. కాని అందరకును గమ్యస్థానము, వాంఛితదర్శము స్వరాజ్యమే యెయున్నది. ఇందులకు రాటముదప్ప మరొకమార్గము లేదని మహాత్ముడు చెప్పటయేగాక యీదేశమునందధిక సంఖ్యాకులును విదేశీయులును నమ్ముచున్నారు. లొంగునైన వణికిపోవుచున్నది. మహాత్ముడు చెప్పినటుల మనకు ఖద్దరు దప్పితే ప్రత్యామ్నాయము ద్వార్యముతప్ప మరేమియును లేదు. మనము అసాంసాబద్ధులమై యున్నాము. రాటమునందు అహింస మూర్తీభవించినది. అట్టిరాటమును ద్రిప్పి ఒకసంవత్సరములో యీదేశమునందు విదేశవస్తుమనునది లేకుండజేయుట భారతీయు లెల్లరధర్మమై యున్నది. ఇందులకు ఆఖిభారత ఖద్దరుసంఘము తోడ్పడునని నమ్మవచ్చును. వచ్చేసంవత్సరము ఖద్దరుపనితప్ప మరేమియు నుండబోదు. గాంధీమహాత్ముడు యీసంవత్సరము దేశీయమహాసభను ఖద్దరుమహాసభగ జేసెనని చెప్పవచ్చును. అందలి నమ్మకము అంతగ వికసించి కన్నులయెదుట ఖద్దరు, స్వరాజ్యము దప్ప మరేమియు నా మహాత్మునికు గాన్పించుటలేదు. అట్టివిశ్వాసము, అట్టి సాత్వాత్కారము, అట్టి సంకల్పబలము, అట్టి సత్యప్రియత్వము, అట్టి కార్యదీక్షా పరత్వము భారతదేశములో నందరకు గాకున్న కొందరకైన నున్నయెడల స్వరాజ్యము వెనుకకుబోవునా? అది ఒక రిచ్చిన దీసికొనునదా? దానంతట నది ప్రత్యక్షము గాదా? అందుల కేమాత్రమును సంశయములేదు. ఖద్దరు, స్వరాజ్య మనుపదము లొక్కటియే. వేరుగావు. ఖద్దరును దేశమంతయును వచ్చే సంవత్సరాంతమునకు ధరించి విదేశవస్తుమును దేశములోనికి రాకుండ జేసినయెడల స్వరాజ్యము రాలే దేమని యడుగువా రుండరు. స్వరాజ్యము వచ్చెననియే భావింపవచ్చును. స్వరాజ్య మెప్పటి కప్పుడే యున్నది. లేదనుకొనిన నుండదు. అంతయును మన నునస్సులోనే గలదు. కష్టములు

గాని నుఖములుగాని స్వయంబిర్భితములేగాని వేరుగావు. స్వరాజ్యమునైనను పరరాజ్యమైనను మనమే దెచ్చిపెట్టుకొనెదము. స్వరాజ్యమునకు ముఖ్యధారము ఖద్దరని మహాత్ముడు చెప్పుచున్నాడు. దేశీయమహాసభ అందుల కంగీకరించి ధన్యతగాంచినది. దేశము కార్యదీక్షామగ్నమై ఖద్దరుమయమై స్వరాజ్యమును బొందుగాక!

అ. భా. కద్దరుబోరు

1924 నివేదకము

జెల్లాము, 26:—అ. భా. కద్దరు బోర్డువారు తాము 1924 సంవత్సరమున జేసిన కార్యనివేదకమును ప్రకటించిరి. ఈ సంఘము 1923 డిసెంబరు కాశీనాథ కాంగ్రెసులో స్థాపింపబడిననాటినుండి యీ కద్దరుపని బాగుగా జరిగినరాష్ట్రముల జూచివచ్చిరి. స్వయముగ జూచినవృత్తిగాక, పివప వివిధ రాష్ట్రముల కద్దరుసంఘ సభ్యులం పి న, రి పోర్టులవలన నెక్కువ సమాచారము తెలియనయ్యెను. ఆసమాచారమును బట్టి ఆంధ్రప్రదేశ్ బీహారు పంజాబు రాజపుత్ర రాష్ట్రములందు కద్దరుత్పత్తికి మంచివసతులు గలవని సంఘమువారు దెలుపుచున్నారు. ఈరాష్ట్రములలో కొన్నిస్థలములందు వేలకు నేల రాట్నములు గలవు. పంజాబులో రాట్నములసంఖ్య 20 లక్షలు లెక్కించబడినవి. కద్దరుప్రచారము కాంగ్రెసునిర్యాహకర్తయై సాధారపడి యున్నదనియు కద్దరువ్యాప్తికై ప్రజలయందు మెప్పిననూలుబట్టి చవుక గా దొరకు నను ఆశకు నిర్దిష్టముగా ప్రచారము జేయవలసి యున్నదనియు, సంఘమువారు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు.

నూలు చందా తీర్మానమువలనను, బిద్ధిక సేవాసూత్రప్రబోధమువలనను ప్రజలలో స్వయంసహాయ భావము బాషించుచున్నది. అట్టిపని సామాన్యప్రచారమువలన జరుగదు. దేశములో ఇతర పనకులను సూచి పరిశోధన జేయుటపై చాల ఆభివృద్ధి యాధారపడి యున్నది.

దేశములో ఎన్ని రాట్నములు, హగ్గులు గలవో వివరముగా దెలిసికొనినచో కద్దరుయొక్క యథాస్థితి దెలియవలగును. రాష్ట్రీయసంఘములు అప్పుడే తగినలెక్కలు దీసికొన గోరబడినవి.

నూలు పరీక్ష:—మార్చెట్టునందు చెల్లుబడికై తయారు జేయబడు నూలును పరీక్షించి ప్రజలకు ధరవరలు బట్టియొక్క మంచి చెడ్డలు మున్నగు వివరములు దెలుపుటకై యోగ్యులు జరుగుచున్నవి.

బట్టతయారుజేయుటకు స్థిరపరులు:—ఒక్కరికి కొలతయు, పంచిసేతయుగల బట్టలను ప్రజలకు చిక్కునట్లు చేసినచో బట్టలయొక్క మార్పును కద్దరుచెల్లుబడి ఆరికురువగును.

4. విక్రయాలయములను అధికము. జేయుట:—కద్దరు భాండాగారములను అధికముజేయవలెను, కద్దరుఅమ్మకప్రచారము పీఠులవెంబడి తిరిగి అమ్ముట నిరంతరము జరుపుచుండవలెను. ప్రస్తుతమున్న పద్ధతయందలి లాభములకుద్దరు వ్యాపారస్తులందరు అనుభూలపంచుకొనవలెనని సంఘమువారు గోరుచున్నారు.

5. ప్రతినిలువ:—ప్రతినిలువయుట చాలముఖ్యము ప్రతిపంబుల కాలమునందే యీవిషయమున శ్రద్ధవహించవలెనని ఫిబ్రవరి మాసములో కద్దరుసంఘమువారు ఒకప్రకటన గావించిరి. కాని అది ప్రతిపంబులములవారికి వివరించుటలేదు. ప్రతినిలువను అయింటివారికి కావలసిన ప్రతినిలువయు కాలమునందే జరపెట్టుకొనవలెనని ప్రజలకు నచ్చజెప్పవలెను. మహా

వృక్షములయందు భాగ్య ప్రకృతి

నా. జి. నీలగిరి నరసింహారావు పరిశోధనలు

ఇటీవల నా. జి. నీలగిరి, పంజాబు విశ్వ విద్యాలయమునందు, “వృక్షముల నరముల ప్రకృతి” అను విషయమును గురించి యుపన్యసించిరి. నిరంబయి గలగర్వరసము. మూలము మొదలై గాని ఆ సమయమున నదృశ్యమయినది. ఆయుష్యవృక్షమున జోగుగా రీ క్రిందివిషయముల చెప్పిరి.

సహస్ర జీవజన్మలకు జీవియొక్క వేర్వేరు అయి వుండును, ఒక భాగమునుండి మరియొక భాగమునకు, అతివ్యతిరేకముగ నుత్తరప్రత్యుత్తరములును, వ్యాపారప్రతివ్యాపారములును జరుగుచుండు వలెను. జంతువుల కీరమునం దీకార్యమును నరములును, స్నాయువులును నిర్వహించుచున్నవి. నరములనాశములను ఇతర నాశములనుండి వేరుగ దెలిపింతురు. ఈ క్రిందిపరీక్షలుపయోగపడును 1) నరనాశములు అతివేగముగా చాలదూరమున భాగ్యప్రకృతి వ్యాపింపజేయును. (2) అట్టి ప్రకృతి వ్యాపింపజేయునపుడు నరనాశము అమధ్య నెట్టిమార్పున పైకిగానినపుడు (3) అట్టి ప్రకృతి మొక భాగమునుండి మరియొక భాగమునకు వ్యాపించుచున్నది విద్యుత్సంక్రమణముగూడ వందని, విద్యుత్సంక్రమణము నరములందుగలగును. (4) ఎట్టివలనమును మార్పును గలగజేయకనే నరముల ప్రకృతియు గలగవచ్చును. (5) ప్రకృతియు వ్యాపించుచున్నప్పుడు నరనాశమునందలి వేడి కొంచెము హెచ్చి, దాని త్వరితగతిన మరింత హెచ్చింప జేయును. (6) అట్టి ప్రకృతి పరుగెత్తువార్డును, కారకకాలంక మేదయిన గతిగినయెడల వా ప్రకృతి పరుగెత్తుట వాగిపోవును.

మిమోసావృక్షమునందు ప్రకృతివ్యాప్తి

మిమోసావృక్ష జాతియందు, ఒక వృక్షమునందు దొక భాగమున నెట్టియొక ప్రకృతివ్యాప్తి గలగజేసినయెడల నదివెంటనే చాల దూరమునకు వ్యాపించును. ఈవిధమున వృక్షములందు జంతువులందును ఒకేవిధముగ ఫలితములనుజూచుచున్నప్పటికిని, వృక్షములయందు నరముల నిర్మాణములేదని వాదించుచున్నారై వృక్ష శాస్త్రమునందు కుప్రసంగమయినది. ఇట్టి ఫలితమునకు, వృక్షములందు ప్రవహించుచుండు జలరసాయనిక పదార్థ (పైడ్రోకెమికలు) సంచలనము కారణముగాని, జీవాంశపులయందలి ప్రకృతివ్యాప్తి కారణముగాదని వాదించుచున్నారై ఒకవిద్యుత్సంక్రమణముతో ప్రవర్తనముల జరిపి, పైడ్రోకెమికలు నిరారాధనమైనది యున్నట్లు జేసిరి.

మిమోసాయందు ప్రకృతివ్యాప్తి, ఒక భాగమునుండి మరియొక భాగమునకు - చెట్టునందు ప్రవహించుచుండు జీవరసముతో గానిపోవదు యందున మిమోసాయందు శాస్త్రజ్ఞులు సిద్ధాంతము నర్పిరి. అదియేనిజమున చెడల - అట్టి ప్రకృతివ్యాప్తి ఎప్పుడును వృక్షమునందు ప్రవర్తనముగనే వ్యాపించునుగాని, అధోమూలము వ్యాపింపజూదు. దీనిని మొదటివేగముగా ప్రవహించునో, ప్రకృతివ్యాప్తివ్యాప్తి నంతటివేగముతో మాత్రమే వ్యాపింపవలెను. మరియొక ఈపరీక్షలన, పైడ్రోకెమికలు గూడ నిరారాధనమైనది యున్నట్లు జేసిరి. వృక్షముయొక్క ఆగ్రభాగమున నొక ఆమయిన నొక రసాయనిక పదార్థమును పయోగించిరి. జీవరసము ఆరసాయనిక పదార్థమును క్రిందనుండి పైకికికినిపోవు నేగాని పైనుండి క్రిందికి దీనిని రాజాల. అయినను మిమోసావృక్షములయొక్క అకులన్నియు ఒకటితరువాత వేరేటి త్వరితముగా రాలిపోయెను ఈతెక్కనుబట్టి, రసాయనికపదార్థ ప్రయోగముచేరిగిన ప్రకృతివ్యాప్తి వృక్షములలోని జీవరసప్రవాహవేగముకంటె 50 రెట్లు. వ వేగముతో వ్యాపించెనని కనిపెట్టెడిదిగాని అందుచే వృక్షము

రాష్ట్రదేశమునందు ప్రతి నూ. కేయ యున్నది. అట్లుచెయుటలన తిగింపి ప్రతి జనుజేసి విద్యుత్తుగా వాడవలెనని వేదవారికి దీనినిగాని నిర్మింతురు వలెనని.

“ఇప్పటికిజరిగిన కర్మ ప్రచారము మనమింకను ప్రధమ వస్త్రయందున్నామని వెల్లడిజేయగలదు. ఇప్పుడున్న అవకాశము వచ్చెయెడు ఉపయోగపరమకానినామో త్వరితముగా అభివృద్ధి గాంచును. ఎక్కువప్రచారము కర్మసంకల్పై వత్తునని తలంచుచుండును. నూలువడుటను సభ్యత్వపుచందాగా జేయుటలన ఈ ప్రజలపై మంచిభాగ్యతవలెను. అది జనుప్రచారముగ నెరవేరుట ప్రచారముల మధ్యగతినమునుబట్టి యుండును. ఇప్పుటికి తిమకాలములయొక్క గానినియోగింపగల ప్రచారములు చాలవంద గలవి. కాని పూర్తిగా మనపై నన్న భాగ్యతను నెరవేర్చుకొనుటకై యింక నధిక సంఖ్య చెరలనయింపదు.

(ఆంధ్ర ప్రదేశ్)

లోని దీనివ్యాప్తిని జీవ జం ప్రకృతివ్యాప్తివనాసాధనమునకును సంబంధములేదని చెప్పింతురు.

వృక్షములందు భాగ్యప్రకృతి మొదటి మూల జగన్ నొక పరీక్షించుచున్నది లేక వాపుయే ప్రకృతివ్యాప్తి వ్యాపించి యున్న పరీక్షించు అట్టి ప్రకృతివ్యాప్తి కాదు. నేను కనుగొనిన “మిమోసా వ్యాప్తి” అను యంత్రముననిటిసంకేతముల క్రిందివ్యాప్తియును లేకుండునట్లును ఈ యంత్రమును పయోగించుచుండల, వృక్షమే, తననరములలోని ప్రచారముయొక్క వేగమును స్పష్టముగ సూచింతును. ఈ యంత్రము, ఒక కక్షా మున 90 డిగ్రీల ప్రాంతముల నుండి రికార్డుజేయుగలదు ఈ యంత్రప్రకృతివ్యాప్తి పరీక్షించిననొరవగా, మిమోసాచెట్టు అకులందు, భాగ్యప్రకృతి వ్యాప్తి 850 మిల్లిమీటర్ల వేగముతో వ్యాపించునని చెబుచున్నది. ఈ వేగము, జంతువులందు త్వరితగతిన ప్రాణులలోని వేగముకంటె కొంచెము తక్కువగును, తక్కువ తిరిగితులజంతువులందు కంటె నెక్కువ వేగముగను నున్నది. వృక్షములయందు కూడ వేర్వేరుజాతులందలి నరములనిర్మాణము వేరువేరువిధముగ నుండును. దానినిబట్టి ప్రకృతివ్యాప్తి మార్పుయొక్క నుండును. లావుచెట్లకంటె సన్ననిచెట్లకంటె నరములయందు ప్రకృతివ్యాప్తి వేగముతో వ్యాపించును. వానియందలి వేడి 9 డిగ్రీలు హెచ్చినయెడల వేగము ద్విగుణముగను. వృక్షములయందు ఇట్టి ప్రకృతివ్యాప్తి వ్యాపించునట్లు గలగజేయుట అలంకముల గల్గించినయెడల ప్రకృతివ్యాప్తి పూర్తిగా వాగిపోవును. ఈ ఫలితములన, చెట్లను నరముల నిర్మాణము గలదనియు, భాగ్యమును, ప్రకృతివ్యాప్తి వాని వ్యాప్తి నొక భాగమునుండి మరియొక భాగమునకు వ్యాపించుననియు చెబుచున్నది.

నరములందు భాగ్యములు

వృక్షములలోను, అకులలోను నరములు ఏయే ప్రకృతివ్యాప్తి ములందున్నదియు గమనించుట ప్రకృతివ్యాప్తి వ్యాప్తి వ్యాప్తి. ఈ యంత్రము, అకులలోని నరములకు తగిలినప్పుడే అనరములద్వారా నెట్టి భాగ్యము, ప్రకృతివ్యాప్తివ్యాప్తివ్యాప్తి వ్యాప్తి దియు దెలిసికొనవచ్చును. ఈ యంత్రప్రకృతివ్యాప్తి, అకులందు వ్యాప్తివ్యాప్తివ్యాప్తి నరములగలవని దెలిసికొనగలిగితిమి ఇది, అకులదయొక్క మొదటివ్యాప్తివ్యాప్తివ్యాప్తి.

ఈ వ్యాప్తివ్యాప్తివ్యాప్తి నిర్మాణము చాల చిక్కులతో గూడియుండును. ఈ వ్యాప్తివ్యాప్తివ్యాప్తి, వేర్వేరు ప్రకృతివ్యాప్తి గలిగియుండును. ఇట్టివ్యాప్తి వ్యాప్తి నిర్మాణము నేర్పించుటకు కారణమే మిమోసాచెట్టువంద, అకు, పైకిగాని క్రిందకుగాని, ప్రకృతివ్యాప్తి, తిరుగుచు, మార్పునికాంతి వైపున తిరుగుచుండును. ఏయే సౌకర్యములచే నిట్టివ్యాప్తి లావునగలవో, కనుగొనుటయంత్ర మింకను కనుగొనబడలేదు.

అకులములందు తిరుగుచుండుటకు మార్పునికరణముల ప్రసాదమే కారణము. మిదల, సరాసరివెల్లి, రాత్రిపూట దీపములలోను, మంటలలోను పడుటకును, ఈ చెట్టులకు తిరుగుటకును వారికగలదు. దీపముయొక్క వెలుగు మిదల కండ్లలోని రెటీనానాదవడి ఆకంట్రినే పునగల రెక్కల వృద్ధి ముగిసిండును. అప్పుడా రెక్క కొట్టుకొనును. అది దిగుకు ఒకన్ను లేనియెడల, పనిజేయుచున్న కంటివైపు రెక్క ఒక్కటిమాత్రమే కొట్టుకొనును. అప్పుడది - ఒక వైపున మాత్రమే తెడ్డువేయబడు నానలె - అచ్చటనే గుండ్రముగా దిరుగుచుండును. రెండు కండ్లును బాగుగ నున్నయెడల రెండు రెక్కలను కొట్టుకొని పదిగా నామయిలోనికి వెల్లిపడును, దానినొక వారమునొకటి కనిపించుచున్నట్లు వైపునకు జూచుచు పడియుండును. ఆమెలవలెనే చెట్ల ఆకులు మార్పునెట్లు తిరుగుచుండును.

ఈపరీక్షించుటలన, వృక్షములును, జంతువులకును చాల దగ్గర సంబంధము గలగాని చెప్పవలెను. మనము జూచుకొనిన వృక్షములందును, వాని ప్రకృతివ్యాప్తివ్యాప్తివ్యాప్తి జీవములలో విరియుచున్నది. మనమిప్పటికా వృక్షములలోని జీవములు కొట్టుకొనుచుండుటకు జూచుచున్నాము. వానియందలి జీవములు హెచ్చుచున్నదో ఎట్లు తగ్గుచున్నదో గాంచుచున్నాము. మన సమయమున వైద్యమునెట్లు ఆంతర్ధానమందుచున్నదో జూచుచున్నాము. వృక్షముల పరీక్షించుటలన మనవజాతియొక్క జాతులను సూక్ష్మము నిరూపించు నుపాయమును గమనింపవచ్చును. (ఆంధ్ర ప్రదేశ్)

రెడ్డి రాణి

సచిత్రమాసపత్రిక

సం॥ ర చందారు 3

మత, సాంఘిక, వ్యవసాయ విద్యా విషయముల చర్చింపబడును.

వారకాంత

(నాటకము) విలులయు, విలులకత్తెలయు అద్భుతచర్యలు, చివరన చదివితీరవలయును.

వెల 12

మిమనానురాగము (పేరుగన్నవల) వెల 12

గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) వెల 10

వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) వెల 10

ఆంద్రీనామసంగ్రహము (సటిక) వెల 4

రెడ్డి బ్రదర్స్

రాయవరము, గోదావరి జిల్లా.

వెలం నోటీసు
సాతువల్లూరు యస్టేటు సీ యరు జమీందారు గారిమాది కృష్ణశర్మ కోర్టుఫయిలు I P. 21/24 యు టేబిలెస్ యన్ సార్ వెక్ నీ విజీవను లోయింటరం రికివలగాను సదరు యస్టేటు తాలూకు యాక్రింద పుడవారిచిని జీవజంతువులకు తోట వల్లూరు మకాములో శ్రీ జమీందారు గారికోటలో 2.1.1925 తేదీ పుడవారి 11 గంటలు లగ యరు వెలం నోటీసుచెడు. యాక్రింద పుడవారిచిని జీవజంతువులు ఎగైరాలను పాడవలదిన వారు పాటసాము యవర్తు వెంటనే దాఖలు చేయుటకు సిద్ధముచేసికొనిరావలెను. పాటవరతులు పాటకాలముందు తెలుపబడును

- వేలం ఆస్తివివరం**
1. బాగుగా ఆరోగ్యముకలిగి పాడవున్న ఎరున్నా అందిమున్ను గల రెండుకాడేశపు పెద్దత్రులు
 2. మంచురకం ఆఫ్రికాసింహములు
 3. చిరుతపులి
 4. వేటకు తయారుచేయబడిన మంచురకం 4 నంగి
 5. మంచురకము వొంటెలు
 6. మంచురకం అందము నెక్కువగల యేనుగులు
 7. అరేబియాగుర్రములు పోలోగుర్రములు, సవారు గుర్రములు, బండిగుర్రములు పండ్లపుగుర్రములు అలలుపచ్చిన గుర్రములు యింగ్లీష్ జీకలు సహా 48
 8. ఆవులు, ఎద్దులు, గేదెలు, మేకలు ఎగైరాలున్నా, యన్. బి.- బెజవాడ సేషనులో రై గి పుయ్యూరు వోకు మోటారు సర్వీసుమీద 20 మైళ్లున్నా పుయ్యూరు నుంచి నల్లూరుకు 5 మైళ్లు కంకరకోడెమీద జట్కాలు కగైరాలమీదను ప్రయాణం చేయవచ్చును.
- సాతువల్లూరు యస్టేటు I Part } వి. పేట్రాజు పంతులు,
రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు, } రిజిస్టరు
20వ, 21.12.24.

పారాయణద గవర్నీత
అను నీవచనగంధము ప్రీతికేమి బాలరకేమి బాలికలకేమి యెల్లవారికి ననదినము పారాయణము చేయుట మన యుక్తమై యున్నది. పైలి ననోహరము భావ ఫలకము. శ్రీకాకతిమలపై పెద్దయత్నములతో అచ్చుతింపబడి, కిత్రునైదు చేయబడినది. వెల రూ. 1-0-0. వెలయు వారి ఈక్రిందవిలాసమునకు ప్రాసిన బడియగలరు. (బాప్తేజ ప్రత్యేకము) బై నాని-కృష్ణయ్య పెట్టి అన్దు నన్ను నగలవరకులు,
74, నరగా ముత్తియప్పక పిల్లి, జూట్లపేట, హైదరాబాద్.

అరికన్ రోగి గొలు రిసువాచి

చెలిలో ధరించి కష్టమైన పనులుచేసినను బాగుగా పనిచేయును.

అమెరికన్ రోగి గొల్లు చేతి గడి

యారము. 8 సంవత్సరములకు పూచీ ఇవ్వబడును. ఒకపర్యాయము రప్పించిన తెలుగును. ధర 1.5 సహా వైదు రూ. 5.8.0.

8 మూలులకలి చేనుసహా 14 8.0.0.

లేడి బొమ్మగల కండ్లుకొడించు అలారంటయింపిసు 1.5 4.0.0.

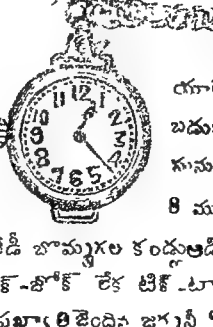
జిక్-జాక్ లేక జిక్-టాక్ గడియారము 1.5 2.8.0.

ప్రఖ్యాతికొందిన జ్యూసీ "శ్రీ" బ్రెస్టిను 1.5 ధర 2.4.0.

పవుటాక్ కలములకు గాగునందు చేసిన నిల్పు 1.5 ఆ 0.8.0.

కె. ఎన్. రాధాకృష్ణ అండ్ బ్రదర్స్,

164, వై నాబాబుకోడ్డు మద్రాసు.

[illegible]

ప్రసిద్ధి పాఠ
తంతినిలాసము:—మోటోస్కూల్ } శ్రీరామ్ మోటారు స్కూలు,
టెలిఫోను:—నెం 1444 } మద్రాసు.

చరిపోయినది 8 గురె, 9 గురు కాదు. మధ్యాహ్నము
పార్వీరుకు వివాహముబయలుదేరెను. 5 గురుశ్రీలు, ముగ్గురు
పురుషులున్నారు. పెళ్ళీలు అంటుకొన్నది. జన సమాహము
సహాయము జేయవలెనని, దగ్గరకు చొరలేకపోయిరి. అంటు
కొన్నపుడు అందఱును స్వప్నములేదు. చాలనందిగి గాయములు
తేలిల్లినవి.

వల్లియందెస్కాందు సాహసకృత్యములు చూడఁతగినది
 న్యూస్సు, కామిక్ బూక్ చూపబడును.

డిడక్ట్ మిల్ స్టోర్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

జెజవాడ

1913 సం॥ యిండియన్ కంపెనీల ఆక్టు ప్రకారం రిజిస్టరు చేయబడినది. భాగము 1-కి రు. 100 లు చొ॥ యివ్వవలెను దరఖాస్తుతో రు 20 లును, అల్లాటుమెంటు అయినప్పుడు 20 లును, మిగతా రు 60 లును మూడు నమమైన వాయిదాలలో యిచ్చే ఏర్పాటు.

ఈ కంపెనీ మిల్లుల యజమానులచే స్థాపించబడినది.

జెజవాడ, బందరు, యేలూరు, రామవరప్పాడు, దుగ్గిరాల, పెంటపాడు, గుడివాడ, తాడేపల్లి గూడెము, నిడదవోలు, గణపవరము, కవులరము, పెదవేగి.

వగైరా గ్రామాదులలోని అనేకులు పెద్ద పెద్ద రయిసు మిల్లులవారు యీ కంపెనీలో భాగస్వాములుగా చేరియున్నారు.

కంపెనీ ప్రారంభించిన సంవత్సరమే, 100 కి రు 4-0-0 చొప్పున భాగస్వాములకు డివిడెండు పంచిపెట్టబడినది.

ఆయలు యింజనులు, స్టీముయింజనులు, పోర్టుబల్ యింజనులు పంపులు వగైరా మిల్లుసామానులు కావలసినవారు ముందుగా మాకు వ్రాసినచో బొంబాయి, కలకత్తా, చెన్నపట్నములలో గల యితర కంపెనీలవారి ధరలకంటె సరసమైన ధరలతో ప్రత్యేకపు సదుపాయమిచ్చి సప్లయ చెయ్యబడును.

గుడ్లవల్లేటి గోపాలరావు. వి. యస్. చిన్న సామి, బి.వి.

మేనేజింగు డైరెక్టరు.	బ్రాంచి ఆఫీసులు:—	జనరల్ మేనేజరు.
118 ఆర్మీనియం స్ట్రీటు, చెన్నపురి.	ఆరబ్ బిల్డింగు, లోహార్ చాల్ బొంబాయి.	1/2డి ప్రేమచందు బరల్ స్ట్రీటు, బొబబారుపొట్టు, కలకత్తా.

అద్భుతకథా గుంఫితము! అమూల్యగ్రామధురము!! అత్యంత నీతిబోధకము!!!

ముద్రిక

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీ నరసింహారావుగారు రచించిన

నవీన నాటక రాజము

ఇది శృంగార హాస్యరస భరితమైనది. దీనిలోని కథానాయకుఁ డత్యంత కాంతాలోలుడు, కథానాయిక యత్యంత స్వభావ సంపన్నయగునది. వేడుక చెలికాడు చమత్కార విచనానిపుణుడు. రాణివాసి మహామాయావిని. దాని నైపుణ్యము నాటకము చదివి గ్రహింపవలెననే కాని వ్రాయ నలవికాదు. వేడుక చెలికాని మాటలు కడుపు చెక్కులగునట్లు నిర్వియమము. అనేక కాంతాలోలుడగు రాజా కథా సంవిధాన కాలము ననుసరించి తుద శేకపత్నీ (వ్రోదీక్షా తత్త్వగ్రంథము. రాణి సన్యాసినియగును. ఒక పుత్రుని జన్మపువారు భరత వాక్య మునకు జన్మవకుండ నుండ లేరు. కొలది ప్రత్యుప మాత్రమే ముద్రింపబడినది. త్వరపడుడు, నెల 0—12—0.

వలయువారు:—పానుగంటి రాజారావు, పితాపురం గోదావరిజిల్లా అగ్రవ్రాయవలెను.

EVANS

ఇవాన్స్ టైము అండు గ్లీసర్

మీ పెంట్లుకలను దినమంతయు నాంపుగానుంచి, మీకు మంచిఅందమును గలిగించును. ఇది పెంట్లుకలను కాంతిగాను, మృదువుగాను చేయును. ఇది నిజముగా పెంట్లుకలకు తగిన టూనికు, మజ్జయు చుండురానీయక అత్యుత్కృష్టము. నేడే ఒకబుడ్డిని కొనుచు, అయితే ఎక్కువ ఖీలుగల బుడ్డినే గమనించి కొనుడు.

ఇవాన్స్ క్రెమ్, లెశర్ అండ్ పెబ్,

లిమి టెడ్.,

లండన్, లివర్ పూల్

ఇండియాకు గల ఏప్రెజింట్ టేట్, విలాసము

పోస్టుబాటు నెం 313 బొంబాయి.

ఇవాన్స్ టైము అండు గ్లీసర్ ను అనేక సంవత్సరములనుండి ప్రసిద్ధికెందినది. ఒకసారి ఉపయోగించిన, తరువాత ఎప్పుడును దీనినే వాడుదురు.

స్థానిక వార్తలు

నుగుణవిలాసపథ:— ఈసభవారు విక్టోరియా పబ్లి కుమంలలో 28 తేది సాయంకాలము 5 గం॥ 30 ని॥ లకు “హరి శృంగద్” నాటకమును అరవమునను 29 తేది సాయంత్రము 5 గం॥ 30 ని॥ లకు “సావిత్రి” తెలుగునను ప్రదర్శింతురు.

గవర్నరుగారు:— మదరాసు గవర్నరుగారును వారి ప్రైవేటు కెక్రెకటేరియసు ఇ. సి. వుడ్డుగారును, ఇర్వు రంగ రక్షకులును, ఈయంబయును మెట్టుపాళేము మెయిలు ట్రెయి నునందు, గవర్నరుగారి ప్రత్యేకపు సెలూనులో ఉడకముంక లమునుండి మదరాసునకువచ్చిరి.

సి. ఎఫ్ ఆంధ్రానుగారు:— సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాను గారు, శాంతినికేతనమునుండి ఈయంబయును మదరాసుకు వచ్చిరి. వీరు త్రై సవ విద్యార్థి పథకు హాజరై, డిసెంబరు 31 తేదిన బయలుదేరి, కుట్టాపలము వెళ్లి అన్నటనుండి చైకమునకు వెళ్లెదరు.

రాకపోకలు:— న్యాయమూర్తి కీర్తీగారు నాల్గునె లల నెలపుమీద ఇంగ్లండు వెళ్లుటకుగాను, మొన్న రాత్రి బొంబ యికి ప్రయాణమైవెళ్లిరి. వీరు తమనెలపు ముగియక పూర్వమే తిరిగి రావచ్చును. వీరు నెలపుపుచ్చుకొనుటచే ఖాళీయైన న్యాయమూర్తిపదవి కెవ్వరిని నియమింప నెంచునబట్టి సెషన్సుజడ్జి యగు పుప్పసామి అయ్యరుగారు నిన్నటియందయము మద్రాసు నకు వచ్చిరి.

జపాను పార్లమెంటును తెరచుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, డిశంబరు 27:— రీజంటు పార్లమెంటును నేడు తెరచిరి. 25 సంవత్సరములు మైచిన ప్రతిపురుషునకు నియోజక కార్యకారము నిచ్చుటకు నిశ్చయించు బిల్లులను ప్రవేశపెట్టనుండు టచే ఈసభ చాల ఉత్సాహముగ నుండగదు. ఉన్నత రాజ్యాంగ గ్రంథము (అప్పరచాంబరు) సంస్కరింపటకు ప్రయత్నించెదరు. కాని సంస్కరణ చట్టమును ప్రభువులు ఆక్షేపించెన రనుకొను చున్నారు.

కమాన్ ప్రాగ్మమ్

24-12-24 తేదీనుండి 31-12-24 తేదీవరకు గోవిందప్ప నాయకవీధిలోనుండు పౌరవ్యవహారములందు ఈదిగువ తెలుప బడిన నాటకములను ప్రదర్శింతురు.

బెంగుళూరు సిటిరోనున్న అమెమారు ప్రమా టిక్ అస్సోసియేషన్ వారు ఈదిగువ

నాటకములను ప్రతిదినము 5 గం 30 నిమిషములకు ప్రారం భింతురు.

28-12-24 నుభద్ర
29-12-24 తేదిన ప్రదర్శింపబడు నాటకము తరు వాత జెలుపబడును.

30-12-24 ప్రహ్లాద
31-12-24 తేదిన ప్రదర్శింపబడు నాటకము తరు వాత జెలుపబడును.

శ్రేష్ఠతరమైన పెంట్లుకల

తైలము “మణినూనె”

మిక్సిలి మహోహరమైన సువాసనగలది. వైట్ ఆ యిట్ యితర అపాయకరమైనవైపులు చేరుటలేదు. ఇది చాలకాలమునుండి పంచుగుణముకలిగి, నాడుకలోనున్న ది. బుడ్డి 1 కి భర ట్టు 1-0-0.

దీనిని వాడుటచే పెంట్లుకలు మిక్సిలి కాంతిగాను నల్లగాను, బలముగాను యుండును. చుండును రానీయక పెంట్లుకలను బాగుగా పెంచును. యితరవివరములకు మా త్రొత్త క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇన్నాముగా పంపెదము.

ఆ తంకని గ్రహ ఫార్మసి, 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

బెల్లాం దేశీయ మహాసభ

నిన్న సమావేశమగుట

గాంధీ-దాసు ఒడంబడిక అంగీకరింపబడెను

"ఖాదీ కి జయ్"

(అ. ప్రె. స్వేచ్ఛలునర్వసు)

బెల్లాం, విజయనగరం—డిసెంబరు 26—

మహాసభ సమావేశము

బెల్లాం విజయనగరం, డిసెం 26.— 89 వ దేశీయ మహాసభ నేడు మధ్యాహ్నము సరిగా మూడుగంటలకు ఖద్దరు మండలిమన ప్రారంభమయ్యెను. అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన గాంధీమహాత్ముడు 'గాంధీ కీ జయ్' యన ధ్యానములు విన్నుముట్ట అయిదునిమిషములు ముందే వచ్చెను. వారివెంట చాల మంది పూర్వపు దేశీయ మహాసభల అధ్యక్షులును, అవ్యవసంఘసభ్యులును వచ్చిరి. ఈమహాసభ అవ్యవసంఘాధ్యక్షులగు గంగాధరరావు దేశపాండిగారు డాక్టరు కిచిలూగారిలో చేతిలో చేయివేసికొని వచ్చిరి. వారివెంట దేశీయనాయక మహాశయులు వండితమదన మోహనమాకస్వా, ఆలీసోదరులు, సరోజినీదేవి, లజపత్రాయి, సి. రాజగోపాలాచారి, పండిర మోతీలాలు నెహ్రూ, సి. ఆర్. దాసు, విక్టోరియస్ బాబురాజేంద్ర ప్రసాద్, నేతలమకాలు బహదీ, యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, పల్లభాయి పటేలుగారలు వచ్చిరి. సభాకేడికపై నున్నవారిలో చాలమంది స్వరాజ్యపక్షమువారును, తదితరులును అందు సర్వారు మంగళసింగు, ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, యస్. సత్యమూర్తి, సి. శివరావు, కొండ వెంకటప్పయ్య, బాబు శివప్రసాదస్వామి, పురుషోత్తమదాసు, తాండన, జనపాల్లాలు నెహ్రూ, యశ్. సి. కల్కారు, కాస్ట్రీ, అబ్దుల్ కలాంఅబదు, హజరత్ మోహనీ, యాకూబు హుసేను, డాక్టరు మహమూదు, పండితసుందరలాలు, కంకర లాల్ బాంకరు, జమ్నూదాసు మోహతా, డాక్టరు యు. రామారావు, ఆకఫాలీ, సి. ఆర్. శెట్టిగారలు గలరు.

లిఖరలు పక్షమువారికిని మస్లింలకు వారికిని, భారత క్రైస్తవులకును చాలమంది కావ్యసములు బంపినను యీసంఘముల పక్షమున వచ్చినవ్రతనిధు లె వ్వరును లేరైరి. డాక్టరు ఆనీబెనెంటు ఈరోజు సాయంత్రమునకు రావచ్చుననుచున్నారు. క్రిందటిసాయంత్ర మిచ్చటికి సాంఘికమహాసభ కథ్యక్షులుగ నుండుటకువచ్చిన సర్ కంకర్ నాయరుగారు సభామండలిమన గాన్పించలేదు. మండలిమంతయు భారతదేశములో వివిధభాగములనుండియు, బర్మానుండియు వచ్చిన ప్రతినిధులతో నిండిపోయెను. అన్నిప్రక్కలను త్రివిధవర్గ స్వరాజ్య పతాకములు ప్రేలాడగట్టబడెను. కాని ఆదర్శవాక్యపటములు బహుశాక్షిగ నుండెను. ఇంగ్లీషులో శెండునూత్ర ముండెను. అం దొకదానికై 'స్వరాజ్య విలయము ప్రసాదించునది గాక మనము సంపాదించవలసినది' అనియు మరియొకదానికై 'విక మర్త్యమే బలుమలేకున్న పదేసియెడము' అనియు నుండెను. ఇకను మిగిలిన ఆదర్శవాక్యము లన్నియు భగవద్గీతనుండియు నేడమునుండియు నుద్ధరింపబడినవి.

అవ్యవసంఘాధ్యక్షుల పన్యాసము

జాతీయగీతములు పాడినపిదప గంగాధరరావు దేశపాండిగారు ప్రతినిధులకు సన్మానము నొసంగుచు కన్నడమున నువన్యసింది. అందు గాంధీమహాత్ముడే జాతీయోద్యమమును నడుపుటకు తగినవాడనియు, నాలుగేండ్లక్రింద ప్రారంభించిన అసహాయోద్యమమును అర్పణ జేయుచున్నాడనియు, అట్టి సమన్వయభావముతో కాంగ్రెసునంద కేమత్తము దేలునుకొని నాడనియు జెప్పెను. ఆయన అప్పుడే తనలో నేకీభవించని స్వరాజ్యపక్షమును అందరి నాయకులగు పండిత జాతీలాలు నెహ్రూ, సి. ఆర్. దాసు, గారలను మరల్చగల్గెను. స్వరాజ్య పక్షము కర్నాటకమునందు గాంధీమహాత్మునిచే నాటబడినది. గాంధీగారి అసమాన నాయకత్వముక్రిందను భారతదేశము అదర్శమును జేరునని గంగాధరరావు గారు తమ సమ్మతమును జెప్పిరి.

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

గాంధీ ప్రథమమున హిందీలో ప్రారంభించి తన ఉపన్యాస ముదివరకే పంచిపెట్టబడెననియు, అప్పుడు తాను ముత్తముమీద కుప్పముగ కొన్నిసంగతుల జెప్పగోరితి ననియు జెప్పిరి. 1920, 21 సం॥ ములలో చేయవలె ననుకొనినపని జరుగకపోయెను. అందుకు బదులు పరస్పర విరోధములను అనుమానములను ఏర్పడెను. అది స్వరాజ్యమునకు మార్గముగాబాలదు. తిలకు మహాశయని సందేశము స్వరాజ్యము నభ్యవస్థ మనియే. గాంధీ తా నా వాంఛితమును

బొందుటకు జన్మించినటులు వలంబెను. ఆ యన తన జీవితమునంత స్వరాజ్యమును జాపగోరెను. కాని అందులకు తగినంతపని జేయలేదని ఆయన భావించెను. దేశీయ మహాసభను జరుపుట అమాత్యమగు కాలహరణముజేయుటకని ఆయనతలంపు. కాంగ్రెసు సమావేశమైన ఆవారమును స్వరాజ్యము వచ్చిపట్టె యుండునని ఆయనలో మహమ్మదాబీగారు జెప్పిరి. కాంగ్రెసులను నాటకప్రదర్శనములవలె జరుపుటవలన యిట్లుండు మాట నిజమేయని గాంధీగారు జెప్పిరి. భారత వాసులకు స్వరాజ్యము గావలెనన్న కాలమొక్కటియే సాధనమని ఆయన నోక్కి వక్కాణించెను. అందు సమ్మతము లేకున్నయెడల సంకేయ మేమాత్రము లేకుండ దానిని త్రోసివేయవలెను.

అంతట గాంధీగారు ఆంగ్లమున నుపన్యసించుచు దాసుగారు దేశోత్త ఒడంబడిక తీర్మానము విప్లవకరమగు మార్పుగలుగ జేయునని కైర్వముగ జెప్పిరి. ఒడంబడిక నంగీకరించి భగవత్పాక్షిక చిత్రపద్ధితో పనిచేయునెడల స్వరాజ్యము అందు బాటులోనికి వచ్చునటులు తలంపవచ్చునని ఆయనకు సమ్మతము గలదు. ఆయన తప్పులు చేయుని నుకొలుడనని చెప్పటలేదు. ఎన్నియోహామీకు వన్నగ ప్రజాభిముఖులగు తప్పులను జేసినట్లు ఆయన అంగీకరించెను. అందుచేత అంగరసు ఈ ఒడంబడికను గూర్చి స్వయముగ నాలోచించుకొని మనస్సునకు సమాభావముచేసికొని అందమైన నుగుణమున్నయెడలనే సమ్మతుల నొసంగవలెనని ఆయన కోరెను.

అంతట హిందూ మహమ్మదీయసమన్వయసూక్తి చెప్పుచు హిందువులను మహమ్మదీయులగుడ తలదిరిగి పిచ్చివారైరి మోకతాలి చెప్పినమాటలను జ్ఞాపకము జేసిరి. వారందరూను ఈ ఒక్క కార్యక్రమమునే అనుష్ఠించవలెను. అన్యోన్య సహన మవసరమనియు అందులకే తాను తనవద్ద గుల్బారు అను ఒక మహమ్మదీయచారిక నుంచుకొనుచున్నా ననియు గాంధీగారు జెప్పిరి. ఆయన ఆచారికను గోమాంసము దినకుండ దాపతేను. తాను దానిని భక్షింపకు. అయితే కొరొ ను నందు గోమాంసమును దినవలెనని విధింపవకవాపుటచేతను, తాను గోవును పూజించవలసిన బాధ్యత యుండుటచే ప్రేమ సహనభావముల నుపయోగించి ఆచారికను గోమాంసమును దినకుండజేసెదనని ఆయన చెప్పెను.

సరోజినీదేవి గాంధీని లిఖరలుపక్షమువారిమాట జెప్పుమని కోరెను. ఆయన స్వరాజ్యపక్షమువారివలెనే లిఖరలుపక్షమువారినిగూడ కాంగ్రెసులోనికి రమ్మవమనియే కోరెను. ఆయనకు లిఖరలుపక్షమునందు పూజ్యభావముగలదు. తనమనస్సునంతకు పూర్తిగ ఆయన వారికి వెల్లడించెను. కాంగ్రెసు నిర్మాణమునందు సభ్యత్వార్హతనుగూర్చి జేసిన మార్పులన యెవరికిగాని భర్మత్వాగము జేయవలసిన యవసరముండదని ఆయన తలంపు. ఆయన రాటమును వలచాలాదు. "నేను వారికోమాట జెప్పెను. నన్ను కాంగ్రెసునుండియైన తగిమిచేయుదుకాని, మిగుమాత్రము కాంగ్రెసులోనికీరండి. ఇంతకన్న నేనేమిజెప్పగలను." గాంధీగారు తుదకు ముగించుచు కాంగ్రెసుసభ్యులందరూ చిత్రపద్ధితో సంబంధించి యాతీర్మానమును త్రోసివేయవలెనని లేదా అంగీకరించి విజయము బడయునటులు జేయవలెనని ఉద్వేగకంఠముగ నుపన్యసించిరి.

విషయనిర్ధారణసంఘమునుండి పంపబడిన కీర్తిశేఖరులగు వారియెడ సానుభూతి తీర్మానమును గాంధీగారుపాదించగా అందరూను నిల్పాని ఆమోదించిరి.

గాంధీ-దాసు ఒడంబడిక తీర్మానము

దాసుగారుపాదించుట

అంతట సి. ఆర్. దాసుగారు గాంధీదాసు నెహ్రూ ఒడంబడిక నంగీకరింపవలెనని యున్న తీర్మానము నుపపాసి

చిరి. ఈ తీర్మానవాచకము విషయనిర్ణయసభలో నంగీకరించి నటుల యిదివరకే ప్రవరింపబడెను. దాసుగారు తానెప్పుడును కాంగ్రెసు పెరుగుదిగలేదని జెప్పిరి. ఢిల్లీలోను, కాకినాడలోను, రాజీవామా కుదిరినను, శాశ్వతవికమత్వము గాంధీగారి విడుదలయైన పిదపనే గుడురు నని ఆయనకు తెలియును. అది అనుకొనినట్లేయ్యెను. ప్రభుత్వమువారు బెంగాలలో భారతదేశముపై సవాలుజేసిరి. అందులకు జవాబేమనియిచ్చెదరు. విదేశవస్త్రమును బహిష్కరింపబడెను. బెల్లాములో పోట్లాటపండుగ జరుగునని ఆధికారు లునిల్లూరిరి కాని గాంధీ జారికాభంగము గలుగజేసెను. దాసుగారు తమకు నిర్మాణకార్యక్రమమునందు సంపూర్ణశిక్షాసమున్నదనిరి. కాని శత్రువునకు సాగ్యమైనంతవరకు దీగిమూలను పెకలించుట కవిశాశిమియకుండుటయెం దాయనకు నమ్మకము గలదు. (హాన్ము) శాసనసభలవలన స్వరాజ్యమురాదు గాని అది అభివృద్ధికాటంకములుగ నుండుటవలన వానిని నాశముజేయవలెనని జెప్పిరి. స్థానికసంఘములను సజీవములు జేయుటకై వాని నాక్రమింపవలయును. శాసనసభాకార్యక్రమము స్వరాజ్యపక్షమువారైనను యెల్లకాలమును పట్టుకొనియుండరు. వానిని నాశముజేసినపిదప బ్రెటికీవచ్చివేసెదరు.

మహాలానామహమ్మదాబీ

కాటపుకార్యక్రమము నంగీకరింపబడుటకు ప్రత్యేక కార్యక్రమమున్నయెడల భారతదేశముయొక్క బానిసత్వముగూడ ప్రపంచచారిత్రమునందు దుర్మార్గముగనున్నదనవలెను. 30 కోట్ల మందిప్రజలను అంగ్లేయుల లోకలక్ష్యస్థరమంది బానిసత్వమున నుంచుచున్నారు. గ్రామపురసభారాజు రాటము ముఖ్యమని ఆయనకు సమ్మతముగలదు. "మరియొక గృహపరిశ్రమయింత కన్న తాళకరమైనదానిని జూపుదు. ఈరాటమును మూలజడవేసెదను. కాని మరేమియును గాని చర్య." ఆయనకు ముఖ్యముగ ఆతురముగ నున్నది ఇంగ్లాండుకు విదేశపురుషులకై పోపు కోట్లను పోషండరక్షింపటగాక యాదేశమునందు భాగ్యమును సమానముగపంపబడునని జెప్పెను. ప్రజలు తాముస్వయముగ వడుకవలెననిగోరును యేమాత్రమును నూనును పారవేయకుండ యిష్టములేని స్వరాజ్యపక్షమువానికి కొనుగ్గునుట కేమియులేకుండ జేయవలెనని జెప్పిరి. (నత్తు) తుద కా యనముగించుచు వచ్చే 12 మాసములును 'ఖాదీ కి జయ్' యనియే యనవలెనని విజ్ఞప్తిజేసెను.

మాజరతుమోహను

స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుడయ్యును కాంగ్రెసునుండి నెడల గొట్టినను పరే తీర్మానమునకు ప్రతిహేళముగ జెప్పిననని మాజరతు మోహనీగారు జెప్పిరి. అసహాయోద్యమమును విరమించి నపుడు బహిష్కారపక్షమువానికి గాని స్వరాజ్యపక్షమువారికి గాని రాజకీయకార్యక్రమ మేమియును మిగిలియుండలేదు. అట్టికార్యక్రమము లేనపుడు చూచుచుదాసభ్యత్వమును ప్రత్యేక బెట్టుట కవకాశములేదు. గాంధీగారు బహిష్కారములనువద్దని, అసహాయోద్యమముకొట్టే స్వరాజ్యము దెచ్చునని జెప్పి యెంతికాలమోగాలేదని ఆయన సభ్యులకు జ్ఞాపకముజేసెను ఇప్పుడు గాంధీ ప్రతిహేళముగపనిజేయుచున్నాడు. కాంగ్రెసును నూలువనుకువారల సంఘము జేయవలదని ఆయన హెచ్చరించెను. కాంగ్రెసునందు బహిష్కారపక్షమువారు గాంధీనాయకత్వమును వలల నిప్పుచులేకున్నపుడు, దాసుగారు లిఖరలు చురులను యీ ఒడంబడికపై మాట్లాడుకుండ సమ్మతుల నీయవలెనని యుత్తరపు జేసినపుడు యిచుబుచ్చుకొను సమ్మతులు యధార్థముగనుండవని ఆయన చెప్పెను. ఇందువలన కాంగ్రెసుసభ్యులుతగ్గి పోవుదురనిజెప్పి, ఈఒడంబడికకు సమ్మతి నిచ్చుటనగా కాంగ్రెసును రాజకీయ సంఘకే లేకుండ పూడ్చివేయుటనని మాజరతు మోహనీగారునిరి.

అజదుని భాసిగారు

పీరు ఒడంబడికకు ప్రతిహేళముగా మాట్లాడిన స్వరాజ్య పక్షమువారి పలుకుబడి హెచ్చుచున్నను అసహాయోద్యమమును విరమింపవకుండనే స్వరాజ్యపక్షములో ప్రతివ్రత్తి జేసికొనుటసాగ్యమైయుండెడిదిని ఆయనతలంచెను. వారిని కాంగ్రెసులో నొకభాగముగ గుర్తించినట్లును, తీర్మానమునందు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యాదర్శము నంగీకరింపబడుట అసలేలేకపోయినందులకు మనఃకేళిమగ నున్నదనిఆయన జెప్పెను స్వరాజ్యపక్షముయొక్కయుద్దేశము స్వతంత్ర సంస్థాన సమాఖ్యయని ఒప్పించుకొనియే పాజరతుమోహనీ అపక్షమునందుజేరెను. స్వ

రాజ్యమును వారు హక్కుగా మోహించి పరిపాలన చేసినట్లు తెలుసుకొని ఆతప్పు వెల్లడియైనట్లు అయినచో దోషము. ఈ ఒడంబడికలో తెంగాలు అర్హతను సంబంధించినంతవరకు మాత్రము ఆయన బలపరచెను.

కానల్ గారు

కానల్ గారు తమ విషయ నిర్ణయ పథక రూపులో నీ తీర్మానమునకు ప్రతిపక్షముగనున్నను, పండితమూర్తీలు నెహ్రూగారావిమయనిర్ణయ కథలో విధించిన శిక్షణము వంటి దానివలెగాక తుదకొక నిర్ణయమును వచ్చుటవలన దానికి బద్ధులమై యుండవలెనను శిక్షణముతో మహాసభయందు బలపరచుచున్నట్లు చెప్పెను. ఆయన ఆ తీర్మానమును అచటి ప్రతినిధులకును ప్రేక్షకులకును తెలియజేయుటకై కన్నడములో గూడ వివరించి చెప్పెను.

యం. సి. కేల్కర్ గారు

స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుడగు యం. సి. కేల్కర్ గారు మహారాష్ట్రములో ప్రసంగించుచు ఒడంబడికయందు రెండు పక్షములుగలననియు, అన్యోన్యసహకారముగల్గియుండవలెననియు, ఒకపక్షము ఒడంబడిక నంగీకరించి పనిజేయుతున్నయెడల అదిభగ్నుమగుననియు జెప్పెను. గాంధీగారి విషయమున వారు విధేయతతోనే యుండెదరు.

అభయంకరుగారు

మహమ్మదీ గారు తమ యుపన్యాసమునందు గుచ్చకు మాటలని రని (లేదు లేదు అని లేకలు) యు వానిని తాను ప్రతిఘటించెదననియు అభయంకరుగారు జెప్పెరి. మహమ్మదీ గారు తమ యుపన్యాసమునందు సి. ఆర్. దాసుగారు కాసన పక్షయందు గగ్గన యనుభవముమీద రాటముయొక్క బలమును గనుగొనినను భావమును దెప్పినట్లు నూచించిరి. రాటముయొక్క నావర్ధమునందు ఆయనకు నమ్మకము లేక పోయినపుడు తనకు రాటమునందు అనుమానమునను నమ్మకములేదని ఆయన చెప్పెను. ఆయన నాగపూరు సభలపట్టినుండియు గాంధీగారికి ప్రతిపక్షముగ నేయుండెను. కాని యిందువలన కాంగ్రెసు అంగీకరించిన విభావమునకు ప్రతిపక్షముగ మాత్రము నడుచుటలేదని చెప్పెను. బ్రిటిషుదేశీయులు భారతదేశమునకు వచ్చినప్పటికి గూడ రాటముండెను. కాని వారిని రాకుండ నేమియు నాటంకపెట్టలేదుగావున దానితో స్వరాజ్యము కాజాలదు. ప్రభుత్వమువారు పరిపాలనము జేయుటకు కాసన పథ. ను సాధనమును సిద్ధముజేసికొని ఆసాధనమును భ్యంసము జేయటకై స్వరాజ్యపక్షమువారు తలపెట్టిరి. ఉభయపక్షములును ఒకదానితో నొకటి కలిసిపోవుటకై అన్యోన్యసహకారముతో ప్రవర్తించవలెనని ఆయనగోరెను.

స్వామిగోవిందుడీ

ఈ తీర్మానమును స్వామిగోవిందుడీ గారు ప్రతిఘటించుచు, దీనిని జనసామాన్య మంగీకరింపజాలరనియు కాపనోల్లంఘన మొక్కజేస్తారాజ్యమును దెచ్చునని నమ్మకము గలదనియు జెప్పెను.

గాంధీజీ

ఇంకొకరక సీక్రమమునకు ప్రతిపక్షముగనుండు ప్రతినిధులు తన అభిప్రాయమును వెల్లడింపకాళిమిచ్చిననీ గాంధీగారు జెప్పిరి.

పండితమోతీలాలు

నెహ్రూగారు తుదకు చర్చనుముగించుచు హిందీలో నుపన్యసించిరి. న్యాయప్రత్యేకాభిప్రాయమెట్లున్నను స్వరాజ్యపక్షము ఆత్మగౌరవమును నిల్పుకొనుటకై ఖద్దరు విషయమున తానుజేయవలసినపనిని తానుజేయునని ఆయనజెప్పెను. గాంధీగారు అపహయోద్యమమును ఆపివేయుటగాని పూర్తిగ వదిలివేయుటగాని యేమియును జేయలేదనియు దేశముసిద్ధముగాని కాంగ్రెసుచేత ఆకార్యక్రమమును తాత్కాలికముగ విరమింపవలసి మాత్రము చెప్పిరి. జర్మనీ నోడించుచు 15 కోట్లకు యుద్ధమునందు ఖర్చు జేయగల బ్రిటిషుదేశము, భారతదేశము గడ్డతెప్పించుకొనుటచు నిజేసియెడల యెక్కువ నష్టపడదని హజరతు మోహనీగారు చేయవలయు యేమియును యుక్తముగలేదని నెహ్రూగారు చెప్పిరి. మును ఆలోచింపవలసినది బ్రిటిషువారి కెంత వత్తుముగల్గునో భారతీయులకు నూలువడుకులవలన యేమాత్రము బాధముగల్గునో. ఈ సత్యమును చూచుచు దాసభ్యులకును సభ్యులకును మోహనీగారు గాంధీగారి కున్నంత ఆశ రస

కు లేదుగాని సి. ఆర్. దాసుగారి మాత్రము నమ్మకము కోకావకొక్కవగు చున్నదని చెప్పిరి. తనకును, అభయంకరు గారికిని మరియితరులకును గాంధీగారి విశ్వాసము గలుగుటసాధ్యముగావచ్చునని ఆయనచెప్పెను. ఎట్లయినను యీ కార్యక్రమము 12 మాసములు మాత్రమే యడంబడింపవలసియున్నది. తరువాత మారిన మార్గమును, ఇందులకు 12 మాసములు చాలవని గాంధీగారు నమ్ముచున్నారు. ఒక పక్షము జేయు తనులను మరియొక పక్షము నిరసించి విమర్శించు ప్రయత్నములు తగదని ఆయన చెప్పెను. విభేదములు వివాదములు రావలసిన పనిలేదు. సమానముగ కార్యక్రమ ముండనే యున్నది. హజరతు మోహనీగారు స్వరాజ్యపక్షముపై మోపిననిందకు ప్రతిఘటించుచు ఆపక్షమువారికి సంఖ్యాముఖ ఒడంబడిక పక్ష సహస్యజేయ నుద్దేశించిరి ఆయన జెప్పెను. కొందరు స్వరాజ్యపక్షమువారును బహిష్కార పక్షమువారును తెల్లని విభేదములను మరచిపోవలెనని ఆయనగోరెను. వారిలో కొందరకు యీ ఒడంబడిక ప్రొంగిలెలుగాని చేదుమాత్రగ నున్నది. కాని మింగిరి. త్వరలోనే జర్మను జేసికొనుగలరు.

ఉపసంహరము

గాంధీగారు తీర్మానమునకు వోటుపెట్టుటకు ముందు తాను యొక్కవనందు స్వరాజ్యపక్షమువారిని మాట్లాడునట్లు జేసినది కొందరు బహిష్కారపక్షమువారు స్వరాజ్యపక్షము వారి యుద్దేశ్యములగుర్తింపజేసాముల దెబ్బలచేత వనిచెప్పిరి. దాను నెహ్రూగారు జేసిన వాదనముకన్న నెక్కువ యేమి కావలెననిచెప్పి ఆయన ఉభయపక్షములను వికమత్వముతో మండవలెనని కోరుచు భగవత్సాక్షిగ సంపూర్ణ విశ్వాసముతో సమ్మతుల సేయవలెనని చెప్పి యెవరైనగాని విశ్వాసములేకుండ సమ్మతుల నిచ్చినయెడల మనస్సునకు చాలకష్టముగ నుండునని చెప్పిరి. ఉభయపక్షములును పరస్పరము సహకారభావముతో సంచరింపవలెను.

ఒడంబడిక అంగీకరించుట

అంతట తీర్మానమును ఓటుకుపెట్టగా అధికసంఖ్యాకులు హర్షధ్వనులు చెలరేగ అంగీకరించిరి. దేశీయమహాసభ మరల కేత్ర సమావేశమగును.

సంపూర్ణోపన్యాసములు

గాంధీ-దాసు ఒడంబడిక తీర్మానముపై గాంధీ మహాత్ముని ప్రారంభోపన్యాసమును, ఉపపాదించిన దాసుగారి ఉపన్యాసమును, బలపరచిన మహమ్మదలీగారి ఉపన్యాసమును సంపూర్ణముగ ప్రచురించుచున్నాము:—

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

రెల్లాం, డిసెంబరు 26:—కాంగ్రెసు సభ ప్రారంభించునపుడు గాంధీగారు తన ఉపన్యాసములకును నిజవరకే ప్రతినిధుల కిచ్చియుండుటచే వానిలోని భాగములను చదివి వారికి విసుగు చెందించి కాలము సృజనయుట కిష్టపడకుండెరి. కాంగ్రెసు పని సాధ్యమైనంత త్వరలో ముగింపవలసియున్నది. దాసుగారు కలకత్తా ఒడంబడికను ఆమోదించు తీర్మానము ప్రతిపాదించెదననియు ప్రతినిధులు తిరస్కరించినచో వారి దారినివారు జోయి దేశహితైక కార్యములను తమకు కోచిన రీతిని జేసికొనుచు, తనకు వచ్చినరీతిని దేశమున కత్యంతావసర కార్యముగా భావించు నూలువడుకు కార్యమును జేసికొనుటకై తన్ను విడచిపెట్టవలెననియు గాంధీగారు తెలిపిరి:—

“దేశమునందు గొప్ప విప్లవకరమగు మార్పును జూచించు యీ తీర్మానమును భాసుగా నాలోచించి పరిష్కరింపవలెనని గోరుచున్నాను. ఈ మార్పు లాల్లా లజపతిరాయగారు తెలిపినట్లు ఆయన అధ్యక్షతక్రింద 1920 సం॥ (కలకత్తా కాంగ్రెసునందు) జరిగిన మార్పు—అపహయోద్యమ ప్రారంభము—వంటిది. ఈ మార్పు అప్పటి మార్పుకన్న ఎక్కువ విప్లవకరమైనదని నేను నమ్ముచున్నాను ఇది భారతదేశముకు స్వరాజ్యమునకు అతిచేరువగా జేయుటకై యుద్దేశింపబడినదని నేను ధైర్యముగ జెప్పగలను. ఈ తీర్మానమును మీరు హృదయ పూర్వకముగ నామోదించి అచరణలో పెట్టినచో, ఉపరక తీర్మానములగావించి వెంటనే మరచిపోవుకోజూ గడచిపోయినవని మౌనపించెదగలము. ఈ తీర్మానము మీయొక్క క్షేతికి విన్నవించుకొనినదేగాని మరియెవ్వరికిని గాక. దేశము నుద్దేశించి

అపండిగముగ తెల్లిన విన్నపముగాదు, ఇది నేడీసభకు విచ్చేసిన ప్రతిస్పృకిని పురుషునికిని ప్రత్యేకముగ తెలిపినవిన్నపము. ఈ తీర్మానమును దైవసాక్షిగా నామోదించవలెనని దాసు మహాత్ముదాలీగార్లు కోరకుండినను నేను గోరుచున్నాను. మీరు తీర్మానమును ఆమోదించినచో దేశమునకు స్వరాజ్యము సంపాదించుటలో కొంతవరకైన పాటుబడుటకు సంసిద్ధులగుచున్నారనుట. మీ కావిషయమున నమ్మకము లేకుండినచో నిరాకరింపవచ్చును. నేను దోషరహితుడనుగాను ఒక్కొక్కపుడు హిమవర్ణగతుల్యములగు దోషములను జేసియుండునని ఆ నేక సారు లాప్సకొనియున్నాను. వాటికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తము గావించుకొంటిని.

“ఈ తీర్మానమునకు చాల మంది ప్రతిపక్షముగ నున్నారని వాకు తెలియును. నూలువడుకులయందు మాత్రమే మనవిశ్వాసమంతయు కేంద్రీకరించుట భావ్యముగాదని కొందరు దలంచెదరు. అదిమంచిదేగాని చాలకష్టపడి చేయవలసినవిషయని వేరొకపక్షమువారు రందరు మూడవతరగతివారు, కద్దరు నూలువడుకుల, మంచిదేగాని వాటిని జాతినభ్యత్వాద్వితగా జేయరాదందురు. ఈయుద్దేశములకు నేను వ్యతిరేకుడను. నాకు దీనియందభిమానము దినాదిసాభివృద్ధి చెందుచున్నది. నాకాల మంతయు యాధీనమునందుండినచో రాట్నముద్రిష్టులకు పృథ్వీకాక పని జేయ కూడదని భావించుచుండును. రాట్న చక్రము ఒక్క చుట్టు తిరిగినతోడనే స్వరాజ్యము మన దాపున కొక యడుగు ముందుకు వచ్చుచున్నదని భావించి, అట్లు చక్రమును మూడువడలలక్షల పర్యాయములు ద్రిప్పి స్వరాజ్యము సంపాదించుటకు కై చేకూరినట్లు భావించుచు రాట్నమును ద్రిప్పెదను. నాకుగలంత నమ్మకము మీకుగూడ నున్నపుడే యెట్లుజేయదు.”

హిందూ మహమ్మదీయసమన్వయము

హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయ గూర్చి దెబ్బపుచు గాంధీగారు యాకాశాతీ తనకు తెలిసిన విషయమును పేర్కొనెను. “మహమ్మదీయులు బుద్ధిహీనులైరి. హిందువులు గూడ నట్టిసిద్ధిజేవచ్చిరి.” అని యాకాశాతీ అనియుండెను. ఈవాక్యము దెంతేని సత్యముగలదు. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యతను గూర్చి తనకు (గాంధీ) పిచ్చియైతి నది. నేనావిషయము మరువజాలదు.

“నేను స్వచ్ఛమైన సనాతన హిందువుడ నయ్యెను మహమ్మదీయుడు గోహంసమును తిన నాటంక పెట్టజాలను. నేను హుత్రము తినను. నేను గోభక్షుడనైననుమహమ్మదీయునియెడల సహనము గలిగియుండును. వానికి నాకంత చేధమున్న ను వానితో వికమత్వముగ నుండును. అపును జంపుట అవ్యాయముగాదని అతని మతము దెబ్బపుచున్నది. నామత మన్యాయమునున్నది. మహమ్మదీయునకు అపును జంపమని కొరానుజెప్పుచుండ అటంకబుట్టుటకు నేనెవ్వండను. నేనట్లు గోహత్యచేసినయెడల నామతమును తిరస్కరించినవాడనగుదును. కాని స్నేహభావముగా మహమ్మదీయునితో తనమతము గోహత్యచేయవలెనని నిర్బంధింపకుండినచో నాయందుగల స్నేహభావముగ్రించుచున్న ఆపని జేయవలదని వాదించవచ్చును. నేను మహమ్మదీయుల పక్షపాతము గలిగియున్నానని ప్రజలెఱుగును. నేను వేరొకరీతిగా ప్రవర్తించజాలను. ప్రతి హిందువుడు ముసల్మానులయెడ పక్షపాతము గలిగియుండవలెననియు, ప్రతిమహమ్మదీయుడును హిందువులయెడ పక్షపాతము గలిగియుండవలెననియు నేను గోరెదను.

మితవాదులు.

గాంధీగారు ఉపన్యాసమును ముగించుచు తాను స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసులోనుండవలెనని యెట్లు గోరుచున్నానో అట్లే లిబరలుపక్షమువారుగూడ నుండవలెనని గోరుచున్నాడననియు, తన హృదయమును వారికి చెల్లజేసిననియు, వారి నారాధించుచుండెననియు తెలిపెను. లిబరలు నూలువడుకు నియ్యకొనకుండినను తన్ను (గాంధీ) కాంగ్రెసునుండి తరిమివేయగలవనని, వారు మౌర్యము కాంగ్రెసులో చేరవలెనని గాంధీగారు గోరిరి.

దాసుగారి ఉపన్యాసము

సి. ఆర్. దాసుగారు కలకత్తా ఒడంబడిక నామోదించు తీర్మానమును మహాసభలో ప్రతిపాదించినపు డొసంగిన ఉపన్యాసము సంపూర్ణముగ నీదివరకే గలదు:—

ఈ తీర్మానము కాంగ్రెసులోని రెండుపక్షముల వారిని విశ్వమేళపరచును. కాంగ్రెసులో పెద్దములున్నను అవసర సమయములందు, కష్టదశలందు కాంగ్రెసు వికృతముగా నెఱువ

గలదని ప్రభుత్వమువారికి ప్రకటించు తీర్మానమిది. భేదములేవో గయలో వెల్లిడి జేయబడినవి. అప్పుడు సేను బాగు తగ్గుమునకై కొన్ని మూచనల దెలిపియుంటిని. సేను నాకు కాంగ్రెసు సభ్యులము హక్కుగలదని దెలుపుచున్నాను. సేనన్న దును తిరుగుబాటుదారుడనుగానూ నా సోదరులకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించినచో కాంగ్రెసు దృష్టిని వేరొక మార్గమునకు మార్చునామొక్క విధిగాదలంచియే అట్లు జేసితిని. తయితో ప్రారంభింపబడిన నాటనుండి స్వరాజ్యపక్షము చరిత్రను దెలుపుచు దానుగారు చెందు పక్షములవారును ఆస్థానాభిప్రాయముల దెలిసికొను ఉదార స్వభావము గలిగియుండవలసిన దృష్టి. ధీర్జిల్లాను, కాకినాడ సభలోనుగూడ యీ భేదములుండెను. కాని అభేదములు నిలుపుజేయబడినవి. మహాత్ముడు జైలువిడుదలయగునపుడు స్థిరమైన ఐక్యమత్యము మధురదని నానమ్మకము. అందుచే వేచియుంటిని. చివరకు గాంధీగారు కలకత్తాలో ఒడంబడిక సంగీకరించు వరకట్లు వేచియుంటిని. గాంధీగారు ప్రేమ పూర్వకముగా సహాయ మొనర్చి కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యపక్షము చేరుటకు ఒక హద్దు నేర్పరచెను. సేను బహిష్కరణవాదులు కాసనసభ ప్రవేశవాదులు కాంగ్రెసు సంస్థలో సరిగమనముగా చేరియున్నారు.

“మానవులకు ఆలోచన జ్ఞానముండునంతకాలము భేదాభిప్రాయములుండనేయుండును. కాని దేశభిమానము, నిరంకుశాధికారులు బెంగాలు అర్థి నెమ్మనూలమున దేశము నవమాన పరచుటచే తగిన ప్రత్యుత్తరమునుసగులయు, అవశ్యకమైయున్నచి భారత దేశమున తయి యిప్పుడు నిర్బంధ కాసనములచే నెదుర్కొనబడినది. అట్టియెడ, కాసనసభ ప్రవేశవాదులు తెలిసిలేనివారు గావున కాంగ్రెసునుండి తొలగిపోవలయుననియు, బహిష్కరణవాదులు కంతుచిత్రదృష్టి గలవారగుటచే తొలగిపోవలసినయు వాదించుకొనుట కిది సమయమా? నిరంకుశప్రభుత్వమువారు బెల్లాములో యిరుపక్షముల వారికి సంగోయధము జరుగునని యెదురుచూచుచుండ గాంధీగారు వారియుద్దేశముల భగ్గుపరచెను. (వినుడు, వినుడు) వారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట అన్నియెడలనుండి వారి నెదుర్కొనుటయే. స్వరాజ్యపక్షమువారిచర్య కిప్పుడు కాంగ్రెసు యొక్క అనుజ్ఞవచ్చినది. నిరంకుశప్రభుత్వమున కెక్కడను తాపీయరాదు. ఎడమదొరకినపుడెల్ల పట్టుకొని పునాదులనుండి పెల్లసింపవలెను.

“స్వరాజ్యమునగా జాతీయనిర్వాహమునకు ప్రతిబంధకములను తొలగించుకొను స్వాతంత్ర్యము, భారతజాతియొక్క ఆత్మనిష్ఠాసమును పెంపొందించుకొనుట, కాన్సిల్స్ స్వరాజ్యము నియంజువుగాని, అవి ప్రతిబంధకములు కాకలవు. కావున, స్వరాజ్యసాధనకుగల యాతుడ్డంతులను తొలగించవలెను (హర్షాధ్యనులు) స్వరాజ్యసాధనము మన చాకచక్యముపై నాధారపడియున్నది.

“కాన్సిల్స్కుకంటే కార్యక్రమముందు స్థిరముగ నిలచి పోవు. అన్ని పురపాలక సంఘములను, స్థానిక సంఘములను, జిల్లాబోర్డులను ఆక్రమించి జాతీయజీవనము స్థిరముగ నభివృద్ధి జేసికొనుడు. దానితోబాటు విదేశీవస్తువులన్నింటిని బహిష్కరించుడు. అట్లు జేయుటవలన బ్రిటీషువారు పరిపాలించుటకు హక్కులేకుండ బోవుటయేగాక, మనజాతీయ జీవన మత్వభృత్యముగ నభివృద్ధి జేసికొనుటకు వీలగును. మనమందరము మన స్వల్పవిధ్యుక్తమున నెరవేర్చునచో అసతికాలములోనే విదేశీవస్తువులన్నిటిని బహిష్కరింప గలుగుదుము. అనాడే మన స్వాతంత్ర్యము ప్రారంభమగును. మన దేశము క్రికి పునాది జేయుదిన మదియే.

ఈతీర్మానము నిరంకుశాధికారమును అన్నిప్రాంతములనుండి యెదుర్కొనుటకు నాకు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుచున్నది. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు తాము ఇండియా దేశము నెల్లకాలము ఆణిచియుంచుటకే సృష్టింపబడినవారిగా దలంచినచో వారు పొరబడుచున్నారని జెప్పవచ్చును. ఈప్రపంచము పరాత్పరునిది. మనము యిదివరకు తప్పినదెల్లచే యిప్పుడు క్షిణననుభవించు చున్నాము. మనము స్వాతంత్ర్యమున కర్హులముగ నుండవలెను. భారతజాతి యేక్షణమునందు తీర్మానములందేగాక చర్యలయందుగూడ ఐక్యమత్యముగనుండునో అనాడే నిరంకుశప్రభుత్వము మాయమగును.”

మహాత్ముదాల్గారి సంపూర్ణోపన్యాసము

కలకత్తా ఒడంబడిక తీర్మానమును బలపరచుచు మహాత్ముదాల్గారి గొప్పంగిన సంపూర్ణోపన్యాసము.

“దానుగారు కాన్సిల్స్ కార్యక్రమమును గూర్చి జెప్పినదాని నే సంగీకరింపను. కాని అచర్యనుగూర్చి యిప్పుడేమియు అధికముగ జెప్పదొడంగను. ఈచర్య డిల్లీ సభలోనే ముగింపవలెనని కోరితిని. ఇరుపక్షములవారు కాంగ్రెసులోనే యుండి, భేదాభిప్రాయములు గలిగియుండుట కంగీకరింపవలెనని అప్పుడు కోరియుంటిని. కాసన సభాప్రవేశము సహాయనిరాకరణమునకు

ప్రతిహేతువు యనుకుంటూ యను ప్రశ్నను గూర్చి యిరుపక్షములవారికి తమ ప్రత్యేకాభిప్రాయములు లుండినను అ విషయమున కాంగ్రెసును విభజింపరాదని కోరి యుంటిని. అట్టి స్థితి యిప్పుడు వచ్చినది. ఈ ఒడంబడిక అట్లేదెల్లపుచున్నది. మనము కాసనసభా ప్రవేశమును గూర్చినవాదములను మరచి స్వరాజ్యసాధనకు ముఖ్యధారమైన రాట్నపు పనికి పూనుకొనవలెను. మనకందరకు సామాన్య క్రతువు నెదుర్కొనుటకు స్వాభిమతమును పెంపొందించవలెను. స్వరాజ్యపక్షమువారిలో కొందరకు నూలుపడుకుట యందు సమ్మకము లేకుండెనను వారు నిర్వాహకార్యక్రమమునకు గడంగడరని దానుగారి ద్వారా సమ్మకముగా బలికిరి. వచ్చే యేడు కాంగ్రెసు సమావేశమగునవరకే విదేశీవస్తువులపై న పూర్తిగా విధించెట్టి నట్లు ప్రకటించ సమర్థులముగ నుండవలెను. ఈనూలు చందాను అధమనియముగా నేర్పరచుటకు అదియొకారణము. ఇది నిజముగా నూతనపద్ధతియే గావచ్చును. కాని నూతనజన్ములకు నూతనమందుబుండవలెను. ఏమన ముప్పుయలెంతు కోట్లమందికి 60 వేల ఆంగ్లేయులకింద అణగియుండుట మరియే ఇతర దేశములైన గాంబిరిలో స్వల్పవిశిష్టలవల్లనే గొప్పగొప్పవైద్యులు ఘనతగాంచిరి. అట్లే గాంధీగారుగూడ రాట్నమును స్వల్ప విశిష్టను ఒసంగిరి. మనమునిరంకుశాధికారవ్యవస్థనెదుర్కొనవలెనన్న మనము ఎవరిప్రాతినిధ్యము వహించుచున్నామో ఆజన రాహిత్యమునకు రాట్న సంక్షేమమును దెలుపవలెను. వారిలో చాలమంది ఒంటిపూట తిండియైన లేకయున్నాడు. అట్టివారికి రాట్నముదరు వొసంగును. ఇండియాలో ఖద్దములేదు. రాట్నముస్తానే వేరొకటి యుంచుటకు లేదు. కావున వారుచే గవనలసనది స్త్రీలరాట్నమే. అందరికి రాట్నముపిచ్చి యెత్తవలెను. గాంధీకి జేయుటకు బదులు ‘కద్దరకిజే యనవలెను.”

గాంధీ కాంగ్రెసు అధ్యక్ష కోపన్యాసము

వివిధవ్యాఖ్యలు

అలహాబాదు, డిశంబరు 26:—

లీడరు పత్రిక

ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— గాంధీగారి కాంగ్రెసు అధ్యక్షకోపన్యాసము నులభ్యతైలి సమన్వితమై యున్నది. చుట్టపగ అవగాహనమగుచున్నది. సాహర్దృభావముతో గూడు కొన్నది. ఆయన సదుద్దేశ్యములు అందు ప్రతిబింబించుచున్నవి. నైతికోన్నతి ప్రఖ్యాతిని గాంచుచున్నది. ఆయనభావములు నూత్నములు. ఆయన ఇచ్చిన తిరి పుటల యుపన్యాసము అంతయు గాంధీగారి వరకుల ప్రకారము, సమిష్టి కాంగ్రెస్ ఏర్పడ బాలదని అసహాయవాదుల మనసుకు నచ్చజెప్పుచున్నది.

సాంబయి

లో గాంధీగారి అధ్యక్ష కోపన్యాసము అంత సంచలనమును గలుగజేయులేదు. యంగ్ ఇండియా పత్రికలో ఆయన బోధించుచున్న సిద్ధాంతములనే మరల ఈ యుపన్యాసమున ఏకరవు జెల్లుచున్నారని తలంచుటచే ఉత్సాహముగాని ఆకాభంగముగాని ప్రజలలో కనిపించుటలేదు. అనుకొన్నట్లు ఆయన దని అందరను ప్రతివోటున అనుకొనుచున్నారు.

నూలుపడుకు మరతు నెగ్గదను మూచనలు బయలిడినవి. ఈ విషయమై నిరుత్సాహముగ మాట్లాడుచున్నారు. విషయ నిర్ణయ సభలో నున్న ప్రతినిధులను బొంబయి కానికెలు పత్రికయు చేయూత వొసగినను అయ్యది నెగ్గదని నిరుత్సాహముగ మాట్లాడుచున్నారు. గాంధీగారి అధ్యక్షకోపన్యాసమును గూర్చి వార్తాపత్రికలు దీర్ఘ వ్యాఖ్య లానర్చుచున్నయవి.

బొంబయి త్రానికలు

గాంధీగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము సమంజసముగ, స్పష్టముగ ఆయన భావము ననుసరించియే యున్నది ఆచర్యప్రాయముగనున్న దనుచున్నది.

వోయిస్ ఆఫ్ ఇండియా

పూర్వము కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష కోపన్యాసమున భాషా పాండిత్య ప్రకర్షణము అడంబరముగ నుండినది. కష్టముగ పదకాలముతో నిండియుండినది. కాని గాంధీగారి యుపన్యాసము ఆ పదముల ఆడంబరము ఆపాండిత్య ప్రకర్షణలేకుండ ఆయన భావములను, స్పష్టముగ బోధించుచున్నదనుచున్నది.

ఇండియా డెయిలీ మెయిలు

పత్రికకు కాంగ్రెస్ గాంధీగారిని అధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనుటయు ఆయన యుపన్యాసమును వినుటయు ఆయన భావము

లకు వర్తించుటకు పూనుకొనుటయు సంతృప్తుగనున్నది. గాంధీగారేమి జేసిననుసరేగాని చేతితో పెనుకొని, నేయట బాటి కున్నది కాకాలదు. భారతీయులందరూ ఆమలించివరచుచున్నది.

అడ్వర్టైజ్మెంట్ ఇండియా

కు గాంధీగారి యుపన్యాసము ఆకాభంగముగ గల్గింపుచున్నది. అస్పష్టముగ నున్నదనియు ప్రబలమైన ఇండియాను మార్గమును తావుటలేదనియు తెలుపుచున్నది.

ఈవినింగు న్యూస్ ఆఫ్ ఇండియా

ఆయన (గాంధీ) యుపన్యాసమంతయు తాను స్వరాజ్యవాదులకు తాత్కాలికముగ తొంగిపోయిన దానిని సమర్థనతో గూడుకొన్నది. అంతకంటే వేరొండుగాదు.

ప్లేట్సుమెన్ పత్రిక

కలకత్తా, డిశంబరు 27:— స్వరాజ్యవిధానమును నిరూపించిరినని మహాత్మాగారిరు దెల్పిరి. గాంధీగారు సంతేషముగ దెల్పినవిధానము ఎల్లకాంగ్రెసువాదుల కంగీకారముగ నున్నచో ఎల్లసమస్యలను బరిహారము చేయుటకు హైందవ రాజకీయ వేత్తలు సమస్యల నెదుర్కొనుట కంతదూరమందు గలరో దెల్పుచున్నారు గాంధీగారు గోదనట్లు ఎల్లయన బనులుచే యెవారై ప్రజాపాలనముగల భారతదేశము రాజకీయభావములు గలవారికి నచ్చదని మా అభిప్రాయము.

అమృతబజారు పత్రిక

అధ్యక్షకోపన్యాసము నందు దెల్పబడిన విషయములందుచే కుక్క ఇంకేము లిడివరకెల్లరకును తెలియును. కాని అవి తిరిగి దెల్పబడుటచే నూతనమును, కత్తియు, పరిపూర్ణతయు జూపెను.

ఇంగ్లీషుమెన్ పత్రిక

అననుకూల పరిస్థితులకు ప్రయోజనముకొర కుపయోగించుకొనుటకు ప్రయత్నించునట్లుగా గాంధీగారి అధ్యక్షోపన్యాసము గన్పించుచున్నది.

పార్లమెంటు పత్రిక

స్వాతంత్ర్యము కొరకు సమరము సల్పుచున్న భారతదేశమునకు గాంధీగారి రసినసంక్షేమమును బహుమతియు రాట్నము.

బెంగాలీ పత్రిక

అధ్యక్షకోపన్యాసము చాల ఆకాభంగకరముగకరముగ నున్నది. ఇట్టి అసంతృప్తికరమును, ఆకాభంగమును యిచ్చునట్టి గాంధీగారు వ్రాసినవ్రాత లేవ్వుచును మేము జరుపుట తలస్థింపలేదు.

లిబరల్స్ అభిప్రాయము

అన్ని రాచరీయపక్షములవారును ఐక్యమత్యముతో నుండవలెననిగోరు లిబరల్స్ వర్గమునకు గాంధీగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము ఉత్సాహముగ లేదు.

చింతామణిగారు

గాంధీగారి యుపన్యాసములో స్వారాజ్యసాధనమును విధానము ఏదియు కనిపించలేదనిరి. ఆయనయుపన్యాసము నైతికోన్నతను గాంచుచున్నది. స్పష్టముగనున్నది. సీమాపట్టముగనున్నది. కాని ఇంతవరకును లిబరల్స్ వర్గ ఇంకెవేదెంటులకున్న భిన్నాభిప్రాయముల విషయమై గాంధీగారేమియు విగింపును మానలేదు. పట్టును విడలేదు. ప్రతినిధులమునందుగూడ ఆయన పట్టువల సేయవీరి. గాంధీగారి యుపన్యాసమునే ఇంతవరకు సమిష్టి కాంగ్రెస్ చేహరగలదను ఆశలు కొంచెముగూడ పటాపంచలయినను విచారమును జూపిరి.

డి. జి. డార్లీగారు (బొంబయి) గాంధీగారి యుపన్యాసమునుగూర్చి ప్రాతబోర్డింగుల విషయమును దెలుపుచు క్రొత్తసంగతులను నేర్చుకొనలేదనియు దానివలన ఉన్న సంగతులు పోలేదనియు తెలియజేసిరి. కాంగ్రెస్ లో అన్ని రాచరీయపక్షములవారుగలసి పనిచేయుటకు మార్గమెప్పుడు డార్లీగారికి గోచరమౌలేదు. గాంధీగారు నిశ్చయించి నిరూపకాధికారము, నూలుపడుకువరకు విదేశీమంగును లేదు. హేతుజ్ఞానముగలవా రెవరును ఒప్పుకొనరు. గాంధీగారు కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యపక్షమునాకి దేశీయుగో రాచరీయములను నిరంకుశాధికారము నిచ్చుట సేను గట్టిక కడేపించుచున్నాననుచున్నారని ఏదో ఒకవిధముగ కాంగ్రెసులో రెండుపక్షముల వారికి బిక్కుతెను గలుగజేసిరి. కాని ప్రస్తుత కాంగ్రెస్ కార్యక్రమముతో అన్నిపక్షములవారును ఏకమై పనిచేయవలెనని అంపిన ఆచర్య సము నిన్మ్రయోజనము ఈసంవత్సరపు కాంగ్రెసు మహాసభ చేసినదానికంటె

విషయనిర్ధారణసంఘ సమావేశము

స్థానిక సంఘముల క్రమింపుట మున్నగు తీర్మానములు

సీని పరిష్కారము ఆ. భా. కాంగ్రెసు
సంఘ సభలోనే జరుగును

(ఆ. ప్రె. స్పెషల్ సర్వీసు)

బెల్లం, విజయనగరం డిసెంబరు 27:—కాంగ్రెసు విమర్శ యనెను నిన్న రాత్రి చాల ప్రాద్దుభోయిన పిదప చర్చను ముగించెను. నేడు కాంగ్రెసులో వచ్చు తీర్మానముల నిట్టిని పరిష్కరించెను. ఇంకా ఇంగ్లాండులో, ఇమెరికా లోను, యితరదేశములందును ప్రచారముజేయుటకు గూర్చిన తీర్మానముగలను. కాంగ్రెసు సభ్యులు ముగిసిపోలిపోయెను, స్థానిక సంఘములను మట్టిడించుట తీర్మానముగలదు. రాజకీయ శైలి పరిశీలనను, వారిపై నాధారపడియుండు వారికిని సహాయము జేయవలెనను తీర్మానముగలదు. ఈమూడు తీర్మానములను పూర్తిగా చర్చించుటకు. కాని గాంధీగారు ఒడంబడిక సంగీకరింపకనే సభయందు విభేదములు దెచ్చిపెట్టుట

ఎక్కివగ సంబంధము ముగింపుమువారును, లక్ష్మీ లింగరావు, వెల్లం బ్రాహ్మణేశ్వరులును ఎక్కువగా భారతదేశ రాజకీయములందు ఎక్కువ పనిచేయుగలుగుచు రునిరి.

సర్ పి. సి. మిత్తరుగారు

గాంధీగారి మొదటిసూచన, సూలవదుకుట, ఆచరణ యోగ్యముగాదు. మరల ఆలోచనయి భారతభూమిని గాంధీరు పమున ఆవరించినాడు. గాంధీగారు మాచించిన ఇతరపద్ధతులు స్వరాజ్యస్థానమునకు ఆచరణయోగ్యము గాదు. కాని ఆయన ఆత్మపరీక్షణను జూపుచున్నది. ఎంతవరకు మహాత్ముని యొద్దేక్షములు ఆకావిష్కరములను గలగజేయునో జూపుచున్నది. మహాత్ముడు తన పలుకుబడిని తివ్యదేశభక్తిని, ధార్మిక గుణమును, తపోమహిమను వినియోగించి నిజపరిస్థితులను ఆచర్యప్రాయమున సంగతులకు సంయోగమును గలుగజేయగల్గిన అయ్యది భారతవర్షమునకు కాశ్వతలాభము నొనగూర్చినట్లగును. ఆయన ఉపన్యాస ఫోరంకి దివ్యముగా నున్నది.

రాజకీయములందు ఆయనకు ప్రబలమైన గూడ ఆయన యువన్యాసమును ఆక్షేపింపలేదు. ఆయనభావములను వేరెట్టి ఆక్షేపించలేదు. కాని అన్ని పక్షములవారి కలయిక పని ఆశను జూపుటలేదు. కాని తనకు ఆకాశరముగనే యున్నదనిరి. కాని గాంధీమహాత్ముడు మరొకొకయెను అనుభవమును సంపాదించి ప్రతిభారతీయుడును మహాత్ముగాంధీగారు కాజాలరని తెలిసి కొన్నపిమ్మట మహాత్ముడు ఈ ప్రాపంచిక నిజపరిస్థితులను తెలిసికొని ప్రవర్తించినపుడే విశ్వతన ఆయన ఆశీర్వాదమును. కాని ఇప్పుడుమాత్రము గాదు. సాధ్యమైనంతవరకు అన్ని పక్షములవారును కలిసి పనిచేయుటకే తనకు పూర్తిగా ఇష్టమే యనియు అట్లు అందరునుగలసి పనిచేయుటకు ఆనేకవిషయము అన్ననని మిత్తరుగారు రునిరి.

సర్ లేజ్ బహదూరు సప్రూ

గాంధీగారు తెచ్చిన 12 నూచనలయందును స్వరాజ్యము జేయగలమని చెప్పెను.

ఈనూచనలన్నియు ఇతరవిధముగ మంచివగును స్వరాజ్యము లేకుండనే అమలు జరుగవచ్చును. ప్రజలు అంగీకరింపవలెనని గాంధీగారు తెచ్చిన రాజ్యాంగనిర్మాణ మేదియో నాకు కనిపించుటలేదు. వ్యక్తిప్రతిపత్తి, సిరి, సంపద, విద్యాసంపదను ప్రోత్సహింప సూచించినవారికే నియోజకాధికార ముండునట్లుగా నాకు అర్థమేదయ్య గనిపించుటలేదు. గాంధీగారి యభిప్రాయమేదో తెలియవచ్చును. కాల్కిక్ ప్రాతినిధ్యము ఎక్కువగావలెనన్నచో నేను అంగీకరించెదను. విద్యాధికులు, శ్రీమంతులు ఆక్రమణలేదన్న నే సంగీకరించను. గాంధీగారి యువన్యాసము లిబరల్స్ కు సరిపోదు. భిన్నముగనున్నది. ఆయన లిబరల్స్ గుర్చి మర్యాదగ ప్రస్తావించినవారి కెంతయు సంతోషించెను. కాని కాంగ్రెసువారి లిబరల్స్ తమస్వభావములను మరలకొన్నవారి గాంధీగారి యువన్యాసమున గోరిన సమిష్టి ఏర్పడును. కాని ఈ ఇద్దరిలో ఒకరుగూడ తమస్వభావములను మరలకొనరు. ఎవరు నిష్పక్షమున జాట్లములను రాజకీయ, వైతిక, ఆర్థికసంపద ఏర్పడునని నేను నమ్ముచున్నాను. ఒకపక్షమువారు సామ్రాజ్యాంతర్యతను స్వపరిపాలన నును, గోరువారు ఇంకొకపక్షమువారు స్వపరిపాలనను ప్రోత్సహించగల్గిమొనెడిన, తేదన్ననే మనవారుండ అందరును కలిసి పనిచేయుట కెంతమాత్రమును అవకాశముండదనిరి.

యొక్కముగాదని చెప్పుటవలన వానిని అంత్యమరిష్కారమునకు ఆ. భా కాంగ్రెసుసంఘమునందు దెచ్చుటకునిర్ణయించుటకు వివరములు

నిన్న రాత్రికేయ మహాసభ ఆపిన పిదప కాన్సినిమములకు విషయనిర్ణయ సభ సమావేశమయ్యెను. ప్రారంభమున కార్యదర్శులను కొకాధికారులను ఎన్నుకొనటకు గూర్చిన చర్చ జరిగెను. కార్యదర్శులలో స్వరాజ్యపక్షమువా లొక్కరైన యుండవలయునని గాంధీగారిని వత్తిడిజేసిరి. ఖద్దరుకార్యక్రమమునకు సంపూర్ణ విశ్వాసముగల స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుడైన రై వ బోరినిచో అట్లేయని గాంధీ అంగీకరించెను.

బొద్ధప్రచారము

సింహళమునందు బొద్ధప్రచారమున పచ్చినపేరెరా గారు బుద్ధగయ దేవాలయము బొద్ధులకే యుండవలయునను విషయమును గూర్చి ఉత్తేశకరముగ నుపన్యసించిరి. సభ్యులుచాలమంది ఈవిషయమున బొద్ధులలో సానుభూతి జూపుచు దేవాలయములను వారిపరమేశ్వర్య ప్రయత్నములతో హిందువులుగూడ సహకారము జూపవలెనని తీర్మానమును గావించుటకు ఇష్టపడిరి. కాని ఈసభవానికి అసంగతులన్నియు పూర్తిగా తెలియకపోవుటచేత ఈవ్యవహారమును అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు వదలివేయ నిశ్చయించుట జేసెను. హిందూమహాసభ కూడ ఈ విషయమున సానుభూతి జూపునని తలంపబడెను.

విదేశములందు ప్రచారము

అంతట సత్యమూర్తిగారు విదేశములందు ప్రచారమును గూర్చి సతీర్థానమును ఉపపాదించిరి. 1924 సం॥ కందు దేశీయమహాసభ గ్రేటుబ్రిటను అమెరికాలలో ప్రచారసంఘములను స్థాపించి ప్రచారము చేయువలెననియుపన్యసించు కమిటీవారిందుల కంగీకరింపవలెననియు ఆతీర్మానమునందుగలదు.

గాంధీగారు ఈవిషయము నొకసంవత్సరమువరకు ఆపి యుంచవలెనను కోరికను దెలియిరిగాని సత్యమూర్తిగారు అందుకొనుకొనజాలక ఈతీర్మానము నుపపాదించుటయే ధర్మమని తలంచెను. సత్యమూర్తిగారు తీర్మానమును వివరించుచు అసహయోద్యమము ప్రారంభించినతర్వాత చేసిన తీర్మానమును ఆచరణలో పెట్టుమనియే ఇష్టపడుచున్నదని చెప్పిరి. ఆ తీర్మానము మృత్యుప్రాయముగ నుండెను. అందుచేత ఆయన దీనిని పునరుద్ధరింపజేసెను. ఇంతేగాక యూరోపు అమెరికాలయందు భారతదేశమును గూర్చియు గాంధీగారిని గూర్చి ప్రతికూలముగ ప్రచారము జరుపుచున్నందునవచ్చును. భారతదేశములందు మనల గుర్తొచ్చి ఎట్లు ను కొనుచున్న నేమి అనుకొను స్థితిలోనుండిన సరియే. కాని అట్లులేదు. ఇతరదేశములందు గూడ ప్రభాభిప్రాయము మన కనుకూలముగ నుండునట్లుజేసికొనుట భారతీయుల ధర్మము. గాంధీజై అన్ని దేశములదృష్టియు నిలచియున్నది. అన్ని దేశములకును ఆయన లోకాశ్రీత పురుషుడుగా గాన్పించుచున్నాడు. విరామంజేసిన స్వాతంత్ర్యసంరంధమునకు అమెరికా ప్రభాభిప్రాయము చాల తోడ్పడినది తచ్చాత్రము తెలిసినవారందరకు తెలియను. స్వాతంత్ర్యమునకై పాడుబడుచున్న, ఈశ్రుతి రుద్రా, విప్లవమున్నగు దేశములు విదేశములందు ప్రచారములకై లక్షలకొలది ఖర్చుచేయుచున్నవి. విజ్ఞాపనలతో రాజభారములు పంపవలెనని కోరుటలేదుకాని భారతదేశమునుగూర్చి అన్ని దేశములలోను ప్రచారము జేయుటయే అందలి యుద్దేశము. ఈకార్యక్రమము వలన గాంధీగారి కార్యనిధానమునకు ఎట్టి అటంకమును గలుగజేయుటగాక తోడ్పడుటయే యుద్దేశమైయున్నది" అని సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి. వి. రామదాసుగారు సై తీర్మానమును బలపరచిరి. గాంధీగారు ఈతీర్మానమువలన తనపనికి అటంకముగలుగునట్లున్నదని భావించెను. కాని చర్చయందాయన పాట్లానలేదు. తీర్మానమును నోటుకుబెట్టగ చేతులెత్తినపుడు రెండు మంది అనుకూలముగను రెండు మంది ప్రతికూలముగను ఉన్నట్లులేతెను. ఎందరెందరు అనుకూలరు ప్రతికూలరు తెల్పింపబడవలెనని సత్యమూర్తి గారు కోరిరి. ఈవిషయమై తీవ్రాభిభేదము లుండుటవలన అట్లు కోరవలదని గాంధీగారు మరల సత్యమూర్తిగారిని కోరిరి.

దాసుగారికి గాంధీ ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు స్వరాజ్యపక్షమువారు ఈ విదేశములందు ప్రచారకార్యమును ఏర్పాటుచేయు పనిని అంగీకరించిన యెడల నిర్వహింపవచ్చునని చెప్పిరి.

ఈ హామీపాద సత్యమూర్తిగారు తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి. ఈసమయమున సభలో సభ్యులు గానివారు చాలమంది యుండిరినియు మరల లెక్కింపవలయుననయు నూచించబడెను. ఈసారి సభ్యులింకను ఎక్కువమంది వచ్చితి. అప్పుడు సభ్యులు తీసికొనగ రెండు మంది అనుకూలముగను రెండు మంది ప్రతికూలముగ నుండిరి.

కాంగ్రెసు నిర్వాహముప్రకారము ఏ తీర్మానమైనను విమర్శనిర్ణయసభయందు చర్చింపబడి మూడవసంకు మంది సభ్యులచే అంగీకరింపబడినపుడు కాంగ్రెసు మహాసభయందు చురపాడినపుడు దీనిని సత్యమూర్తిగారు ఆటంకమునకు దీనిని సత్యమూర్తిగారు రంగీకరించిరి.

భ్యులచే అంగీకరింపబడినపుడు కాంగ్రెసు మహాసభయందు చురపాడిన పచ్చినపేరెరా వారిని ఆధారముగ దీనిని సత్యమూర్తిగారు ఆటంకమునకు ఉత్తరపు దీయవలసినదని గాంధీగారిని కోరిరి.

కాని ఒకసంవత్సరము ఊరకుండరాదామని మరల కోరిరి. అందులకు సత్యమూర్తిగారు రంగీకరించిరి.

స్థానిక సంఘములందు ప్రాతినిధ్యము

అంతట జిహంగీరు పెటిటుగారు (జింబాబ్వె) దేశములో స్థానిక సంఘములందును కాంగ్రెసుసభ్యులు చేరవలెనను తీర్మానము నుపపాదించిరి. సైక ము డిల్ జవహర్లాలు సెహ్రాగారును కొం నికె కటప ప్యగారును ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి. సత్యమూర్తి యన్. క్రినివాసన్యంగారు, సిద్దె (కతాచి) గారలు ఈతీర్మానమును బలపరచుచు స్థానిక సంఘములు పురసంఘములందు కాంగ్రెసుసభ్యులు లేనిచో దేశములో నిర్వాహకార్యక్రమము జరుగజాలదనియు, ఇందువలన కాంగ్రెసుయొక్క ప్రతిష్ఠ యెక్కువగుననియు, స్వరాజ్యపక్షము వారు, బహిష్కారపక్షమువారు కలిసి పనిచేయుటకు సమానవేదిక ఏర్పడునయు చెప్పిరి. అంతట తీర్మానమును ఓటుకుబెట్టగ 73 మంది అనుకూలముగను 50 మంది ప్రతికూలముగ నుండుటచే అంగీకరింపబడెను.

ఈ తీర్మానమును దేశముమహాసభయందు సత్యమూర్తి గారు చురపాడించుటకును లక్ష్మీరాజు నుబ్బరావుగారు బలపరచుటకును అంగీకరింపబడెను.

ఈసారిగూడ మరల గాంధీగారు ఒడంబడిక గుడరగనే కాంగ్రెసులో మరల శేదములను తెచ్చిపెట్టగూడదని కోరెను.

ఇందులకు సత్యమూర్తిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తాను గాంధీగారి కోరికపై కాంగ్రెసుమహాసభలో విదేశములందు ప్రచారమును ఉపపాదించుటకుగల హక్కును వదలుకొనినపుడు ఈ తీర్మానముపై బహిష్కారపక్షమువారు ప్రతికూలముగ నుండకుండ తీసిని సాగిపోనిచ్చునట్లుజేయగూడదా యని గాంధీగారి నడిగిరి. అప్పుడు దాసుగారు గాంధీగారును ఈ తీర్మానముపై మాట్లాడుకొని విషయనిర్ణయసభయందు దీని నుపసంహరించుకొని రేపు కాంగ్రెసు విసపిదప అఖిలభారతకాంగ్రెసు సంఘము సమావేశమైనపుడు ఆం దురపాడింపవచ్చుననియు ఈ పద్ధతులవిదానే గాంధీగారికి తీర్మానమును నూచించెదరనియు అంగీకరింపబడెను. ఆతీర్మానమునకు "రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘములు సాధ్యమని తలంచిన చోట్ల కాంగ్రెసుసభ్యులు స్థానిక, పురపాలక సంఘములన్నిటియందు శేదము వాంఛనీయమని ఈ కాంగ్రెసుమహాసభ తలంచుచున్నది." ఈ చర్యసమయమున ఆలహాబాదుపురపాలకసంఘాధ్యక్షుడగు జవహర్లాలు సెహ్రాగారు కాంగ్రెసుఅధ్యక్షులు ముగిసిపోలిపోయి ప్రవేశించి లాభములే తనియు, స్వయముగ ఏ దైన పని జేయుటకేక ఆటంకములుగలవనియు స్వానుభవముపొంద దెలిసిరి.

రాచకీయ శైలిలకు సహాయము

పిదప చివరతీర్మానమును "రాచకీయ ప్రచారముచేసి కష్టపడినవారి కుటుంబములకు సహాయముచేయుట కొక నిధిని స్థాపించవలయున"ని బాబు ఆర్థర్ నేనుగారు (కలకత్తా) తీర్మానము నుపపాదించుచు రాచకీయముగ ఇట్లు కష్టపడినవారి యెడల కాంగ్రెసు మహాసభ సంపూర్ణ సానుభూతి జూపవలెననియు, బెంగాలులో విందలకొలది కుటుంబములు అన్నము లేక చూడుచున్నవనియు, కాంగ్రెసు మహాసభవానికి సహాయముజేసిన రెప్పు ఈయువకులు స్వార్థలాభముల వాలోచించుకొని పనిజేయుచున్న దుష్టసంఘములందు శేరి ఎడకుటగాకుండ చెడిపోవువరని తెప్పిరి. ఈ తీర్మానమును మరొక బెంగాలు ప్రతినిధిబలపరచెను. మరల గాంధీగారు దాసుతో సంప్రదించిరి. అప్పుడు ఈవిషయమును అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునందు చర్చించుటకు వదలివేయవలెనని అంగీకరింపబడెను. ఇతర తీర్మానములుగూడ ఇట్లే అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునందు చర్చింపబడుటకు అంగీకరింపబడెను. అంతటో విషయనిర్ణయసభకు స్వస్తిచెప్పిరి.

రంగనాను గవర్నరు సూతన అంగరక్షకుడు

కచ్చెను ఎ. యఫ్. క్రెస్టర్ గారు

రంగనాను, డిసెంబరు 28:—డిసెంబరు 28 వ తేదీనందు 1/18 రాజులు గవార్ వాలు రైఫిల్స్ నందు బనిజేయుచున్న ఎయిస్. క్రెస్టర్ గారు తమ అంగరక్షకుడుగ నుండుటకు బర్మా గవర్నరుగారు నియమించిరి. (ఆ. ప్రె)

గాంధీ-దానుబంధము

విషయనిర్ణయసభయందు చర్చ

సంపూర్ణ వివరములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకవిలేజరి)

నేడుడుయనున పరిగా 8 గంటలకు సభ ప్రారంభమైనది

ఏ. రంగసామయ్యగారు 1 వ తీర్మానమును అనగా విన్నవీకరణపడిన ఉపసంఘమువారిచే పరిపాలనపడిన తీర్మానమును ఉపపాదించిరి. దానిని పట్టాభిగా రమణించిరి. (1 వ తీర్మానము ఒడంబడిక).

1925 డిసెంబరు 1 వ తేది 5 లక్షలనుండి చేరవన్న నూనెవరకు రద్దుకావలెను. అని జి. ఎం. మెహతా గారు రుపపాదించిరి. ఇది చెల్లగూడదని రంగసామయ్యగారు నుడిచిరి. అది చెల్లవని మహాత్ముడు తెలిపెను.

స్వామి గోవిందానంద, అల్లులు హమీదుఖాన్, ఫట్టర్, గార్లగూడ సవరణల నుపపాదించిరి.

మెహతాగారు తీర్మానము

చాలమందికి నూనెవరకు సాగునని నమ్మకములేదు. ఇది అక్రమమని మరొకందరు తలచుచున్నారు. ఇది ఆమోదింపబడిన దీనిని పూర్తిగా నెగ్గవలెను. 58 లక్షలనుండి 5 లక్షలనుండియైన 12 నెలల ఆఖరున పనిచేయక పోయినచో అదిసాగుదు. మనకు కోటిపట్టణ కలరసాంబిటిగాని 1921 జూలైవరకు 16 లక్షలు అని నేను వింటిని. 16 గారు 60 వేలని సుందరలూగురు నుడిచిరి. అది నిజముగాదని నేను నమ్మెను. 78 వేలనుండి యిప్పుడున్నాడు. ఒక సంవత్సరము విధిగా పనిచేయవలెను. లేనిచో ఆమోదింపగూడదు. అని మెహతాగారు నుడిచిరి. 1.12.25 వ తేదికి 5 లక్షలనుండి పట్టణ పట్టికలో నుండనిచో ఆ తీర్మానము వెంటనే రద్దు కావలెను. 4 అకాలచందా వరకు అమలులోనికి రావలెనను సవరణ తీర్మానమును మెహతా గారు రుపపాదించిరి.

రామదాసుగారి సవరణను ఎదిరించిరి. ఇట్టినిరోధము కూడదని. ఇప్పుడు 78 వేల నుండి మాత్రమే గలదు. శ్రద్ధగా పనిచేసిన చాలమంది చేరగలరుగాన మనము చాలకష్టి పలుపవలెను అని రామదాసు గారనిరి.

చక్రవర్తిగారు గూడ సవరణకు ప్రతికూలముగా మాటలాడిరి.

సవరణ విగ్రహించినది. అమలులయ 18 గురు మాత్రమే తక్కిన వారందరును ప్రతికూలరు.

చట్టిగారి సవరణ ఆక్రమము. దానిని ప్రోత్సేయమున్నాడు. హమీదుఖాన్ 8000 గజములు సంవత్సరమునకు చాలుననిరి. ఇదిగూడ అక్రమము అని మహాత్ముడు నుడిచెను. సాంబమూర్తిగారు స్త్రీలు పురుషులు బాలురు అని చేర్చవలెననిరిగాని దానిని కదలుకొనిరి.

గోవిందానందస్వామి సవరణ చెల్లదని తాపానిగారి సవరణగూడ చెల్లదని మహాత్ముడు నుడిచెను.

విశలభాయిగారు

శాశు ఖద్దరునందు నమ్మకము కలదుగాని ఖద్దరునందు నమ్మకములేనివారికి కాంగ్రెసులో చేరుట కర్తవ్యము కలిగియుండు చుకాభికారములేదు. ఇది నిరంకుశత్వము. దీని వాతావరణమున జాతీయత్వము అంతరించును. హెచ్చుమందిని మనము కాంగ్రెసులోనికి తీసుకొని రావలెను. దీనివలన చాలమంది రావలెననుకొని పోవును. అసహాయ తీర్మానము సలహా వింటిది నూలు తీర్మానము నిర్బంధమును. ప్రజలను ఆర్థిక చుటవలన ఖద్దరు వ్యాపించునుగాని వారు కాంగ్రెసులోకి రాకుండునని నది సాగుదు. మితవాదుల విషయమును మాడుదు. వారు కాంగ్రెసుకు వచ్చిన ఖద్దరు వ్యాపించునుగాని వారు రాకుండుననినచో జరుగదు. ఖద్దరు సాధనముగాని ఆశయము కాదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు కొందరు కాసనసభలపైసనే ఆధారపడిరి. మహాత్ముడు ఖద్దరుపైసనే ఆధారపడిరి. నేను అన్నిటిపైసను ఆధారపడకొరవను. 1920 మొదలు 1924 వరకు మనము రాట్నమును పనిచేసితిమి. చరసాలల కేలిమి. ఏమియును లాభము కలుగలేదు. నానానాయకుల సభలో కలిగిన లాభము దీనివలన అంతరించును. మితవాదులలో చాలమందికి దానిపైస నమ్మకము లేదు. విశేషముగానికి నమ్మకము కలిగిన సభగాని నేను ప్రతికూలముగా చెప్పవలసి వచ్చినందులకు చింతించుచున్నాను అని పటేలుగారు నుడిచిరి.

గంపతిశాస్త్రిగారు తిరువన్నామలై పటేలుగారిని సమన్వయించి, సంస్కృతమున మాటలాడిరి.

సాలిసిటరు శేరు (బొంబాయి) గారు గూడ ప్రతికూలముగా మాటలాడిరి. నేను స్వరాజ్యపక్షమువాడను కానుగాని నావిధిని నెగ్గవలెను నేను నా ఆభిప్రాయమును తెలిపినని శేరుగారనిరి.

కరాచి కాంగ్రెసు కార్యదర్శి

కాంగ్రెసు సంఘముల ఖర్చులు సరిగా పడుకొనదు లేదు కరాచిసంఘసభ్యులు 70 మందిలో 20 మంది మాత్రమే వడుకుచున్నారనిగాన యిది సాగుదు. దీని వాతావరణమున కాంగ్రెసు సభ్యులసంఖ్య చాలతగ్గిపోవును. నియోజకవర్గ నియోజకులుగా నుండుకొనివచ్చును అని ఆయన నుడిచెను.

నిన్న ఒడంబడికతీర్మాన ముమోదింపబడినది. గాన యిప్పుడు దానినిగూర్చి చర్చింపగూడదు. అని రామదాసుగారు నుడిచిరి.

“రామదాసుగారి ఆశ్చర్యం సరియైనదే యొనను నిమ్మక్షీకముగా నుండుటగాన నేను మీకు సంపూర్ణావకాశము నిచ్చుచున్నాను. ఇట్టిమూలవరకు చాల ఆపూర్వమైనదని నే నెరుగదును. అసహాయవాదులు దీనిని ఇదివరకు ఆమోదించిన ను నేడు మరల వాదింపవచ్చును నిరాకరింపవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షమువాడగుడ అట్లు చేయుటకు దాను నెహ్రూగార్లు వారి కాశ్చర్యంకవలెను” అని మహాత్ముడు నుడిచెను.

“దాను నెహ్రూగార్లు స్వరాజ్యపక్షమువారికి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నిచ్చెదరా?” మేము నూలునడుగము నూలు కొనిపంపెద మని చాలమంది స్వరాజ్యపక్షమువారు తెలిపిరి గాన దాను నెహ్రూగార్లు నిజము తెలుపగోరెదనని కాజల్లి గారు నుడిచిరి.

పండిత మోతీలాలుగారు

“నేను నే దీపథలో మొదటనుండియు లేకపోయినను చక్రవర్తిగూర్చి చాల వింటిని. స్వరాజ్యపక్షముకకు కట్టుబాటు ప్రాణము. ఈప్రశ్న అంతరాత్మ ఆభిప్రాయములకు సంబంధించినదిగాదు. కలకత్తాలో జరిగిన స్వరాజ్యపక్షకార్యసంఘ సభలో యీ ఒడంబడిక ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినది. విశలభాయిగారి ఒడంబడికను సభలో విడిచిదిగా ఉపపాదించిరి. అప్పుడే మహాత్మునితో ఒడంబడిక జరిగినది. స్థాయిసంఘమువారిగభ బొంబాయిలో జరిగినది. బొంబాయిలో మొదట విశలభాయిగారు మున్నగువారు దానుగారితో చరించిన ఒడంబడిక స్థాయిసంఘసభలో చాలమందిచే ఆమోదింపబడినది. స్వరాజ్యసంఘసభ్యులందరూ ఆతీర్మానమునకు ఖడ్గులు కావలెనను నియమును స్పష్టముగానున్నది. ఈవిషయనిర్ణయసభలో ఆమోదింపబడిన తీర్మానము లేపు ఇచ్చట జరుగనున్న స్వరాజ్యసంఘసభలో ఉపపాదింపబడునుగాని స్వరాజ్యపక్షసభ్యులలో వ్యక్తులు నిరాకరించుట కెట్టిస్వతంత్ర్యమును లేదు. నేనును దేశ బంధుగారును స్వరాజ్యపక్షమున నున్నంతకాలము కట్టుబాటు (డిసిప్లిన్) ముఖ్యతము. డిసిప్లిన్ లేనందుననే కాంగ్రెసు యిట్టికలికి వచ్చినది. స్వరాజ్యపక్షమువారు వ్యక్తిమాత్రముగా సలహా నియమలెనుగాని ప్రతికూలముగా ఓటు నియ్యగూడదు. మహాత్ముడు స్వరాజ్యవాదులకుగూడ స్వాతంత్ర్యము నియమలెనని కోరెనుగాని యీవిషయమున నేనొసంగజాలను. ఈ ఆశ్చర్యంపలన్నియును నదివరకే చర్చింపబడినది. వ్యక్తిత్వముకొరకు మేము ఈ ఒడంబడికకు అంగీకరించితిమని అంతరేతు గురురు. నూలు వరకు నెరవేరిన దీనివలన మహాత్ములము కలుగును. అది సాధన సంకయము చాలమందికికలదు. కాని మనసుందరమును కలిసి దీని నెగ్గవలెను ముఖ్యముకాదా! మనసుందరమును మహాపూర్వకముగా చేయవలదా! దీనివలన దేశమునకు లాభము కలదా అని బాగుగా ఆలోచించియే మేము అంగీకరించితిమి. మేమునుక పూర్వకముగా వాదనము చేసితిమి. వందన యేమియును లేదు. మనమహానీవాని ఒకనూచన చేసెను. దానివలన ఫలము కలుగదని వైసికులకు సంకయమున్నను వారు నామకు ననుసరింపకతగ్గురు.” అని మోతీలాలుగారు నుడిచిరి.

డాక్టరు బాబూసాహెబు పరంజుగారు

కాంగ్రెసువారు మ్యునిసిపాలిటీలకు వెళ్లగూడదనువారు నేడువచ్చిన 150 మందిలో ముగ్గురుమాత్రమే తేలిరి.

కాసనసభకు వెళ్లుటకు చాలమందికి అభ్యంతర మున్నగాని లోకలబోధకులు వెళ్లుటకు ఎవరికిని ఆశ్చర్యం లేదు. గ్రామ పంచాయితీలపని ఉత్తమోత్తమము. కాసనసభలపని మధ్యము అని ఆభిప్రాయము. మీరు గ్రామములనుగూర్చి పనిచేయవలెను. నాకు ఖద్దరునందు నమ్మకములేదు. కాని మహాత్ముని ఉపదేశములవలన దేశమునకు లాభము కలుగునుగాని తెలుగునియమును ఖద్దరును స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసు

కాసనసభలలో ప్రతినిధులని అంగీకరించుట దోషమని అసహాయవాదులు కొందరు దలచుచున్నారు మహాత్ముడు గూడ అట్లులే తలపవచ్చును. కాంగ్రెసువారు కాసనసభ్యుల వాతావరణమున కోటిమంది ప్రభుత్వ నిర్ణీత వోటరులు కాంగ్రెసుకు కుముఖులయ్యెదరు. కాన మీరు విచారింపకుండ మనకు కాసన సభలపనియు నూలుపనియు గూడ ముఖ్యముకాదు. గ్రామ మలపనియే ముఖ్యము. తండ్రి బిడ్డలకు ధర్మపూర్ణమును బోధించుచును. అట్లులే మహాత్ముడు ధర్మపూర్ణమును బోధించుచున్నాడు. నేనుక మితవాదులు ప్రాబావత్వమును వహించినపుడు కాంగ్రెసులో కొన్నివందలమంది మాత్రమే యుండిరి గాన అంతకంటె నిపుడు సంఖ్యతగ్గును. మీరు సమ్మతించుటని బాబూ సాహెబుగారు నుడిచిరి.

దీనిని స్వరాజ్యసంఘమువారు లేపు ఆమోదింపవలసి యున్నది గాన ప్రస్తుతము చర్చ నిలుపవలెనని కాజల్లి గారు నుడిచిరి.

ఇదివరకు స్వరాజ్యసంఘమువారు ఒడంబడికను ఆమోదించిరి. గాన స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రతికూలముగా లోటు నియ్యగూడదు. అని పండిత మోతీలాలుగారు నుడిచిరి.

అట్లులే సాగో స్వరాజ్యపక్షమువారు రరదరును ఒక్కరికినే వోటునియ్యవలసినవచ్చును. అది న్యాయముగాదు. కాంగ్రెసు రాజకీయములను వదలి ధర్మమునే మునిగిపోవుచున్నది. ధర్మమునందు నాకాదరము కలదుగాని దానిని రాజకీయములతో కలుప గూడదు. భారతకాంగ్రెసుసభ్యులకు స్వరాజ్యపక్షమువాడుగూడ మోతీలాలుగారి కట్టుదని మన్నింపక మహాత్మునిపట్ల మోగమోటము చూడక దైవసాక్షిగా ఓటునియ్యగోరెదను” అని శివప్రసాద గుప్తగారు నుడిచిరి.

లాలా ధునిచంద్రగారు

“నేను తీర్మానమును బలపరిచెదను. కాసనసభలలోపాటు యింకొక దేశీయవిధానముండుట అవసరముగాన నూలువరకు వుండవలెను. ఇది చాలముఖ్యము. అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసులో చేరవలెను. నేను స్వరాజ్యపక్షమువాడనైనను అన్ని పక్షములవారును మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద పనిచేయవలెనని కోరెదను. స్వరాజ్యపక్షమువారు నిస్సంకయముగా పని చేసెదరు.” అని ధునిచంద్రగారు నుడిచిరి.

జే. బి. పటేలుగారు

ఇష్టములేనివారు వడకనక్రరలేదను భాగముండగూడదు. నూలుపని భార్యాభర్తల సంబంధమునంటిది. భార్యపట్ల మరియొకప్రతినిధి యుండ వలెనట్లుల నూలునడకుటనుగూడ మరియొకరిని నియమింపగూడదు. ఇంతవరకు నేను నూలుపంప లేదు. కాంగ్రెసువారు నిర్బంధించిన వడకెవను. అని వీరు నుడిచిరి.

కాజల్లిగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాటలాడిరి.

గోవిందానందగారుగూడ ప్రతికూలముగా మాటలాడిరి “స్వరాజ్యసంఘమువారు నూలువరకును ఆమోదించిరి గాన ఆపక్షమువారు దీనికిప్రతికూలముగా ఓటునియ్యగూడదు. అట్లు ఓటునియ్యదలచినవారు స్వరాజ్యపక్షమును వదలిపోవలెనని మోతీలాలుగారునుడిచిరి. ఇది అక్రమము. నానానాయకుల సభవారి ఆలోచనలూ మాల్చి నెలలో జరుగును. ఏమట్లు ఆసన కాంగ్రెసుసభ జరుగునుగాన అంతవరకును యీ తీర్మానమును ఆమోదింపగూడదు అని గోవిందానంద గారు నుడిచిరి.

లాలా లజపతి రాయగారు

ఖద్దరు ముఖ్యమని మనము తెలిచినచో దానిని నిర్బంధముగా చేయవలెను. ఆర్థిక, రాజకీయలాభములకు ఖద్దరు ఆధారమనిన దానిని నిర్బంధముగా చేయవలెను. నేను ఏపక్షమునకు చేరను గాని స్వరాజ్యపక్షమునకు సహాయముచేసెదను. వారు యిరిరిగా కట్టుబాటును (డిసిప్లిన్) నిర్బంధించినచో చాలమంది లేచిపోయెదరు. అనిలాలాజీనుడిచెను. మాలానా మహమ్మదాలీ గాంధీని లాలాజీకిని కొంతచర్చ జరిగినది. “స్వరాజ్యపక్షమువారు మహాత్ముని ఆజ్ఞను తిరస్కరించుటలో మొదట దారిదీవియున్నారు. అట్టివారిపుడు మహాత్ముడు తమనే నాని అనగూడదు. పనిచేయనివారికి వోటులేదనుకొని చాలమందిగాని యితరదేశీయులం దీపధతి లేదు. బోలిషిషిక్కులు గూడ యిట్టిపద్ధతిని పనిచేయింపదలెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు గూడ యీసభలో స్వతంత్ర్యముగా ఆభిప్రాయములు నియ్యవలెను” అని లాలాజీ నుడిచెను.

చాలనేపు చర్చజరిగినది. కాన విరమింపవచ్చునని ఏహాత్ముడు నుడిచెను.

యాకూబు హుస్సేనుగారు

“మహాత్ముని తమపక్షమునకు లాగినచో చాలమంది కాంగ్రెసువారు స్వరాజ్యపక్షమున చేరడం రహిత స్వరాజ్యపక్షములో చాలమంది మూలమరతులు అంగీకరింపక పోయినను ఆసంఘమువారు యో యోదంబులను అంగీకరించిరి. ఇప్పుడు స్వరాజ్యపక్షపు సభ్యులు యీసభలో ప్రతిపక్షముగ ఓటు యిచ్చగూడదను నిరోధమేర్పడినందున యెంతవరకు ఆమోదించినదియు తెలిసిన పిలువలేదు” అని నేటుగారనిరి.

సిద్ధాగారు (కరాచీపార్టీ)

“కలకత్తాలో అసహకారకాంగ్రెసుసభలో అసహాయవాద తీర్మానము విషయనిర్ణయసభలో ఆమోదింపబడినపుడు అనుకూలురు 10 మందిమాత్రమే ప్రతిపక్షులు కంటే హెచ్చుగా నుండిరి. చాలమంది కాంగ్రెసును వదిలిపోయెదరని జడిసిరిగాని అదియేదియును జరుగలేదు. కాన యీసారిగూడ అటులేజరుగును. ఈతీర్మాన మమోదింపబడిన అందరును పని చేసెదరు” అని సిద్ధాగారు నుడివిరి.

దేశబంధు దాసుగారు

ఇప్పుడు దేశమున స్వరాజ్య, బహిష్కరణ పక్షములే గాక అంతరాధి (కాన్ఫెడరేట్) పక్షము అను మూడవపక్షము గూడ కలవని యీవాదమువలన స్పష్టమైనది.

మూలపక్షలేనివారు కాంగ్రెసు సంఘములలో నుండకుండచేయుటకు అహమదాబాదులో ప్రయత్నములు జరిగెను. ఈ ఒడంబడికవలన యిబ్బంది తొలగినది. స్వరాజ్యపక్షమువారు ఖద్దరుకు ప్రతిపక్షులుగా నుండిరి? మేము మూలపక్షకుటకును ఖద్దరుధరించుటకును యెన్నడును వ్యతిరేకముగా నుండలేదు. ఇప్పుడును ప్రతిపక్షులుగా లేము. ఇప్పుడు ప్రతిసభ్యుడును వడకవలెనను నిర్బంధములేదు. కాని మూలపంపవలెనని నిర్బంధముకలదు. మూలపంఘములనభివృద్ధి నొందింపవలెను. దీనియందు మహాత్మున కధికముగ నమ్మకముకలదు. నాకంతనమ్మకము లేకున్నను నేనును దీక్షగా పనిచేసెదను. దీనివలన దేశమున మూలపంఘములు చాలవృద్ధి నొందగలవు. అరీతిగా ఖద్దరు బాగుగా వ్యాపింపగలను. మూలమరతు నిర్బంధముగా నుండవలెననుట మంచిదేగాని చేరగానివారేమి చేయగలరు? ఇట్టి ఆక్షేపణలు చేసినవారు పూర్తిగా స్వరాజ్యపక్షమువారు గారు. సగము స్వరాజ్యపక్షమువారో అసలేకారో తెలియదు. నిజమైన స్వరాజ్యపక్షమువారట్టి నిందను మోపజాలరు. స్వరాజ్యసంఘమువారిక తీర్మానమును నిర్ణయించినపుడు ఆసంఘమునకు చేరిన ఏవృత్తియైనను ఎటుల తిరస్కరింపగలదు. తిరస్కరింపగూడదు. తనవాదమును బలపరుచుటకు సంఘమువారిలో ప్రయత్నింపవలెనుగాని సంఘముయొక్క కట్టుబాటును రూపుమాపగూడదు. అటుల రూపుమాపినచో నిరంకుశోద్యోగులతో సమరము సాగనేసాగదు. అంతరాత్మ అంగీకరింపదనవారు స్వరాజ్యసంఘమును వదిలిపోవలెను. 1921 లో ప్రారంభమైన సమరమింకను సాగుచునేయున్నది. ఇప్పటికిని మన సర్వసేనాని మహాత్ముడేయని స్థిరముగా నమ్ముచున్నాను. నేనందుల కర్షణకుగాను. మహాత్మునకు గల సంపూర్ణోత్సాహ మగణ్యము. ఈ మూలమరతులన గొప్పఫలము కలుగగలదను నమ్మకము నాకున్నది. అని దాసుగారు నుడివిరి.

మోలానా మహమ్మదాలీగారు

స్వరాజ్యపక్షమువారి విషయమునుగూర్చి దేశబంధు దాసుగారు నుడివిరి. వారి కాగ్రానముపైని బహిష్కరణపక్షమువారికి సంపూర్ణవిశ్వాస ముండవలెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు బజారులో 2000 గజములు నూలుకొని పంపుటతో వారిపని తీరినచో దీని కంతమాత్రమును అంగీకరింపగూడదుగాని వారటుల చేయుటలేదు. వారు మనఃపూర్వకముగా పనిచేయుచువిరి. వారిలో కొందరికి మాత్రము ఖద్దరుపై నమ్మకములేదు. అట్టివారు మాత్రము నూలుకొని పంపవచ్చును. 85000 మిలియనుల వెలగల విదేశీబట్టలు దేశమునకు వచ్చుచున్నవి. వానిని నిరోధింపవలెను. లాలాజీ మహాత్మ్యగాంధీగారి కంటెను చాల చిరకాలమునుండియే రాజకీయములలో పని చేయుచుండెను. వారి ప్రయత్నములేమైనవి? పంజాబులోనే జరిగినవాలాబాగు హత్యజరిగినది. మనకు కత్తులు లేవు. శత్రువుల బలమత్యధికమని నేనెరుగుదును. మనకు ఒక వైఖ్యేదే నాయకుడైన అట్టి వైఖ్యులుదు. అనగా నేమి? సహజముగా వారు కూర్చులు కాకున్నను వారిలోనే యిప్పుడు మహాశూరుడు మహాత్ముడు ఉదయించెను. రాట్టము

త్యాగములలో నత్యున్నాడు త్యాగము. ఆత్యాగమైన చేయని వారెటుల సైనికులగుదురు. దేశములన్న వస్త్రములులేక ఆలచుటించుమండ యీమాత్రమైన మీరేల చేయజాలకుదురా? దినమన కొకసారియైన కడుపునిండ తిండిలేనివారు కోట్లకొలదిగలరు. కాని వారికి విద్యలేదు. వారికి రాజకీయములు తెలియవుగాన వారు రాట్టమును వాడరు. మీరు విద్యాధికులు మనము క్తికి రాట్టముకంటే గతిలేదని మీరెరుగవలెను. దేశమున ఆర్థికవిషయములను సమగ్రముగా నెరిగినవారు మహాత్ముల కంటే మరెవరును లేరు. అయినను రాట్టముపై సమగ్రవిశ్వాసము కలదు. కత్తిపట్టువలెను, లేదా రాట్టము పట్టువలెను. మనము కత్తి పట్టులేముగాన రాట్టము పట్టువలెను. రీరి కోట్ల మంది దేశీయులు పూనుకొనిన అసాధ్య మేమికలదు” అని మోలానా మహమ్మదాలీగారు నుడివిరి. తీర్మానముపై ఓట్లు పుచ్చుకొనగా అనుకూలురు 116 మంది ప్రతిపక్షులు 19 మందిలేరి తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

రాటును చిరంజీవియగుగాక అని మహాత్ముడు నుడివెను. మహాత్ముడు వెలికేగా పండిత మోతీలాలుగారు తాత్కాలికముగా అధ్యక్షత వహించిరి.

2 వ తీర్మానమును సి. రాజగోపాలాచారిగారు రుపపాదించిరి. రామదాసుగారు అనువదించిరి.

అంతట మహాత్ముడు మరలవచ్చి అధ్యక్షత వహించెను.

ఈ తీర్మానముగూడ ఆమోదింపబడెను. పిమ్మట సభ చాలింపబడెను. సాయంకాలము 6 గంటలకు మరల సభ జరుగును.

సాయంకాలము సభ

సాయంకాలము 6 గంటలకు మరల విషయ నిర్ణయ సంఘసభ జరిగినది.

వలస దేశములలోని భారతీయులను నాయకుల మరణములను, బర్మాలోని భారతీయులనుగూర్చిన తీర్మానము లామోదింపబడెను. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను 6 వేలనుండి 8 వేలకు తగ్గింపవలెనను తీర్మానము వీగిపోయినది. ఇటుపైని ఎన్నికలు ఫిరేవరిలో జరుగవలె ననుతీర్మానము వదలుకొనబడెను.

కాంగ్రెసు మహాసభల రిపోర్టుగో భారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శిసన్యాస సంఘమువారి సహాయముతో మహాసభ జరిగిన 4 గంటలపుగా ప్రకటించి ప్రతినిధులకు ఉచితముగా అందచేయుటకు రాష్ట్రీయసంఘములకు పంపవలెను. అను తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. ఈ జట్టు తీర్మానమును, అకాలీ తీర్మానమును, వైకం తీర్మానమున, కోహటు తీర్మానమును కొంత చర్చింపబడి నిలుపబడెను.

ఆయుర్వేద మహాసభ

నేడు 24 వ తేదీ ప్రారంభమైనది

నేడు ఉదయమున 8 గంటలకు ఆయుర్వేద మహాసభ జరిగినది. సన్యాస సంఘాధ్యక్షుని ఉపన్యాసమును అధ్యక్షుని ఉపన్యాసమును జరిగినవి. వివరములు ముందు తెలుపబడును.

రాష్ట్రీయగుమస్తాల సమావేశము

జోషిగారు గ్రాసనాధిపతి
నాగపురము, డిశంబరు 26:—రాష్ట్రీయ గుమస్తాల సమావేశము జరుపబడెను. సుమారు 500 ప్రతినిధులు సమావేశమునకు వచ్చిరి. అధ్యక్షుడగు జోషిగారు ఒక మాసపత్రికను స్థాపింపబడవలయుననియు, వ్యక్తులయు సర్వీసువారలయు యిబ్బందులు యిందుమూలముగ వెల్లడిచేయబడవలయు ననియు చెప్పిరి. ప్రభుత్వపు యంత్రములోనివారె గుమస్తాలు గాన ప్రభుత్వమునకును తమకును తేరుతేరు అక్కరలున్నట్లు తలంచదగదని అధ్యక్షుడు నుడివెను. తమయొక్క ప్రయత్నములచే అభివృద్ధికోందవలయుననియు ప్రభుత్వము గుమస్తాల ప్రతిపత్తియు,స్థితియు అభివృద్ధిచేసినగాని తగిన శక్తిసామర్థ్యములతో బహుజనగణవనియు జోషిగారు చెప్పిరి. రేపు కొన్ని తీర్మానములుగామోదింపబడును. (అ. ప్రె.)

టి. రంగాచార్యులుగారి ఉర్యటనము

కుంభకోణము, డిశంబరు 26:—మదరాసునుండి నిన్న మాగన్నలూరు వచ్చి తిరుచనాపల్లి తంజావూరుజిల్లాలందు వరదచే నాశనమైన భాగములను జూచుటకు నౌకవారము దివాను బహదూరు టి. రంగాచార్యులు గారు పర్యటనము చేసెదరు. జనవరి 1-వ తేదీ నాటికి రంగాచార్యులుగారు మదరాసు జచ్చెదరు. (అ. ప్రె.)

అ. భా. సంఘస స-రణరథ

అధ్యక్షతనువహించిన సర్ శంకరనాయుడుగారు స్త్రీల యభివృద్ధికిని, నిమ్మజాతులధరణకు పూర్తిగా ప్రయత్నించవలెనని. వీగు సభలకు నిలుచుటకును, ఓటులనిచ్చుటకును అధికారముండవలె నిరి. విగోపాచార్యుల సప్రాముఖ ప్రసంగం తన తాదామూర్యతను. నిమ్మజాతు సహనప్రతిఃత్తి గోరుచున్నాడు. ముస్తఫాకెమాలపాషా యు మల్ గంధీయులు, కాసనచుల నెత్తివేసినటులే ఇండియాలో గూడ మనము కాస్త్రసంబంధమున అంతట నెత్తివేయవలెను. కొర్రాను అంతటను తొలగించవలెను బ్రాహ్మణేతరులు నిమ్మజాతులు తమ శృంఖలములను వివలించుకొనుటకు కృతనిశ్చయులైరి. ఇటీవల జేయబడిన పురాతనవస్తుపరిశోధనల జూడ వేలకొలది సంవత్సరములక్రితమే స్త్రీలు పురుషులతో సమానమగు నుండిరి తెలియుచున్నది.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వముగా రింపకకు తక్షణముగ నుండిరి. ఇప్పుడు మనకు కాసనసభలకు కొంత అధికార మున్నది. గాన నిమ్మజాతుల పరిస్థితులను బాగుచేయుటకు ప్రయత్నించవలెననిరి. అన్నితెగలకును సామ్యస్వము రావలెనన్న నిమ్మజాతుల ప్రాతినిధ్యమునకు సభలలో పోరాడి సంపాదించవలెను. హోమరూపు విధానముగో దీనిని గుర్తించి చేసినటులే తనకు కాన్పించదనిరి. మీరు మిక్కిలి అందు జేయబడిన నూచనలు ఉర్బత లేకవారి అధికారమును మరింత హెచ్చించుటకు ఉద్దేశించబడె ననిరి. (అ. ప్రె.)

అ. ప్రె. స్వములు

బెల్గాము, డిశం 27:—నిన్నరాత్రిజరిగిన అ. భా. సంఘసంస్కరణ సభయందు సర్. శంకరనాయుడుగారు గొప్పసంగిన అధ్యక్షోపన్యాసము చాలయింపుగవచ్చునది. నిమ్మజాతు సుగూర్చియు, బ్రాహ్మణేతరులను గూర్చియు చెలిపినవిషయము లెందగగి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

ఎ. డి. లాతి, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు తమసభసమావేశమైన ప్రస్తుత సమయము మంచి అనుకూలమైనదని స్వాగతోపన్యాసమునందు చెలిపిరి. సంఘసంస్కరణయెడల ద్వేషభావ మంతరించినది. గాంధీగారి దయవలన ప్రజలు నిమ్మజాతుల సాంఘికాభివృద్ధిలేనిది రాజకీయాభివృద్ధి కలుగదని గుర్తించిరి. (హర్షధ్వనులు) రాజకీయ వాంఛలేదేరనిది సంఘసంస్కరణ వలనపడదను అభిప్రాయము తొలగిపోయినది. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమువలన హిందూమహమ్మదీయులు మరింత దూరమయి పోయిరి. మదరాసులోవలె బ్రాహ్మణేతరులకు రక్షణమొసంగినచో యిందలి లోపములు తొలగిపోవును. రాజకీయరంగమునందు జాతిభేదములు తొలగించి సాంఘిక సంబంధము లన్నిటియందు కాస్త్రనిర్బంధములుగాని, కొర్రాను నిర్బంధములుగాని యుండరాదు. సాంఘిక జీవితమును సరిసమానత్వముపై పునర్నిర్మాణ మొనర్చకుండకచో దేశము భూవియోన్నత్యమును గాంచలేదు. చుతము వికమత్యమును గాక ద్వేషమును పెంపొందించినపుడు మతభేదములత్యధికమై పోరాటమునకు పురికొల్పినపుడు మనఅవిష్ఠ చాలగానందును. సంఘమునందు సరియైనకట్టుబాట్లు లేకపోవుటచేతను వ్యక్తులకు నైతికబలము లేకుండుటచేతను వినాశకమునకు కారణములైనను. ఈ సాంఘికమహాసభయందు చేయునిబంధనలు వికాలసంతములై యిదివరకున్న యొక్కపటమత్యముగ కార్యము జరుపునటుల చేసెదరని ఆయన నమ్మెను.

గతవత్సర కార్యక్రమము

కార్యదర్శి యగు కె. నటరాజుగారు గత వత్సరము జేసిన పనినంతయు జ్ఞప్తముగ వివరించిరి. అందు ముప్పదిసంవత్సరములక్రింద స్థితియెట్లుండెనో నేటిస్థితి యెట్లుండెనో పోల్చుచు స్త్రీవిద్యయందును, గర్భాధానయోనిర్ణయమునందును, మరెయినేక విషయములందు యెంతటియభివృద్ధి కలిగినో వివరించిరి. స్త్రీలిప్తుడు రాజకీయ విషయముల దభిరుచి గల్గి మూడు రాష్ట్రములలో ఓటింహక్కు గడిగియున్నాడు. సహాద్రయానమునకు లూర్యమున్న యాదంకములు తొలగిపోయినవి. పురపారిసద్ధ్యము. కార్మికుల విద్యయీవిషయములపై భవిష్యత్తునందు యీసభచేయవలసినపని చాలగలదు. ఈసభపునర్నిర్మాణమునుగూర్చి విచారించుటకు ఒకచిన్న ఉపసంఘమేర్పడునని ఆయనచెప్పెను.

వివాహమునకు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక విలేఖరి)

తెలంగాణ, డిసంబరు 24:-

నేడు (24 వ తేదీ) సాయంత్రము 4 గంటలకు కాంగ్రెసుభావాల (పటాకరము) లో వివాహము మహాసభ జరిగినది. భారతకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులలో చాలమందియు యితర ప్రముఖులును సభకువచ్చిరి. చాలమంది మహమ్మదీయులను హిందువులను ప్రేక్షకులుగా వచ్చిరి. సువికాలమున సభాభవనము చక్కగా ఆలంకరింపబడినది. వేదిక కెదుట ఉపన్యాసకుల వున్నతస్థాన మున్నబడినది. వేదికపై నాయకులందఱు ఆసీనులైరి. మధ్యభాగమున అధ్యక్షునకును ప్రముఖులకును ముసలందు ఆమర్చబడినది. మహమ్మదాలీచేగం, శ్రీమతి సరోజినీ గార్లు మున్నగు నారీమణులు పలువురు వేదిక నలంకరించిరి. స్వరాజ్యపతాకతోరణములతో సభాభావ యంతయును అలంకరింపబడినది. ఈసభాభావలో వితవర శేషభయము జరుగలేదు. ఇవియే యీకాలంలో జరిగిన మొదటిసభ.

సరిగా నాలుగు గంటలకుసరికి మహమ్మదు సభకు వచ్చెను. జనుజయధ్వజములు చెలంగెను వేదికపై నున్నబడిన హసంధుపైనుండికలంకల మహమ్మదును విలసభాయి, దేశభక్త శంకలపూజ్య, శ్రీకాళం సరోజినీ బాంకరు హరింద్రనాథభట్టాపాధ్యాయ, ఆదినారాయణ శ్రేష్ఠి, నేలుజయనాలూరు బజాజు, డాక్టరు పట్టాభి నల్లభాయిగార్లు ఆసీనులైరి. అధ్యక్షుడగు కెచలూగారును యితర నాయకులును వచ్చి వేదికపై ఆసీనులైరి.

పిమ్మట ఒక మహమ్మదీయ మాలానా ప్రార్థనగావించెను. ఆశీర్వాదము చేసెను. అందరును తథాస్తుఅని దీవించిరి. పిమ్మట మాలానాగారికొక జాతీయగీతమును పాడిరి. అనంతరము అల్లాహ్ అక్బరు అను ధ్వజము చెలగుమంద హరింద్రనాథభట్టాపాధ్యాయగారు ఉరుమాలో ప్రార్థనగావించిరి.

జాఫరాను సాహెబుగారు (యంగ్లోరు) మరియొక జాతీయగీతమును పాడిరి.

దేశబంధుదాసు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగార్లును మరికొందరును ప్రార్థనలు ముగిసిన పిమ్మట వచ్చి వేదికపైకేగిరి. దేశబంధుదాసుగారి కుమారుడు శిరరంజన దాసుగారుగూడ వచ్చిరి.

సన్మాన సంఘాధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

పిమ్మట సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు ఉపన్యాస వేదికపై నిలిచి స్యాగతోపన్యాసమును చదివెను. "మహాత్మా దేశబంధు, ప్రముఖులగు భారతీయ నాయకులకును ఆరీసోదరులు మున్నగు మహమ్మదీయ నాయకులకును కర్మాటక మహమ్మదీయుల పక్షమున స్వాగతము నొసగుచున్నాము. బీఆమ్మగారి చురణమునకు సంతోషమును సానుభూతిని విన్నవించుచున్నాము. బీఆమ్మగారు శేవలము ఆరిపోదరులకే గాక దేశీయుల కందరకునుగూడ తల్లియైయుండెను. కర్మాటకమున హిందూమహమ్మదీయులకు సోదరభావము అత్యధికముగానున్నదని కన్నవించగలిగినందులకు సంతసించుచున్నాము. ప్రస్తుతము ప్రపంచమున మహమ్మదీయమతము చాలదుస్సినగికి పాలిడియున్నది. భగవానుని రక్షింపదలచుకొనిన వారిని తిర్వీరును శిక్షింపజాలరు. శిక్షింపదలచుకొనిన వారినివ్యవస్థను రక్షింపజాలరు. జిజయితులు ఆరబుస్థితిని చూచిన మహమ్మదీయులలో నెరిగిన మనశ్శాంతికలుగలదాకే పలువురు పలువిధముల పలుకుచున్నారు. నిజమునై పవేయెరుగును. ఇరిపావిషయముగూడ మహమ్మదీయుల కాందోళనము తొలగలేదు. ఇందులకుగూర్చి విశ్వమహమ్మదీయ మహాసభజనుల అసహాయము. హిందూదేశముయొక్క స్వరాజ్యముపై ప్రపంచముయొక్క అభివృద్ధి ఆధారపడియున్నది. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రికలిగినగారి స్వరాజ్యమురాదు. అందులకు శ్రీశ్రీసభలో చాలప్రయత్నముజరిగి ఆనకూర్పు మేర్పరపబడినది. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి కలుగుటకుముందు మహమ్మదీయులలో ఆ న్యోగ్య మేర్పడవలెను. మహమ్మదు వికాసత్యముకొరకు స్వరాజ్యపక్షమువారితో కలిసి పనిచేయుచున్నాడు. మాలవ్యాతీ శ్రద్ధానందశిగార్లు మహమ్మదీయులతో కలిసి పనిచేయగోరుచున్నారు. వెనుక జాతీయపాతకాలలు మున్నగునవి దేశమందభివృద్ధిలో నున్నపుడు కర్మాటకమునగూడ అభివృద్ధిలోనుండెను. కాని యిత్తును ఖద్దరుపనితప్ప మరేపనియును జరుగుటలేదు. నాయకులలో తగాదాలవలననె యిట్టి దుర్బంధ కలిగినది. ఇప్పుడీ మహాసభ లిసటజరిగినందున మరలప్రజలలో ఉత్సాహము కలుగగల దనినమ్మెను. డాక్టరు కెచలూగారి మహాసభ కధ్యక్షత ప్రకటనకేరెను. అని ఉపన్యాస సంఘాధ్యక్షుడు మార్చిముతుబుద్ధిగారు (తెలంగాణ) ఉపన్దసించిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

పిమ్మట అధ్యక్షుడు కెచలూ గారు జనుజయధ్వజము చెలంగ ఉపన్యాసరంగమున నిలిచిరి. "నమ్మ మిరద్యక్షునిగా నియమించినందులకు నేను కృతజ్ఞుడనుగాన నేనిందుల కనన్దోడనని విన్నవించుచున్నాను. మేము ఖైదులోనున్నపుడు బీఆమ్మగారు అత్యద్భుతముగా దేశసేవచేసిరి. మగనాండు సిగ్గుపడకు ట్లాపిర మాత దేశసేవగావించెను. ఆమెకృతజ్ఞతలవలన మనము తలంపగలదుము. అని కెచలూ గారు నుడివిరి.

విరోధాసంగ్రామమున టర్కీకి దురదృష్టకలిగినది మొదలు మనదేశమున ఉత్సాహము కలిగినది. అని కెచలూగారు యుద్ధచరిత్రను ఆంగ్లముందుల వాదానములనుగూర్చి వివరించిరి. హిందూమహమ్మదీయమైత్రి యెటుల ప్రారంభమైనదియు భారతభిలాషకు చరిత్రమును వివరించిరి. కలకత్తాలో అవసరగభ జరిగిన పిమ్మట నేను జాంబాయి పంజాబునంధు రాష్ట్రములందు ప్రచారము చేసెతిని. చారీచారారులంతయులవలన మహమ్మదు భాగ్యశ్రీలో అపహర్యాద్యవప్రచారమును నిలిపివేసెను. పిమ్మట కరాచీలో విచారణ శిక్ష మున్నగునవి జరిగినవి.ఆపుడు నానానాయకులసభలును పండితమాలవ్యాగారి రాయభారములును ప్రారంభమైవిగాని అవి నెరవేరలేదు.మహమ్మదుకుగూడ కారాగారవాసము ప్రాప్తమైనది. పిమ్మట స్వరాజ్యపక్ష మే గవ్వినది. కాంగ్రెసుభిలాషకు సంఘములపనులు మందగించినవి. పంజాబులోనే మతకలహములు మొదలు ప్రారంభమైన వని కెచలూగారు వృత్తాంతమునంతను వివరించిరి. పంజాబులో సైనిక కానన పరిపాలనవృత్తాంతమును వివరించిరి. ఫజిలహుస్సేను పంజాబులో మంత్రి యైనపిమ్మట జరిగినవిషయములను వివరించిరి.

(ఆ. ప్రె. స్పెషలుసర్వీసు) తీర్మానములు

తెలంగాణకాంగ్రెసు శివరము, డిశంబరు 28:-భిలా షకు మహాసభకు నేడు తిరిగి కూడెను. మొదటిమాడుతీర్మానములును మహమ్మదీయులకు సంబంధించిన విషయములు.ఆగ్రా సనాధిపతీచే నవి ప్రతిపాదించబడి, చర్చలేకయే ఆమోదించబడినది. ప్రపంచ మహమ్మదీయ కాంగ్రెసునందు బాల్గానుటకు ప్రతినిధులకు ఏర్పాటుచేయుటకు కేంద్ర భిలాషకు కమిటీవారి కధికారము ఒక తీర్మానమువలన నీయబడినది. హైదరాబాదుందు అమీరాలీగారు మెక్కాప్రజల కావారపదార్థములను ఇతరవస్తువులను నందకుండకేయుటకు దీసికొనుచున్న ప్రయత్నములకును అందుచే బ్రజలు పడుబాధలకును విచారమును దెల్పుచు కేంద్రపతీర్మానము గావించబడినది. అమీరాలీగారి కృత్యము అమానుష మైనదనియు, మహమ్మదీయమత సాంప్రదాయవిరుద్ధ మైనదనియు, ఇట్టి కృత్యము ఆతని యందును ఆతనికుటుంబము నెడలను ఆభిల మహమ్మదీయుల సానుభూతియు జోగొట్టుటయే గాక ప్రతికూలభావము లింకను అభివృద్ధిచేయు ననియు దెల్పబడినది. వారి జాతీయుల ప్రాణరక్షణముకొరకు విదేశీయులు హైదరాబాద్ వ్యాపారములందు కలంగజేసికొనుటకు అమీరాలీగారి చర్య సంద యవ్వనచ్చుననియు తీర్మానమున నిరూపింపబడినది. "హైదరాబాద్ సమస్య యందు బ్రిటిషువారు కలంగజేసికొనరని ఆసేకపర్యాయములు బ్రిటిషు కాబిన్లెట్టువారు ప్రకటించినను, బ్రిటిషువారి అధిపత్యముందున్న పాలిటీను దేశసేవయనందు మనుష్యులను శిర్చికొనుటకు గావించబడుచున్న యేర్పాట్లను, అమీరాలీగారి సైనికప్రతిపత్తి హెచ్చు అగుటయును, అమీరాలీగారి శివరమునందు బ్రిటిషు సైనికోద్యోగుల ఉనికి మనకు, బ్రిటిషు వారు రహస్యముగ అమీరాలీగారికి సహాయము చేయుచున్నారను అభిప్రాయము పడుటకు నితర్కన మిచ్చుచున్నవని యీసమావేశము భారతమహమ్మదీయప్రజలతరపున దెల్పవలసి వచ్చుచున్నది. ఏ సెషముమీదనైనను మహమ్మదీయతరప్రభుత్వములు హైదరాబాద్ సమస్యయందు కలంగజేసికొనినవో మహమ్మదీయ ప్రపంచ మిందుల కియ్యకొనదనియు, అట్లు హైదరాబాద్ వ్యాపారములందు కలంగజేసికొనినవో బ్రిటిషువారిందులకు కాన్యూ అనియు యీసమావేశము స్పష్టముగ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు దెలియజేయుచున్నది." ఈతీర్మానమును సముద్రతంతిద్వారా బ్రిటిషుదేశపు ముఖ్యమంత్రికి బంపుటకు అగ్రాసనాధిపతిని సమావేశమువారు గోరుచున్నారు.

మహమ్మదాలీగారి తీర్మానము

స్వరాజ్య సంపాదనకు విదేశవస్త్రముహిమార్గ మత్యంత తాపసరమనియు,మహమ్మదీయులు ఖద్దరువేళమంతను వ్యాపింపజేయుటయును, ఎల్లరు ఎల్లప్పుడు ధరించుటయును గుర్తించి

మహమ్మదాలీగారిచే ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముపై చాలచర్చ జరిగెను. ఈతీర్మాన ముత్పాముఖ్య మైనదనియు, మహమ్మదీయమతమును రక్షించుటఅత్యంతావసర మైనదనియు మహమ్మదాలీగారు నుడివిరి. కొన్ని సంవత్సరముల క్రితము భిలాషకు డెలిగేషనుయొక్క అధిపతిగా తాను విరోధా వేదలినప్పుడు ప్రసిద్ధిపడెనది యొక టర్కీదేశస్థుని కోము నగరమందు గలసిరినని మహమ్మదాలీగారు నుడివిరి. మహమ్మదీయ సైనికులు మహమ్మదీయదేశీయులను బావినత్యమునందు గుండకేయుటకు పాటుబడిన పిమ్మట మహమ్మదీయ మతమును రక్షించుటకు వచ్చితిమని తెల్పుటచే నేమిలాభము గల్గునని యీప్రసిద్ధిపడిన టర్కీదేశస్థుడు మహమ్మదాలీగారికి తెలియ. లాయడ్ బాడ్లీ, పరాసు ముఖ్యమంత్రికి మొరటెట్టుకొనుటకుంటె తిన్నగా భారతదేశ మనకువోయి భారతమాత దాస్యవిమోచనమునకు గృహి చేయవలసినదని ఆయన మహమ్మదాలీగారిని ఉద్వేగించి, భారత వర్షమును శృంఖలములం దింకను గట్టిగ బంధించుటకే దారిలో నున్న మహమ్మదీయదేశీయులు బంధింపబడుచున్నదియు భారత దేశము దాస్య విమోచన ముం దింప తత్కాలముందే యీమహమ్మదేశీయులు స్వాతంత్ర్యము నొందుననియు తెలియ. రాట్టును ఎల్లు మోక్షమునిచ్చుకో పిమ్మట మహమ్మదాలీగారు స్పష్టికరించిరి. భారతదేశముయొక్క తిదితము పల్లెలందు గలదని మూ, వ్యవసాయమే అధికసంఖ్యాకుల ముఖ్యవృత్తియనియు, రైతులు ఆర్జించిన స్వల్పసము ముంచె ప్రభుమండి దిగుమతి యగుచున్న విదేశవస్త్రములను గొనుట యందు నది చెచ్చింపబడుచున్నదనియు,అందుచేదేశము నానాటికి క్షీణించి దరిద్రదశయందు నున్నదనియు మహమ్మదాలీగారు తెల్పిరి.కాన విదేశవస్త్రములను గొనుటచే పరదేశీయులకు జోవుధనప్రవాహము వరికట్టుటకు భారతదేశీయులు తమ కనవరమును బట్టు దామె తయారుచేసికొనవలయుననియు విద్యా సంపన్నులు రాటును చేపట్టినవో దక్షిణవారు విద్యావంతుల మార్గ మవలంబించెదరనియు మహమ్మదాలీగారు నుడివిరి. కాన ఎల్లవారును రాట్టుమును ద్రిప్పటయం దధికోత్సాహులైయుండవలయునని మహమ్మదాలీగారు గోరిరి. దౌర్జన్య మవలంబించుటకు భారతీయుల కప్రత్యక్షప్రయత్నములు లేకజోవుటయేగాక రిరికొట్ట ప్రజలు కొన్నితరల సంఖ్యాకులైన బ్రిటిషువారితో జోరాడి స్వరాజ్యము సంపాదించుట పరిహాసాస్పదముగ నుండునని మహమ్మదాలీగారు పల్కిరి.భారతదేశమందు దయారు కాబడుచుండెడి వస్త్రపరిశ్రమ నెల్లు బ్రిటిషువారు నాశనము గావించికో విఫలముగ దెల్పబడిన కాని విదేశీయులందుండి భారతదేశమునకు వస్త్రములను దిగుమతిగాకుండ,కేయుటకు భారత కాసన సభ కధికారములేదు అని మహమ్మదాలీగారు నుడివిరి.

హజరత్ మోహాసిగారి ప్రాతికూల్యము

తీర్మానమునందలి నిర్బంధభాగమును హజరత్ మోహాసిగారు ప్రతిఘటించిరి.రాట్టుమునందు తమకు విశ్వాసములేదనియు ఆరునెడికోట్లరూపాయలు యీవర్తకముములమున నమ్మము వాటిల్లినచో జర్మనీవంటి మహారాజ్యమును నల్లని నల్లినట్లు నల్లినయింగానిడు నెరవదని హజరత్ మోహాసిగారు తెల్పిరి. మూడుసంవత్సరములక్రితము విదేశవస్త్ర బహిష్కరము తీవ్రముగ విదేశమందు జరుగజడుచున్నప్పుడు,మంచెస్త్రగునందు బయలుదేరివసంచలనమును గురించి యొకవక్త తెలియ. మాలానా ఆజద్ గారు మాలానా మహమ్మదాలీగారి తీర్మానమును బలపర్చిరి. నిర్బంధముగ నెల్లరు ఖద్దరు ధరింపవలయునను తీర్మానభాగమును నిల్చి ఖద్దరు దొంగనివో హైందవ మిల్లువస్త్రములను ధరింపవచ్చుననియు తుదకు తీర్మానము సవరణగావించెనది. సవరణ గావించబడినతీర్మానము ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడినది. డిల్లీలో ఏకమత్యసమావేశమందు గావించబడిన తీర్మానములు కిలాఫత్తుసమావేశమందు ఆమోదించబడినది. హైదరాబాద్, నెడ్డురాజ్యములకు వెడలిన భిలాషకు డిప్యూటీచను ప్రతినిధులందుగల విశ్వాసమును భిలాఫత్తుసమావేశము స్ఫుటముగ తెలియ. (ఆ. ప్రె.)

చీనాలోబోలిషివిజము లేదనుట

ప్యారిస్, డిశంబరు 24:-చ.మ.కు.సెంగుగారు ప్యారిసుకువచ్చిరి హోవాన్ వార్తలు దెలుపుచున్నవి. చ.మ.కు.సెంగు గారిట్లు ప్రకటాప్రచారకునితో తెలుపుచున్నారు. "నేను యూరపు సంచారముజేసినపుడు ఆర్థిక,సైనిక, రాజకీయములన్నిటిని పరిశీలించితిని. ప్రాంసుపట్ల నాకు న్నేహముగలదు. ప్రాంసుసంతోయు గొనియాడుచున్నాను. చీనాలో బోలిషివిజము అభివృద్ధి గాంచెదరు. చీనాప్రజలు నానగ్రతులు, తమ స్వేశమును కళ్లాలములో దింపదు.

నా జ్ఞానయాత్ర

(యాత్రకుడు)

III

గాంధీజీగారు కాంగ్రెసు సభాపితృమూలము అతిస్వల్పముగ ముగించుననియు చూరమునండి వచ్చిన ప్రతి నిధులకు ప్రత్యేకముగా నాయకుల యుపన్యాసములను వినిపి భాగ్యము లభింపవనియు విషయనిర్ధారణసభ జరిగిన మొదటి రోజున 15 సభ్యులైనవారు గలరు. ఆకారత రెండవరోజున పూర్తి 30 సభ్యులు. దాదాపుగా నాయకులందరూ ఉపన్యాసముల నిమిత్తము తలవీరినారు. గాంధీ-దాసు ఒడంబడికను విషయనిర్ధారణసభవారు మొదట సంగీకరించినప్పటికి దాని ప్రకారము నిర్ణయించిన కాంగ్రెసు విధానమునకు ఆక్షేపణ యుండవలసి తలచితిని. కాని అన్యధా జరిగెను. దాసు నెహ్రూ గార్లంగీకరించిన నూలుచందాపై వి. కే. పటేలుగారు మొదట దాడినదలి చర్చనా ప్రారంభించిరి. పటేలుగారి యభిప్రాయముల నెరిగినవారి కిది ఆశ్చర్యము గలిగింపకున్నను, స్వతంత్ర నాయకులకు విరద్ధముగ ప్రసంగింపవలసి తలచియుంటిని. పటేలు గారు ప్రారంభించిన దాడి ననుకరించుట కితరులు ప్రారంభించిరి. గాంధీదాసు ఒడంబడిక సంగీకరించినపుడు మరల నీ విషయమును చర్చించుట పాడి గాదని రామదాసుపంతులు గారు నూచించిరి. ఈ సంగతి నిజమయినను ప్రతికూలాభిప్రాయము గలవాఁడొకరు ముఖ్యులైనను అపవాదము లేకుండుటకు గాంధీజీగారు ప్రతికూలపన్యాసములకు పూర్తి యవకాశము నిచ్చెను. ఈ సందర్భమున లాలా లజపతిరాయ, దేశబంధుదాసు, వండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, మాలానా మహమ్మదాలీ, మున్నగు నాయకులెల్లరును వాగమృతధారను కురిపించి శ్రోతల కానందము గలుగజేసిరి. స్వరాజ్యపక్షము నుశీక్షితమగువత్తు మనియు స్వరాజ్యపక్షతీర్మానములకు వ్యతిరేకముగ వోటుజేయుటకు సభ్యుల కెవరికిని హక్కులేదనియు కఠినముగ బట్టి పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు పటేలు గారి నాస్తిక వాదమును ఖండించిరి. ఇట్లా స్వరాజ్యపక్షాన్ని సాక్షాదరముల వివాదము. గనుపించలేదు గాని స్వరాజ్య పక్షముచర్యలను నాయకులనుచుద్ధు వివాదము ప్రబలెను. లాలా లజపతిరాయగారు నెహ్రూగారి వాదమునకు తుత్తుని యలు జేయ మొదటి మహాపన్యాసము గావించగనే సభ్యులలో కలకలము పుట్టెను. అంతట దాసుగారులేచి సంక్షిప్తము నడచివేయవలసివచ్చెను. స్వరాజ్యపక్షమువారి యుద్దేశ్యము లను గాంధీదాసు ఒడంబడికకును ఎట్టి భేదము లేదని వీరు వ్యక్తీకరించిరి. లజపతిరాయగారి వాదమును తీవ్రముగ ఖండించి, సభ్యులలో సంకృప్తి గలుగజేసిరి. నాయకాంగణము లగు గాంధీజీగారు నాయకత్వముక్రింద తాము పనిజేయవలయుననియు, రాటుము నందు మహాత్మునకుగల అఖండవిశ్వాసమునుండర తమతార్కిక శక్తి నిలువనేరదనియు, మహాత్ముడే ఎల్లరకును శ్రేణ్యమనియు నూలుచందా విజయము గాంచకతప్పదనియు, దాసుగారు ఖండితముగ బలికి ఆధునికపన్యాసము నిచ్చిరి. లజపతిరాయగారి యుపన్యాసము గలుగజేసిన ప్రతికూలాభిప్రాయము దాదాపుగదొలగిపోయెను. ఇది చాలదా యని సభ్యులనుకొనుచుండ, జుహమ్మదాలీగారు సింహమునలేచి గర్జించిరి. దేశమునకుకూలము మోక్షమిచ్చునా, లేనియెడల దౌర్జన్యము నయినను అవలంబించవలయును. కాని రెండవమార్గము పనికిరాదు. కావున రాటుము నెల్లరును చేపట్టవలయుననియు, దౌర్జన్యమువలన సంపాదించెడి స్వరాజ్యము ప్రజలకు కాశ్యతలాభము గలిగింపనేరదనియు చాటుమునలన సంపాదించెడి స్వరాజ్యమే ప్రజల సుద్ధరించుననియు, మేముమార్గ ముక లేదనియు, తామింతటితో ఉపన్యాసము లను కట్టిపెట్టి రాటుముక్రిస్తుంటే కాలుము గడపెదననియు, తెప్పి మగ ముద్దుదాలీగారు లజపతిరాయగారికి తగిన సమాధాన జెప్పిరి. దాదాపుగా మూడుగంటలసేపు చర్చ జరిగినప్పటికి, అది నిశ్చయమైనది. మహాత్ముడేమని చెప్పినో యని యెల్లరును ఎదురు జూచుచుండిరి. మహాత్ముడు మామూలాడె తీర్మానమును వోటుకు పెట్టెను. అత్యధికసంఖ్యాకులు తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటిచ్చియుండుట, వింత గాదు. చర్చజరిగినంతసేపు మహాత్మునివై ఖరని గమనించినవారికి అతని తపశ్శక్తి గోచరమయ్యెను. మహాత్ముని నిరంకుశుడని నిందించుచున్నను, అతడు నవ్వుచునేయుండెను. ఒక్కమారుయినను విసుగుజేంది యొగడు. సవరణలు సక్రమముగావని చెప్పనపుడుగూడ, తన విచారమును మర్యాదపూర్వకముగ గమపఱచెను. నూలుచందా నిషయమును విడిచి, మహాత్మునిగాఢము లొకరు పంచాయతు

అనుగూర్చి ఉపన్యసింపవలయును, మహాత్ముడు చిరునవ్వుతో విసుగుండెను. ఎట్టిపరమ భావము నయినను, తమ మృదు వాక్యములచే సమయజేయుచుండెను. మహాత్ముని అధ్యక్షత అదర్శప్రాయముగ నుండు నని భావించినవారికి, సంపూర్ణ సంతృప్తి గలిగెను. నిమ్మకల్పపాత్రాధిపతులుగాక, ప్రతికూలు రకు మహాత్ముడొసగిన సౌకర్యములు అతని నిర్మలహృదయము ను అద్దములై గన్పట్టజేసెను. అట్టి మహాత్ముని సంకల్పము సఫలము గాకుండునా? కాంగ్రెసు పం ది రి లో సభ యొక్క దు జరు గు నా య ని చే చి యు న్ను వారికి నేడు (24 లేదిన) జరిగిన కిలాఫాత్ సమావేశము కొంతకత్తా హము గలిగించెను. కాకినాడ కాంగ్రెసుసభాధ్వనమునుజూచిన వారికి బెల్గాంధవమును మరల వర్ణింప నవసరములేదు. కద్దగు పతాకములతో గుడారముంతయు నిండియుండెను. హిందువులు మహమ్మదీయులు సభాపేదిక నలంకరించి, ఉభయసంఘసభ్యులకు బలపరచిరి. ఈసమయమున పాకములొక్కవిషయమును ముఖ్యముగ గమనింపవచ్చును. ఏసభ జరిగినను, గాంధీజీగారు సకాలమునకు విచ్చేయుటయు, ఇతరనాయకులకొకట చేయించుటయు సామాన్యముగ జరుగుచుండెను. అతని కార్యక్రమము గడియారపు సవకవలె జరుగుచుండుట, గొప్ప విశేషము. విజయనగరమునందు మరెయ్యక విశేషము గన్పట్టును దుస్తుల ధరించిన పోలీసునారెక్కడను గనుపించలేదు. సి. వి. డి భట్టలెందరున్నను, వారును కద్దరవస్త్రములను గాంధీటొప్పీ ధరించి తిరుగుచుండిరి. పోలీసువారిసహాయము లేకుండా భా తీయులు లా ఆర్డరులను రక్షించుకొనలరని విజయనగరము నందు నుపశితమయ్యెను. వాలంటీరులు లా ఆర్డరులను పోలీసు వారికన్నను అనేకమడుగుల అధిక సౌధ్యముగ కాపాడుచుండిరి. వారియు తరువులను ప్రజలెట్టి సమగునులేకుండ కిరసావహించు చున్నారు. ప్రజల స్వసరిపాలనాసామర్థ్యమున కింతకన్నను శత్రునిదర్శన మేమి గావలయును? రీడింగుప్రభువుగా రొక్క మారు కాంగ్రెసును సందర్శించిన నెంతయో బాగుండెడిది. నిజ సిద్ధిని గ్రహింపకుండ లా ఆర్డరులచేతో నిర్బంధములను ప్రయోగించుట ఎంతయింతకేమో వారికి తెలిసినప్పటికి, కాని అధికారుల లెట్టిమార్గము నవలంబింపక, ఊహలనల్లమందురు. దేశ నాయకుల హిరమును పెడచెవిని పెట్టుచుండురు.

గ్రంథ పరిచయము

వారాయణధగవద్గీత - (వచనగ్రంథము).
 క్రొత్తపైక. 108 పేజీలు. మేలుకాగితము. క్రొత్త పైక. సంపుటము మధ్య గూర్చున్నది. వెల రు 10.0
 దీనిని శ్రీ వైసాని శృంగారాచార్యులెట్టి అండ్ సన్సువారు ప్రకటించిరి మాకార్యాలయమున కొకప్రతిని బంపిరి. మేము శృంగారాచార్యుల స్వీకరించిరి.
 ఇది భగవద్గీతాశ్లోకములకుఁ జెలుగుచున్నది. ఏయధ్యా యమున కామధ్యాయము విషయలోపము లేకుండ వ్రాయఁ బడినది. వైది మిగులఁబ్రశస్తమయి ప్రాధికరణముగ నున్నది ఇది యాదైవానివారి కుటుంబమున రెండువందల యేండ్లనుండి పరంపరగా ననునదిను పారాయణము కావించఁబడుచుండిన తాళ ప్ర సంపుటమునుండి ముద్రింపఁబడినట్లు లి గ్రంథానికి యందఁ గలదు. కాని రచయిత యెవ్వరో తెలియరాదు. ఇట్టి గ్రంథమును రచియించినవారిపేరు తెలియకుండుట కడుశోచ నీయము. ఈగ్రంథము శ్రీమత్ సైతము సుబోధముగ నుండును. తాళప్రమాత్మకయ దలి స్థానికములను ముద్రామున సంస్కరించిన శ్రీమత్ బుక్కపట్టణము రామానుజయ్యగారి పరిశ్రమము పేర్కొనఁదగినది. ఇది మదరాసు జాబ్బిలొక వరదా ముద్రియప్పకాపిథి సం 74 యన గల నగలరత్నకులు వైసాని శృంగారాచార్యులెట్టి అంశుసన్సువారికడఁ గ్రయమునకు లభించును.

ప్రాంసులో కమ్యూనిస్టు ఉపద్రవము

ప్రభుత్వవైఖరి
 ప్యారిసు, డిశంబరు 24:— (ప్రాంసులో) కమ్యూనిస్టు ఉపద్రవముగూర్చి పోరియలుగారు ప్రక్కమీద నుండియే ఇట్లు విదేశపత్రికా ప్రచారకులతో తెలియజేసిరి. పరాసులు సాంఘికచిక్కులతో గొట్టుకొనుచున్నారనియు త్వరలో అల్లరులు జరుగునని విదేశములంబుచాటుకుడనిరి. (ప్రాంసులో) కమ్యూనిస్టుపక్షమున్నవారు నిజమే. కాని వారిభయము ఊహించిపాపుచున్నది. పార్లమెంటులో వారి ప్రతిఘటన స్వల్పముగనే యున్నది. అల్లరులను గలుగజేయవలెనని జేయు ప్రయత్నములను ప్రభుత్వమువారు అడంబడుట సంసిద్ధులైయున్నారు. కాని అట్టి అల్లరియే యుండదు.

నేషనలు లిబరలు సమావేశము

విషయనిర్ధారణసంఘము
 లండన్, డిశంబరు 26:— నేషనలు లిబరలు సమావేశ విషయనిర్ధారక సంఘమువారు 2½ గంటలు సమావేశమై 2 గంటలపాటు కాంగ్రెసులో మరల జేరు విషయమే చర్చించిరి. తేపు సాయంకాలమువరకు చర్చ నాపుచేసిరి. తేపటిసభలో ప్రవేశపెట్టు తీర్మానమును తరువాత చర్చించిరి. మొదటితీర్మానము కీ|| శే|| మాంటేగుగారికి సంబంధించినది. రెండవ తీర్మానము ను ప్రసిద్ధ దేశభక్తుల మరణమునకు విచారించుటకు సంబంధించినది. సంస్కరణ విచారణ నివేదికను త్వరలో ప్రకటింపవలెనని మూడవ తీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడును. నాల్గవ తీర్మానము స్వపరిపాలనమునుగూర్చి యుపపాదించెదరు. సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మేర్పడుటకు ఇంకను ఎక్కువ సంస్కరణము లేవి గావలెనో దానిని తెలియజేయుచు జేసిన తీర్మానమును విషయ నిర్ధారక సంఘమునా రొప్పూనిరనియు ఇట్టి విధానము నేర్పాటుచేయుటకు ఇతర రాజకీయ పక్షములతో ఆలోచించవలెనను తీర్మానము అంగీకరించినదియు తెలియచున్నది. సామ్రాజ్య అంతసామ్రాజ్య సంబంధములలో ఇండియాకు జొమినియను ప్రతిపత్తి పూర్తిగ నీయవలెనని తీర్మానించిరి. ఇండియానుండి అధికారమును తగ్గింపవలెను. అధినీతేమంత్రితో సమానముగ జేయవలెననిరి. ఇండియా కార్యాలయము నెత్తినయవలెననిరి. భారతదేశ ప్రభావ పాలనములో (సివిల్) భారతసామ్రాజ్యసభకు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు సంపూర్ణ బాధ్యత నీయవలెనని తీర్మానించిరి. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల పరిలంపను ఇండియా ప్రభుత్వమునకు కాననసభలకు వదిలిజేయవలెననియు నియోజకాధికారమును విస్తరింపజేయవలెననియు తీర్మానించిరి. నిమ్మజాతులకు తగినంతప్రాతినిధ్యమును గోరిరి. పట్టణములందు కార్మికప్రాతినిధ్యమును ఎక్కువగనీయవలెననిరి. పునఃపాలనలో శ్రీమత్, గూడ నియోజకాధికారము నిచ్చి కాననసభలకు సభ్యత్వమునకు నిలుచు అధికారము నీయగోరిరి. కొంతకాలమువరకు విదేశాంగ, రాజకీయ, నైతిక కాలబయ్యు ఇండియానుండి అధికారముండవలెను. ఆకాలము ముగిసినపిదప భారతీయులకే వలంబలెను. నైతికవ్యయమునిమిత్తము కానన సభల వోటుసంబంధము లేకుండ కొంత మొత్తమును నిర్ణయించవలెను. అంతకుమించినవో కాననసభ సమ్యక్తిలోనే ముం జూరు గావలెననిరి.
 రాష్ట్రీయప్రభుత్వ ఆర్థికపరిశీలకులగూర్చి వివరతీర్మానము నుపపాదించెదరు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వ కప్పములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తొలగించవలెననిరి. కేంద్రప్రభుత్వమునకును రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునకు సామ్యము న్యాయముగ పంచి పెట్టవలెననిరి. లిక్విడమ సిఫాయ్యులను సార్వభౌమ దాగికించుటకప్పని ఆరవతీర్మానమున ఆక్షేపించెదరు. ఆర్థికాభివృద్ధిని స్వదేశీవస్తువుల సుపయోగించుటను, నిమ్మజాతులద్వారాను, అస్పృశ్యతానివారణముగూర్చి ఏడవతీర్మానము చేయబడును.
 ఆలిఘరు మహమ్మదీయవిశ్వవిద్యాలయము.
 భేరుపురంసంస్థానాధీశ్వరుని భూరివిరాళము.
 జనవరి 26-వ లేదిన పట్టప్రదానోత్సవము జరుపబడును. ఆలిఘరు, డిశంబరు 26-భేరుపురం సంస్థానాధీశ్వరు డిదివరకు మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమునకేచ్చిన విరాళము కొంత కాలముక్రిందట విల్పిజేయబడినది. కాని కాశ్యతముగ నావిరాళమును తిరిగియిచ్చిరని విశ్వవిద్యాలయపు గజెట్టు చెల్లుచున్నది. సన్నదుకూడ నీయబడినది. ఛాన్సెల్లరుగు భాషాలు లీగముగారు జనవరి 26-వ లేదిన జరుపబడు పట్టప్రదానోత్సవమునకు వచ్చెదరు. వైసుచాన్సెల్లరుగారియధ్యక్షతక్రిందవిద్యాలయకౌన్సిల్ వార్షికసమావేశము డిశంబరు 26-వ లేదిన జరిగెను. అమలునందు సుకుపుగానుండుటకు నిబంధనలను రిగ్యులేషనులను సవరణచేయుటకు ఉపసంఘము యేర్పాటుకావడినది. హైదరాబాదు వాస్తవ్యులగు నభాబు అమ్మెన్ జింగుగారు అగ్రానివాసు గు యం. సయ్యద్ అహమ్ద్ గారు కోర్టు సభ్యులగు నెన్నుకొనబడిరి. వైస్ చాన్సెల్లరుగారు నివేదిక, కోశాధిపతి ఆరువ్యయపట్టిక ఆమోదించబడినది. (ఆ. ప్రె.)
 నిన్నటిదినము పాయ్కుటోను, సాపుకారు పెట్టెట్టికెనే కాంగ్రెసుసభలవారు పాయ్కుటోనునందు తిలకు ఘట్టము నందు సభలుగావించి బెల్గాము దేశీయ మహాసభయందలి మహాత్ముని అధ్యక్షతకొపన్యాసమును ఆగ్గ, తమిళభాషలందు చదివి సభ్యులకు వివరించిరి. జనుజయధ్యానములు చెలరేగ అత్యుత్సాహముతో సభ్యులు మహాత్ముని సందేశమును ఆలకించి "మహాత్మునకు జై" అని గర్జించిరి.

రక్తాక్షి నందనం పుష్పమాన శు|| ౨, శనివారము

అరిష్టద్వర్గము

[పంతుల సాంబారావుగారు]
కామము

పీ. సమయాసమయవిచక్షణబుద్ధి గలుగదు
సత్సవర్తనమెల్ల నమిపోవు
వావివర్తనములు భావంబునను దోష
సమలసద్ధర్మంబు లణగిపోవు
గర్వాంశకారంబు గన్నులఁ గ్రమ్మును
హితులపద్మకలు మతిని జొరపు
ధననాశ నూ నని, మనమునఁ దోషదు
కడునిందలకును బాల్పడఁగ నగును

గీ. ఆలుమగలకు సఖ్యంబు లంతరించు
ననాహా నీదాసుఁడై యుండు! నట్టివాఁడు
సకలనిండలఁ బాల్పడి నమముఁ దుదకుఁ
గామమా! నిన్ను నెన్నఁగాఁ గలఁ జెవండు?

క్రోధము

పీ. న్యూనతాధిక్యముల్ మానసంబునఁ దోష
వమలనుజ్ఞాన మొక్కసాగి నడఁగు
హితవుత్రభృత్యబంధుతతుల నెఱుంగఁ గా
దాగతసప్తమే మరయరాదు
శాంతమెల్లను గ్రోధ సంతమసాక్షిర్
మగు నేత్రయుగము రక్తావృతమగు
నోటను గఠినంపుమాట లెడలుచుండు
నమిలోకజ్ఞాన మంతరించు

గీ. దారుణపుంగుత్యము లొల్పఁ దలఁపు గలుగు
ననాహా నీభృత్యుఁడై యుండు నట్టివాఁడు
సకలకష్టాలఁ బాల్పడి చాలఁ బొగులుఁ
గ్రోధమా! నిన్ను నెన్నఁగా నేపవశమే?

లోభము

చ. అన్యతముఁ బల్కుఁ జేతు వినుమంతయు జంకక
నొక్కపై సకున్, బనిచెద వెంగిలొకువయి బడ
త్యంబునకై న నానచే, దిని సుఖయింప నీవిక
భృతిన్ భవద్రాక్షితకోటి కెప్పుడున్, ఘనతదా
లంగి హీనదశఁగల్గఁగ జేతువుగాదె లోభమా!
మోహము

శా. భార్యాపుత్రులు నీరు; మిత్రు లరుగో; భావిం
డఁ జట్టాలువా, రార్యల్ నాకు హితంబు
జేయుదురు; నిత్యం బెప్పునంసార; మే, కార్యం
బుల్ తనుపోషణార్థ; మిది నిక్కంబును నీ
దాసులై, కార్యకార్యము లించుకేని యెఱుఁ
గంగాలే రక్షణ! మోహమా!

మదము

పీ. కన్నులు నెత్తికెక్కుఁ దన కన్నను నెల్లరు
స్వల్పులందు లో, నెన్న హితాత్మబంధుజను
లెందును గానఁగారు గర్వం, ఛన్నత దుష్ట

యశోదావబోధనము

[పద్మ సూర్యభగవాన్ శాస్త్రిగారు]

గొల్లలిండ్లకు నేకతంబున
వెళి వారలు దాచియుంచిన
వెన్ననంతయుఁ దీరెదవట నీను
వెన్నదొం గనరా?
దొంగతనమేలా?

వాఙ్మహముల కుండలన్నియుఁ
వీరిగృహములఁ జెట్టుచును నీ
నేమి యెఱుంగనిభి గిఁ దిరుగుట
నెంత లెప్పుడున్
భావ్యమా? కృష్ణా!

నిన్నులేయిని గొల్ల తొకరితే
నీవు చేసిన కొండవలలును
జెప్పి పుచ్చెను యిట్టి పనులను
జేసి తం చెఱుంగన్
తప్పు గాదటరా?

దొడ్లవాడ వటంచు నెంచితీ
నెడ్డపనులకుఁ జరి లోకుల
నిందలందక నాకు బోధలఁ
నేప్పుకో కృష్ణా!
చిట్టి నా కృష్ణా!

కవిత్రము

“విశ్వనాథ కవిరాజు”

నీమకోహరకాంతి నిర్మిత్తమైన
బాహుగ్ని నాలోపలఁ బ్రజ్వలెల్ల
నామకోఽనంత జలనిధిస్వామి పొంగు
వాటి స్వాదుశీకరములు బయలుజెట్టు.

మధ్యాహ్నం

ప్రమద ప్రద ప్రభాతోజ్వలత్ప్రయోధుహకు
మరుదభాంగిగళిద్విశుద్ధ సురభిభాంబుకణ
కమరయములవి లోకములు ఘనతమఃకరివృ
తము లై నచోఁ దాఁలవిధులున న్వలయు.
మాధవదినాంతకేళాంకుమాలికిరణ
దీప్తితామ్రకీసాలయదివ్యగళము
కోకిలము నేయుధ్వను లోఁకూడ నిన్నుఁ
జూచువాడు తేజుచులు మెచ్చుకొనువాడు.

వర్తనల పల్పును ని న్నది నాశ్రయించువా,
డెన్నటికైన బాగువకునే! మదమా! ముద
మారఁ జెప్పమా!

మాతృర్యము

మ. ఆరయం బ్రాణుల హింసఁ జేయుటకుఁ జే
యకరాని దుష్కార్యముల్, నిరతంబు బాన
రించుచుండుటకు వాని న్నీని దుర్మార్గత, త్పా
తన్ బాహునరించుచుండుటకు నీదాక్షిణ్యమే
కాదె మ, తృరమా! కారణమై చెలంగును
భవచ్చక్తుల్ సదాస్తుత్యముల్.

నీముక్కు-మొగమునెఱుంగ

[కృష్ణకొండల వేంకటరావుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్.

నీముక్కు-మొగమునెఱుంగ
నీడరుపేరుదెలియ

1 ముగుదనీకు సిగ్గేం?

ఇంతి నీకు ఎగ్గేం?

ఇటునటు నెఱొమాతు

నానంకజూపుదాతు.

అదియెట్టివిత చెప్ప!

2 అది యేమి వెడఁగుతెప్ప?

అజ వడిగ వైకు

వడిగవైచునంజ

పాంశీబు ఘల్లుమోతు

3 -ఆఘల్లు నేను వినులో

ఒత్తిగిల్లుచుందు.

అదియెట్టిరవ్వ చెప్ప!

అది యేమి యొప్పలకుప్ప!

4 నీముక్కు-మొగమునెఱుంగ

నీడరుపేరుదెలియ

ముగుద నీకు సిగ్గేం?

ఇ తి నీకు ఎగ్గేం?

గాలి కింతపయట

లీలఁ దొలఁగిచనఁగ

నేనేమొ చేసవట్టె

నావల్లనేరమనఁగ

ఇట్టె సర్దుకొందు వెను

పట్టె తిగుచుకొందు

అదియెట్టిమెలపుచెప్ప!

అదియేమివలపునిలువ?

వట్టడగలువేళ

బట్టజయలుదారి

నిన్నెత్తుకపోదునన్న

నెలపు విరళఁగాన

అలపుజలముటాన

అయిననీదుమేనఁ

బసిడిచెమట ప్రాణ

మడలినట్టుగ్రమ్ము

అది యెట్టిగురుతు చెప్ప!

ఎడ చుటతు చెడపడవ.

సవరణ

ఈ నెల 13న లేది సారస్వతానుబంధమున “తెలుగు”
అను శీర్షిక క్రిందఁ బ్రకటింపఁబడిన పద్యములు తామ వ్రాసినవి
కావనియు, వారిమిత్రులు అష్టావధాని శ్రీ మైసంపాటి
హనుమంతరావుగారు వ్రాసినవనియు, పల్లిపాడునుండి శ్రీ
విశు తూరి వరదశర్మగారు వ్రాయుచున్నారు.

నీవే యత్నించి నన్ను గృహస్థుడైతావలయును. అని య

సాగరము-భాగీరథి

[కోతిపల్లి సూర్యరావుగారు]

సగరము సూర్యవంశపురాజులలో ముఖ్యుడు. శ్రీ రామునివలె మహానికామముగలడు. ఇతఁ డత్యంత మునుయోగము చేయ వారంభించెను. ఎవ్వరి మత్తు మాపి కొనినను నింద్రునకు ధియమి. తనకంటె పెక్కుడువారగుదు రను వోర్వలేదు. తాత్యంతమేధమువలనఁ దన తేమిభంగము వచ్చునో. స్వర్గలోకము కాక్రమించుకొనునోమో. యిట్లుని ప్ర కృత్యైదరుని యోగమునకై విడిచినగుట్టును జొంగిలిచెను. అత్యంతమేధ మనఁగా:— పరాక్రమము గలరాజులు, సకలరా జులు జయించి చేయవలసినయోగము. గుట్టును, లక్షణ యుక్త మైనదానినిచ్చి తాను యజ్ఞమునకై నియమించుకొ నన మహార్తమునకు సంవత్సరము ముందు దానిముఖమున నొకపట్టును గట్టి యెవ్వరైన దీనినిఁజూచినవాడున్నఁ బట్టు కొనుడు. సేనత్యంతమేధము చేయుచున్నాడను. గుట్టును బట్టి లేరని నాయజ్ఞము జూచుటకు మీరు దయచేయవలయును. అని వ్రాసి యిది యెటువలెను నను దానిచేసినవలెనని వలెనని దివ్యమును, లలనంతులైన కొడుకులతో కమ్ములతో తాను దల పెట్టిన క్రతువునకు రంధ్రని రాజులను విలంబులకును దురంగ మును బట్టికొనినవారితో యుద్ధముచేసి విదపించుటకును దాని మంత్రపురిమలు విడిచినతావుల పుణ్యాహము చేయుటకై పురోహితాదిప్రబుధమును బంపుదును. గుట్టును బట్టి కనిన రాజులను విడిచిమరొకనలేనివానికి యజ్ఞము చేయించి కర్తవ్యము. ఎల్లవారిని జయించి తనకంటె గొప్పవాడు లేఁ

కయును. అన్యధా కాంగూడు. అనఁగా నిప్పు దున్నట్లే యుండవలయును. అన్నందుకు ఫలము సమాగమము. ఫలవంతి మగును. ఇంతకును వారిరువురు భార్యభర్తలని వారికి వరబల మునఁ దెలియఁబడియే యున్నది. పూర్వజన్మజ్ఞానము చక్కఁగ గలగినది. మన సేతుల నెఱింగియుందురు. కాదన్న నీరీతిది యాజ్ఞాను యెప్పుడు. కాకుంటిలమున కేతుంటిలాల్లేఖలో “తప నజాన” అనుఫలమున వ్యాఖ్యాతలు “పరబుడే రుద్రత్వము త్యాగ, చిర సహవాసాభిజాత” వ్యాసీరి. ఆశంతినుండ యీ రాజవాహనునితోఁ జిరసహవాసమున్నదికదా. పూర్వజన్మ మంతయు జ్ఞాపకమువచ్చినది. జ్ఞానమున్నట్లే మనఃకాంతిన్యమే కలదన్న లేఖాప్రేమని మేల? కేతుంటిల “తప నజానోపద యమ్” అని యనెను. సంకేతముగ నుండటయే సరసము. ఆపట్టునట్లే యుండఁ దగును.

ఇక్కడ నట్లుగాదు. రాజవాహనుని హృదయము తెలిసియుండవలయు. మనఃకాంతిన్యమనే తెలిసికొనెను. అని యిం దుమా; సమంజసము గాదు. కాకుంటిలముతోఁ నిర్ఘృత, అని యిది నిటఁ కుభగ? యనియు సంబుధులు గలవు. మొదటి జానితో న ప్రాగల్భ్యము రెండవజానితోఁ ప్రాగల్భ్యము గలదు. కరినేలనదివాళికి అన్న భక్తుడు నిజముగ నె నా; లేదు. దేవహృదయ స్థితి నెఱింగి యనెను. అట్లే యింపఁ దియు మనఃకాంతిన్యము నుజ్జాతించెను.

ఇందీవరేణ సముదం ముఖ మంబుజేన
తుండేన దింత మధురం నవలంబేన
అంగుని చలవకదలే స్పందిభాయ ధాతా
కాంతే! కథం కుటిత వా నుపలేన చెలిక!

అను శ్లోకము నట్లుఁ కుభగ, శ్లోకము నెఱుంగకవచ్చు ను. కథం కుటితవాన్, అను ప్రశ్నలో సంతోషమున్నది. అనంతి కా సంతోషము లేదు. కుభగ? అని పిలిచెను. ముఖ త్రితియా; ఇక రాజవాహనుడు చేసిన యర్థము విచారితము. కృత్యాంగ్యా (నత్యాంగ్యా), అని యనెను. దుష్కర్తులకుఁ దును తనగాత్రి అని యనెను. స్వప్రయోహృదయ స్థితి నెఱు గుటతో నిరుత్తులు సమానులు; మనస్సు; కారన్య మాఖ్యా తమ; అని యా చెంటనే దుష్కర్తలకాన్యంతఃపుర ప్రవేశ; అని యనెను. వసాంతః ప్రవేశము నుకరము. అదియైన లేదే యెట్లుండును. ఇప్పటిచోవలెను శరీరానుదయే తప్ప. అని తన తప్పుతా శోష్యుని “తేహానేడో వచ్చుచున్నానని చెప్పు ము” అని వార్తకొట్టెను. ఇంక నతనికర్తవ్యముకాలేదు. అట్లే యుండవలయును. ఓ కుభగ! నీరుపమును గునును నునుమాతగదనవచ్చునుగాను జూచి నీవు నీమనస్సునట్లు మృదుల ముగఁ కేయము; అని శుభ్రదీయచిత్ర మభిలషించుచున్నది. “శుభ్రు న తథా” అనునది వ్యంగ్యమన వచ్చును. ఇది వాప్యార్థమున మనఃకారన్యమును, వ్యంగ్యార్థమున మనోమార్గమును ద్యోతకముగను. భిన్నపదయోజనమే శ్రేయము. ఇంతవఱకు వివరము వ్యాపించెనని యించి వ్రాసితిని. శేషవిషయమున 5వ యధ్యాయము

డని తెలిసికొని చేయవలసి; దీ యత్యంతమేధము. భూలోకములో నెక్కడ దాచిన సత్యమును సగరము కనిపెట్టినోయని యిం ద్రుడు పాతాళలోకములో గవీరుఁ డనుమనీంద్రుడు తప స్సచేసికొనుచున్న తావున నొకకోయ్యకుఁ గట్టిచెచ్చెను. కపి లుడు సమాధియోగమున ధ్యాన స్థితియందు యుండెను. తనం గతి యాతఁ డెఱుంగఁడు. గట్టుమతోఁగూడ సగరునికొడుకు లటువదివేలవంది పంపఁబడిరి. అత్యంతమేధము చేయురాజునకు ముగ్గురు భార్య లుండవలయు వని చెప్పదురు. తనని కిద్దఱు స్త్రీలు తెల్పఁబడినది. శ్రీరాముఁ డత్యంతమేధము చేసినపుఁ దొ క్కభార్యయును లేదు. ఒక్కసేతయు భూమిలోనికే బోయి వది. బంగారుసేతను తెట్టుకొని యత్యంతమేధము చేసినట్లులు తెలియవచ్చుచున్నది. సగరుని పెద్దభార్య సుమతి. రెండవది కేశిని. సుమతి కత్యపునికూతురు. కేశిని విదర్భరాజపుత్రుఁ. చాలకా లము సంతానము కలగకున్న సగరుఁ డావ్యుఁ డనుమనీంద్రుఁ బ్రార్థించెను. ఆమాని నీకు మొదటిభార్యలన నొక్క కొడుకు రెండవభార్యలన నటువదివేలను బుట్టెద గని వరమిచ్చెను. కేశిని నాకొక్కకొడుకు కావలయునని వేఁడెను. అసమంజసుఁ డనువాఁడువలెయింపెను. సుమతి యటువదివేలతనయుల వేఁడెను. సుమతిగర్భమున నొక పెద్దకాయ పుట్టెను. వానిలో నటువది వేల బిజము లుండెను. వేత్త్యుల వానిని పాలగిన్నెలలోఁబెట్టి భద్రముచేసినపదిగెలతకు బాలు యిచ్చెను. అసమంజసుఁ డు దుశాచాకుఁడై బాల్యమునఁ జెడ్డవాడుగా నున్నఁ బెండ్లి చేసి పెద్దవానిచేసి బుద్ధులుచెప్పి నుడవఁ దనమాట వినికారణమున నొకపుత్రుఁడు పుట్టినవచ్చుట దండి వానిని చెడఁబఁ గట్టిచెచ్చెను. గుట్టును భూమిపై నెక్కడను గవఁబడిక భూమి లో నుండునోమో యని యటువదివేల సగర ము తు లు ను భూమిని ద్ర వ్య పాతాళము దాఁకక బోయిరి. కపిలమహాముని యొద్దఁ గట్టి వేయఁ బడిన తమ యత్య ముల బొడఁగనిరి. తమనియే తమ తరంగము నెత్తుకొని పోయి యుండు నని తలంచి వాని సమాధిభంగము చేసి తేసిరి. కొపించి యాతపశాలి కన్ను రెట్టచేసి చూచినంతనే వారిం ద టును బూడిదయై చచ్చిరి. సగరుని రాజధాని యయోధ్యా నగరము. బాహుడు రాజ్యముచేయుచున్న కాలమున హైహ య వంశపురాజులు వాని రాజ్యభ్రష్టునిచేసి యా సింహాసనము కాక్రమించుకొనిరి. తనభార్యలతో బాహుడు మహాఁగ్ని ములకుఁ బోయి దాగియుండెను. బాహుని భార్యలతో నొక్కతే సగరుని గర్భమునదాల్చెను. కీర్త్యలేని యొక్క సవతి ప్రసవము గాకుండ నా గర్భిణికి విషప్రయోగము రహస్యమునఁ గావించెను. అది కారణముగా నేడు సలవత్సర ములు గర్భముఁ దాల్చియుండెను. ఈలోపున కాహుడు కాలధర్మము నొందెను. పెనిమిటితో సహగమనము చేయుట కై చూలాలు సిద్ధపడినది. బౌద్ధమహాముని వలదు నీయుదర ములోఁ బుత్రుఁ డున్నాడు; ఆతఁడు సార్వభౌముఁడై సమస్తదేశము నేలఁగలవాడని మాసింపించెను. కొంతకాలమున కుఁ దనయొడుకు పుట్టెను. బౌద్ధుఁడై యాబాలునకు సగరుఁ డని పేరుపెట్టెను. (సగరుఁడనఁగా:—సతో, గర-నివచు అనఁగా వివచుతోఁ బుట్టినవాడు). సగరుడు పెద్దవాడై తనతండ్రిచరిత్రమును హైహయల దుర్గయమును విని నేను హైహయలను దిక్కిన జర్జర నృపాలరను నాఁడమట్టుగఁ కేరపాలు చేసి నాతండ్రిసింహాసనము మరల సంపాదించెనని శేషధమపట్టెను. బౌద్ధముని పీని కాగ్నియాస్త్రము నిచ్చెను. జానిసహాయమున హైహయలమీదికి దాడివెడలి జయించెను. వారి వంశనాశము చేసెను. తర్వాత తనరాజ్యమును సంపా దించుకొనియెను. హైహయలను సంహరించిన తునంతరము, కేక, యవన, కాంభోజ, పారద, పల్లవులను జయింపఁజోయి వారి నాశముచేయఁ దొడఁగెను. వారందఱు భిక్షుత్వము సగ రుని పురోహితుఁడను సురువునైన వసిష్ఠమహర్షి సన్నిధికిఁ బోయి యెట్లుయన సగరుని క్రూరకృత్యమును వారింపు మని ప్రార్థించిరి. వసిష్ఠమహర్షిసము వలన సగరుడు వారిం జంప మానెను గాని తాను జయించినట్లు గలుగుకొ యజులను బోడి గుండు చేయుచుకొమ్మని యాజ్ఞ యిచ్చెను. కేకలను తగవారిని తలమీఁద సగముమాత్రమే త్రోవము చేయుచుకొమ్మనియెను. పారదులు తమజాట్టును బొడవుగాఁ దెంచుకొమ్మనియెను. పల్లవుల గడ్డములు పెంపుకొనునట్లు కట్టవేసెను. దీనిపట్టి సగరుడు జయించినవారు, తిరుకలు, చీనావారు మొదలగు వారని బొడవెట్టుచున్నది. అసమంజసుఁ డనఁగా- సమంజసము సమృద్ధమైనది, అసమంజసము సమృద్ధిముగానిది - సమృద్ధము గానిపనులు చేయువాడు. సమంజసము శ్రేష్ఠము అనికూడ,

ఈయసమంజసుని తండ్రి చెడఁబఁగట్టివాడు, గవా; కక్కిన యటువదివేలవంది కూడ వానివలెనే దుర్వర్తన లై యుండి దేవతలు వారికార్యమును సహింపక కపిలుని కష్టంఁ బ్రార్థించి నియుఁ గవీరుడు ప్రార్థాగ్నిచే దహించె ననియుఁ బ్రతీతి. గుట్టును పాతాళమునకుఁ బోయినను దనత్యంతమేధము సగ రుడును జేయనిధిముగాఁ బూర్తిచేసిన్యనియెను. అసమంజ సుని తమారుడగు సంకుమంతుడు తనతండ్రుల భస్మరాసులం గాంచి కపిలుని సన్నిధి కేగి ప్వామి; ప్రార్థాగ్నిచే నీలయిన నాపెద్దలను నుక్కుతొకమునఁజేరి బంపు ను త్వము గరుడంపు మని ప్రార్థించిన గంగా ప్రవాహము పీఠికి మీఁదఁ బ్రవహించినఁ గాని పీఠికి ముక్తి లేదని యాముని పలికెను. ఇది దుర్బల కార్యముగా మాహించి యిం కను కపిలుని శోపతీవ్రతి లగ్నదని యయోధ్యకుఁ జూయెను. సగరుని కొడుకులు త్రవ్వినకారణమున సాగరమునుపై రాపెద్ద పల్లమునకుఁ గలిగెను. అంశుమంతుఁ డు మా యుఁ డు కిరీ పుఁ డు. దిలీ పు నకు భగీరథు డు. పు తె ను. భగీరథుడు తపస్సుచేసి యాత్యంతసాధముచే నాకాశ మునుండి గంగానదిని భూలోకమునకుఁ తెచ్చి తమతాతలభస్మ రాసులమీఁదఁ బాటించి వారిని బుద్ధితులంజేసి స్వర్గమునకుఁ బంపించెను. భగీరథుడు భూలోకమునకుఁ దెచ్చినగంగకు భాగీరథి యనునామము కలిగెను. విష్ణుపదమన నాకాశము ఆకాశమునం గలెగినది కావున గంగకు విష్ణుపది యనునాఖ్య పచ్చెను. పుని జాట్టునవ్రేలిలోనుండి కలిగినదటకుఁ బైఁతెయ్యర ము సరియైనది. వామనావతారమున విష్ణుచేష్టాదోకయడుగా కాశమునకేతెను గావున నాకాశమునకు విష్ణుపద మని పచ్చి యుండును. విష్ణుపదమునం గలగంగను శివుఁడతలనుధరించెనం దురు. అనఁగా:—వ్యోమకేతుఁ డని శివునకుఁ చెప్పెను. ది. వ్యోమకేతకము, కేతుఁడు=వెండ్రుకలుగలవాడు. ఈత్య దుడు మహాఁగ్నియొడకు కావున నతనినిల యాకాశమునరకు వ్యా పించిన దనికాని ఆకాశమే తలయని గాని చెప్పవచ్చును. విశ్వ రూపుఁడు కాఁబట్టి యతనికి భూమి పాదములు అంతరాళము శరీరము. ఆకాశము శిఃస్సుగా నెంచవచ్చును. ఈకారణమున విష్ణువాదోద్భవ యైగ గంగకు శ్రేయము కలవై ధరించె నని వై వ్యపులు వైపులు తగవులాడుచుఁ గొట్టుకొందురు. పరమార్థ మెఱుంగక చదివినచదువులు సలిపెనుభక్తియు వ్యర్థములు. నీవు బూడిప మొగమునకుఁ బూసికొనివు. నీవు నుద్ద పూసికొందు పు. నూడి సుద్ధకాదు. మాదిబూడి-కాదని వాదింపవారిది వైష్ణ తనము. గంగ కుటిలవర్తనము గలెగి బహుమాద్ధామినియే నిలు కడలేక యున్నఁ దనయొక్కను గాంతోఁగూడ నీకృరునికడ కీమేత సత్వర్తనము నేర్పించుటకుఁ బంపఁబడినట్లొకచమత్కార గాధ వివరించెనది. ఇంతయో శ్రేష్ఠార్థమున్నది. భగీరథుఁ డిశ్వరునిగుఱించి హిమాలయవర్గమునవై దదమెనర్చ నీశ్వ రుడు శ్రుత్యుమై కొరిసికొనికొందగిన్లుస్వర్గంగము భూమి మీఁదికి దింపుటకుఁ జూటలన దింపిభూమికి బడఁజేసిన వేగ మునఁ బాతాళమునకు భూమి లోలయకొని పోవునని యించి ముందు తనతలమీఁదికిని జానినుండి మెలఁగ హిమవర్షివర్తము మీఁదికిని నెక్కడనుండి నెమ్మదిగ భూమిమీఁదికిని దింపి, నీత్ర వనక దిరిగి చూడుకుండుం బూమ్మ. నీవనకనే గంగ వచ్చునని చెప్పినట్లును భగీరథుఁ డెంతయో భయభక్తులతో నతిసహ మగఁబవాహము భయపెట్టుచు వెనుక వచ్చుచున్న నైర్వయ విడువక దమపిరియభస్మరాసులు ప్లాదిరిమనుచుట నడిచెనని యుఁ దెల్పబడుచున్నది.

సగరునితనయులు త్రవ్వినచిన్న పుత్రమునకు సాగరమని పేరు. నానాటి కిది మహాసముద్రమునశ్రేష్ఠమింపినది. అదా: సాగరసంగము, క్షీరసాగరము మొదలైనవి. సగరునికొడుకులు త్రవ్వకమును సాగరము లేదని చెప్పవచ్చునా? భూమిని పర్వ తములను నతివర్తములనుండి యుద్ధరింపుటకై మిక్కిలి పల్లవు దేశమున జేవునిచే సాగరముగా (సముద్రముగా) నిర్మింపఁబడి నది. దాని కిట్టితల భూకంపములచేఁ గొంతపూప్రదేశము కూలి పల్లమై సముద్రములోఁ గలసి కొంత మహాసముద్రముకాఁ జొచ్చెను. కొందఱు సగరతనయులవంటివారు కొన్నికొన్ని చెటువు లను ద్రవ్య సముద్రములోఁ గలియుటకుఁగాక భూకులగుం దిరి. ఇప్పటికిని మనుష్యులు సముద్రములోఁగలుపుటకై త్రవ్విన వానిలోనుండి పోయోవలెనూడఁ బోవుచున్నది. సముద్ర ముక్రించినే భూవింపఁబడుచున్నది. అ సేకయోజనములు చెడలుపు ను పొడవును మిగుల లోఁతులుగల నూయజ్ కెనాలును మీరు చక్కఁగా నాలొచింపుచు. యాయజ్ కెనాలు అనునది మను ష్యులుత్రవ్విన కాలవ. దీనిలోనుండియే మనము నీమకుఁ బోవ లయును. ఈభద్రవాయువును మూలభ క్షింత విషవఱుడి యుండును. నాతైత్య మెత్తునె యని తలఁచెదను.

సంఘ సంస్కారము

[బండ్ల మల్లయ్యశాస్త్రిగారు, కావ్యలేఖలు]

పి. చువులకొండలు శ్రుతియు స్మృతియు, ఆచారమును ధర్మమును మూలములని సహితముగ నంగీకరించియున్నారనట నిర్వచనము. ఇందు శ్రుతి ప్రత్యక్ష ప్రమాణము. స్మృతి ఆనమనీక ప్రమాణము. అనగా స్మృతి మాత్రము శ్రుతియను గ్రహించినపుడే గ్రాహ్యము. ఇది ధర్మజ్ఞులవలెను. శ్రుతికి దూరమయిన నెన్నో స్మృతులు మిమాంసాకారులు నిరాకరించియున్నారు.

ఆచారమునగా దేశకాలానుసారమయిన ప్రజలనడువడి దీనిని శ్రుతిస్మృతులు చెప్పనక్కరలేదు. కాని శ్రుతిస్మృతులు నిషేధించిన యాచారము మాత్రము గ్రాహ్యముకాదు. ఇందులో నొక విశేషము ఏమనగా స్మృతులు నిషేధించినను మేనటికము, ఎదురు మేనటికము, అక్కడెక్కడ కుతును వివాహమాడుట, మొదల గునవి" తృతియేపంగచ్చావహై, మాతులన్మేలకావ్యా" మొదల యివలెను శ్రుతినిఁగొందున దేశమున గొండులు శివులు పరిగ్రహించియున్నారు" దేశవిశేషమునుబట్టియు గాలవిశేషమున బట్టియు సంఘవిశేషమునుబట్టియు నివి గ్రాహ్యములు నగ్రాహ్యములు నయియుండువి.

శ్రుతిస్మృతులలో నిషేధములుగూడ గొన్ని కల్పభేదము ననుసరించి నట్లు మధవాదులు వ్యాఖ్యానించిరి. యుగముని కల్పముని ధర్మశాస్త్రమున పడమలకు అర్థము, భాషామత్ర పాండిత్యము గల వారు, కలియు గాదుల నిన్నీ పుచ్చై ం త ర మ నిన్నీ భ్రమపడి వాదించుచున్నారు. మిమాంసకులు మాత్రమే వరు. యుగమున 'రాహుని యుగ ముచ్చత' అను మొదలగు ప్రమాణముల ననుసరించి యొక్కొక్కరాజు పాలిపాలనకాలమునయే యున్నాము. కల్పభేదమునకు గూడ నప్పటిప్పటి పెద్దలుచేసిన ధర్మశాస్త్రవిభాగాలము అని పండితులు వ్యాఖ్యానించిరి. కాదన్నవారు బయలుపడినప్పుడు పీటి ప్రమాణములు చూపబడును. గ్రంథవి సరికేతివే విరిమించితివి. ఇదికానప్పుడు ఆప సంభుడుచెప్పిన "ఆధ్యాత్మికాచారా క్షాంత్య" నత్యాదినూత్రము సర్వమును మనున. ఆచారముగూడ గ్రాహ్యమగునది. "అధునిత కర్మవిచిత్రాన్" ఇత్యాదికిఁబయ గ్రంథములలో శ్రుతి-ధర్మమేయని యెఱుంగునది.

విష్ణుపురాణముననుసరించి "వీరిద్వైవిధికసాహిత్యం" అను మన విచనమునకు దేవమానముచేతి అని వ్యాఖ్యానించుట గూడ సరైనదికాదు. విష్ణుపురాణమునను బరిష్కరి భేద మున్నది. ధర్మశాస్త్రయుగముచేరు. సూర్యసిద్ధాంతాలో చెప్పినగణితయుగము వెఱు. పౌతాణియుగమువేరు. అన్నిటి కల గావులముచేనే విచ్చిరతిప్పితి. యుగవివరమున వేరొక్క యుగవ్యాపక ప్రకటింపబడితినిగాన నింతతో వీరివయము ముగించి ప్రస్తుతిమగ్రహింతును. పురాణములుగూడ స్మృతుల క్రిందని భావించినాం. ఏమన విష్ణుపురాణములకు భగవద్గీతను "స్మృతికృ" అని యాదాహరించివారు గనుక స్మృతులుగాని పురాణములుగాని యొకేభవమందు నొకే దేశమునందు రచించిన వనకొని వాదించుట యవిచార మాలకము.

అట్లయినచో చెప్పినదే మరల చెప్పనవసరముండక పోవలసివచ్చును. అట్లు కనుబడుమించుచే నట్లుగాదు. కావున భిన్నకాలముల భిన్నస్థలముల విభిన్నకర్తలు రచించినవనుట సిద్ధము. ఈవిషయము భాషాచరిత్రవేదులందఱు నిర్వివాద ముగా నంగీకరించివారు. ఈవిషయమునువీధి యొకటిరెండు చూచి తామే సర్వజ్ఞుల మనుకొను మూర్ఖులవలెను మూల మూల గొలుగుకొనువారు విశ్వసంపజాల... అది దేశదురస్థ అనగా అచ్చలచ్చుట దేశముల పండితుల దేశభవంపజేసి యాయా విషయముల, జిల్లా కొక చోటునాన సభలు జరిపించి చర్చింప వదిలారము గలుగజేయవలెను. ఇట్టిది పూర్వకాలమున జరిగినట్లు స్మృతులలోనే కనబడును. ఇట్లేనే పరివర్తు అనబడును. పరివర్తుల సేర్పాటులు వాక్యాసమానమ మొదట విషయము. ఎంతవేగముగ దేశకాలముల పరివర్తుల విషయములు తగిన యోత్సాహముగూడ జూపబడునో యంతవేగమున దేశము నకు మేలుగలుగును. పరివర్తులకు ధర్మాధికార మున్నట్లు మహ్యము లంగీకరించివారు.

ఇక రెండో విషయము. ఇదివరకు పండిత మండలిలో పరంపరగా చెప్పుచున్న యోవాక్యక ఆనందది. అనగా స్మృతు లన్నిటికియొకేకర్త ముండవలెగాని" పరస్పరాభి ప్రాయభేద ముండగూడదనిన్నీ యోజ్ యొకవిధముగా వ్యవస్థ యేర్ప ట ప వ ర క నిన్నీ యందుకు బ్రుతుండును. ఇది మిమాంస మత యయి తే మాధవుడు మొదలగువారు కొన్ని చోట్లజనుస్మృతులనువిశాధమున్నందున నుపేక్షింపవలయుననిన్నీ బహుస్మృతులంగీకరించుటచే గ్రాహ్య మనిన్నీ చూపబడును ప్రయోగించి సర్వజ్ఞులు ప్రయోగించ లేరు. దీనిట్టి కొన్ని స్మృతులను ప్రోత్సహింపట్లు స్పష్టమయి

యుండ నన్నిటికి నేక వాక్యతయుండవలెనన్నది వృధాగ్రహము. ఒకేక ర్తగల గ్రంథముమాత్రము పరస్పర భేదమున్న బ్రమాణము గానేరదు. కవున కాని యేక వాక్యతకై ప్రయత్నించి సామ రస్యముచేయుట యవసరము. భిన్నకర్తృకములకు నైక కంఠ్య ములేనప్పుడు మతిభేదమనబడును. ఉత్తయును గ్రాహ్యమే. వ్యాసనూత్రములోగూడ ద్వితీయాధ్యాయమున పూర్వపక్షులు చేసిన స్మృతి నిశోధముననుసరించిన శ్రుతిస్మృతు నింతొక స్మృతికి విడిదమనిచెప్పి తాచెప్పినది శ్రుతిస్మృతు మని నిరాకాయు ముటచేతనుగూడ నన్ని స్మృతి లనువీక్షింపవలెయుట ది క్ట్టుము ఉపక్ర మోపసంహా" మలచేనేక ర్తృక స్మృతికేతపాతక లిగిన పరస్పర వైషమ్యమునవరింగుట పూర్వచారముగాని అన్నిటికి గాదు. ఆచారమునగూడ దేశాచార జాత్యాచార గణాచారాది భేదముకలదు గావున నొక దేశాచార రమునకును మరొక దేశాచార మునకును భేదమున్నప్పుడు ఆ రెంటికినీ సామరస్యముచేయ బ్రుతుంపవసరముండనుమతయు స్మృతితాత్పర్యముగూడ యధాశ్రుతముగాగ్రహింపరాదు. యధాశ్రుతముగాదీక్షింపె మనస్మృతిలో ఆచార సంకయము గలిగినప్పుడు బ్రహ్మ వర్తదేశముననున్న బ్రాహ్మణుల యాచారమునుబట్టి నిర్ణయించుకొనలేనని చెప్పియున్నది. ఇప్పుడు బ్రహ్మవర్తదేశము మైప్పు భూయిష్టమయి యచ్చటి బ్రాహ్మణులుగూడ తాదృశాచార వంతులయి వేదబ్రాహ్మణులయి యున్నవారకదా ఆ యాచార మును మనము గ్రహింపవలసి వస్తుంది. కళింగదేశమున క్రాధ ము చేయగూడదని స్మృతి నిషేధించుటచే కళింగదేశమున బ్రాహ్మణులగలియేమి? గోదావరికివెళ్లి క్రాధము చేసికొనవలసిన దేనా?

ఇక మూడవది:— పూర్వకాలమున నట్టి యధోక్త గుణులు కలరు. కావున పరివర్తులేర్పడి ధర్మనిర్ణాయకములయి యుండెననిన్నీ యిప్పటివా రట్టివారు కాదు కావున వీరుధర్మ నిర్ణాయకులు గానేరరనిన్నీ స్మృత్యపండితులు మరొక దుర్వాద మునుచూపి దేశకాలానుసారముగ మార్చదగినవిగూడవారునని భి కారము నెవరిని లేదందురు. అచ్చుడు "లేమం నిందానక ర్తవ్యా యుగరూపాహి తేద్విజ్ఞాపిః" అను పరాశరారుల వచనమును గూడ వీరు గుర్తింపలేదని చెప్పవలసి వస్తుంది.

ఇక నాల్గవది:— ఇప్పుడు కాలానుసారముగా నందరు అంగీకరించి నులభముగా దొడకుమన్న పదునెనిమిది స్మృతు లున్న ధర్మనూత్రములన్ను మూలములుమాత్ర మయిన జదివి పోక్షియిచ్చినగాని సభలలో ధర్మశాస్త్రవిచారమున కర్హులు గారననది. అట్టిపరిక్షలుగూడ దేశమున ప్రారంభించవలసిన దనిన్నీ.

ఇక నైవది:— ఆంధ్రదేశమున నెవరైన నొకవిషయము నుపన్యాసములుగా ప్రకటించినపుడు, ఆవిషయమును పరి జ్ఞాతలు క్రద్ధతో జదివి తను విమర్శానుసారముగా - ఔను - కాదు - అని తమ యభిప్రాయమును లోకమునకు వెల్లడింపక పత్రికలు చదివియు చదువకయు గొందఱు ఉపేక్షాబుద్ధితో నూరకొనుటగూడ లోకమున విజ్ఞానాభివృద్ధికి బ్రతిబంధకము గాన నది లోకద్రోహము. పత్రికాధిపతులుగూడ నుదితరీతిని దీనికి సహాయము గావలెను.

ఇక నాఱవది:— కాలభేద దేశభేదములతో నిషేధించిన విషయములు దేశకాలానుసారము మార్చ సర్వములనిన్నీ ఇతర విషయములకు బ్రమాణమయిన యొక్క శ్రుతియైన నంగీకరించి నచో నది ధర్మమేయనిన్నీ, ఆచారములో లేమన్నను పూర్వ చారమునకు విరుద్ధముగా నున్నను ధర్మశాస్త్రములో నిషేధిం పని విషయములు ఇప్పటి కనుకములు లయినప్పుడు గ్రహింప వచ్చుననిన్నీ స్మృతులలో ననుమతించినను ఇప్పటికాలమున కనుకములని తోచివచ్చును విడచుటచే ధర్మలోప ముండ దనిన్నీ మొదలగు వాదముల ననుసరించి యుత్తము క్రమము లరి కిలించి పండితులు పత్రికలో ప్రకటింపవలయు ననునది.

ఇక చివర దేవున— క్రొత్త శాస్త్రాని విషయములకు ప్రస్తుత దేశపరిపాటు అంగీకరింప వలదైన నత్యవస్థముగా నున్నదనిన్నీ పరివర్తు నిర్ణయించిన ధర్మము ఆచారములోనికి దేవలయు సభికారము మతగురువుల చేతిలోనుంచవలసినదనిన్నీ కొందఱినుతము. అదియులే కాన మృను. అట్లయినప్పుడు మతగురువు గానుండ నర్హులెవరికి ఎవరు వారిని నిరాకాయుతురు? ఆవిషయమున బ్రజలకేమయిన శాక్త్య గలదా? ఎటువంటిశాక్త్య? అందుకు బ్రమాణములేమి? అది దేశచ రిత్రవేర్తలు చెలియజేయుప్రాధికరణం. అని నామభిప్రాయము. మునిసిపాలిటీవలె ప్రత్యేకపరివర్తులను, అన్ని పరివర్తులు యెంచు కొన్న(పసిడెంటుయితకాలముండి కార్యక్రమము నడిపించ వలెను. ప్రసిడెంటుగానుండువాడు సజ్యాసియైన గావచ్చును గాని పరివర్త్యోగ్యతకలవాడయి యుండవలయును. పరివర్త్యో గ్యతను స్మృతులలోనిరాకాయించియున్నాగు. అని.

భక్తి వంచకము

[దాసు వామనరావుగారు]

నహేతుకీభక్తి

శా.విశ్వేశ్వర్యాదిక కామ్యసిద్ధికోటకే యా యీశ్వరా రాధనల్, శశ్వత్కీర్తి ఘట్టిల్ల నప్రవిధ మా సంతానసంస్థానల్, యశ్వత్థంబులచుట్టునుం దిరుగుటల్ యాత్రాళి సేవించుటల్, విశ్వం బందు జకోర మేల దలచుక బేరాన జండ్ర ప్రభున్?

అతుకీభక్తి

శా.వైచిత్ర్యం బగు భూలంచకమహాప్రావచికో త్పాతముల్, హాచిద్విభ్రమ మేర్పడంగగలచుకా అట్లెననుం జేతు రా, రా! చిత్రం బది యేమొ కాని బుధులే! యా యీశు నారాధనల్ బూచిం జూపిన తల్లియంకిమునకే పోవుంగదా పాపదున్.

అహేతుకీభక్తి

ఉ ఆపద గావ నేల శిబి యాదర మొప్పుగ బాపు రంబునున్? క్రేపుల సాక నేల మది గేరుచు నుబ్బుచు నాలమందలున్? పాపడు చంద మామను నపారముదంబున గోర నేటికోకి గోపిక లేటికికా మదిని గోరి నిత్యము గృష్ణ తేజమున్?

జిజ్ఞాసుభక్తి

చ. ఇనకులరాఘవేశ్వరుని యిద్ధచరిత్రము దివ్య తేజమున్, మనమున నెంచి కాదె హను మం తుడు నల్పెను నిత్యదాస్యమున్, గొన దని జీతబ లెముల గోరిన దొక్కటి భక్తిమాత్రమే, కనుగొని భానుతేజము వికాసము జెందడె పద్మ మెప్పుడున్?

పరాభక్తి

మ. ఇల దేవేంద్రుని సౌఖ్యముల్ తమకు దా మెవ్వేళ జేకూరినక, బ్రళయాకారమహాపదల్ నరకకూ పాంత్రిన్మితున్ జేసినక, అల దివ్యాత్ముల భక్తి వెల్లెడు గదే యత్యంత లేజంబుతో, దల వైకెత్తియె బ్యోతి వెల్లు నెపుడుకా దే మ్మెట్లుగా ద్రిప్పినన్.

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి వ్యాఖ్యానము

క ర:— పారిపంది రామభాస్కరులుగూడ

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రధమకవియగు వక్రము భట్టాచారు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు నూత్రములతో సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల సుదాహరించుచు వ్రాయబడిన ఆచార్యమున వ్యాఖ్య ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ కర్తృకము కాదను వాదీవాదములన్నియు సప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా నేమను తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము లెన్నియో లవు. — నెల 0-12-0. పోస్టల్ కేటు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కళాశాస్త్రము

7. తెలుగు శిక్షణ, మొదల

మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధులకు, ప్రాణిశక్తి తగ్గుదలకు అమోఘమైన నివారిణి

దీర్ఘ కాలమునుండి నేనుగాని చిక్కవ్యాధులచే బాధ పడుచుంటిని. స్వప్నస్థలము, కండ్లు, అరకేతులు, కాళ్లు మున్నగు స్థలములందును, మూత్రము రంగుమారుట మొదలు నవి స్మృతుండిన వ్యాధులు. నా నరములు మిక్కిలి బడలికగాను, నన్నిటనుగాను యుండెను గనుక నే నిరాశి డెందిని. అప్పుడు వశ్యున తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, జార్జిటౌను, అర్మీనియస్ వీధిలో, నెం 72 బి, గృహమునందును పండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారి అద్భుతముగా బాగుచేయబడిన వ్యాధుల ప్రకటనను "హిందూ" పత్రికలో చూచితిని. గాన వానినర్థ చికిత్సను ప్రారంభించితిని. ఔషధము నేవిందుటకు ప్రారంభించిన కొన్ని వారములకు నే నా పలువ్యాధులును నన్ను విడిచినవి. ప్రస్తుతము నేను మారనముగా పరిణతులై తలచుచున్నాను. స్వప్నస్థలము పూర్తిగా నిలిచినది. మంటుకాడ తగ్గినది. నానరములకును బలము కలిగినది. పండితులవారికి వారిశోగులయందు మంచి శిక్షగలదు. వారి ఔషధములు మిక్కిలి ప్రశస్తిపెనువి, విలువలది. వారి ఔషధములచే గలగు అద్భుతగుణములనుబట్టి చూచినవారికట్లు ము ఎక్కువయితినితలచ నవసరముండు.

ఆర్. వెంటటరాఘవాచారి బి. ఏ. తరగతి తిరువేండిపురము, దక్షిణాంధ్రాటంజిల్లా ప్రస్తుతవిలాసము 65, రామస్వామినిగ్ర, ముత్యాలపేట, జార్జిటౌను, మద్రాసు.

వారి లహాకట్నము రూ 15

మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధిచే గలిగిన అతివరములబలహీనతకు అమోఘమైన నివారిణి

దీర్ఘ కాలమునుండి నేను మూత్రసంబంధమైన వ్యాధి వలనకు, చిక్కవ్యాధులు నలనను గలిగిన అతివరముల బలహీనతచే బాధపడుచున్నాను. నాముఖము నలుపు తిరిగెను. కండ్లముందు మంటుయుండెను. నాఉదానత, అక్రమయే నాహీనస్థికి కారణము. తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపుర నివాసియును ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, అర్మీనియస్ వీధిలో, నెం 72 బి, గృహము నందును పండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారి అద్భుతముగా మర్త్యమును గుఱించి తెలిసినందున తక్షణమే నావ్యాధులకు వారివద్ద చికిత్సను ప్రారంభించితిని. నేను ఒక నెలవరకు వారి చికిత్సలో నుండిని. ప్రస్తుతము నావ్యాధులన్నియు నన్ను విడిచినవి. ప్రస్తుతము ఆరోగ్యముగా నున్నానని మిక్కిలి సంతసముతో తెలుపుచున్నాను.

1 జి. ఎల్. పర్రాన్ డెజ్, పి. డబ్ల్యూ. ఇన్సువెక్టరు, ఎస్. బి రైల్వే, తిరువలూరు జంక్షన్, 2-1-1928, వారి లహాకట్నము రూ- 15.

చేంబర్లెన్ గారి కులనొప్పి అతి సార నివారిణి (2) ఈ ఔషధమును నేవిందుటచే కడుపునొప్పి, గ్రహాణి, అతిసారము, కులనొప్పి, పేగు సంబంధమైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యద్భుతముగా కుదురును. అన్ని జాతులలో విక్రయమునకు దొరకును. ౨౩

పాతశాలలకు ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటులు

నరిగ చెల్లించకుండుట

దేశమునందలి పాతశాలలకు ప్రభుత్వమువారు వాడైన మొనర్చిన గ్రాంటులను చెల్లించుటలేదని రెవరెండంటిరుగారు, 11 తేదీన నువరాను మెయింపుప్రతియందు ప్రకటించిన విషయములను, అందుపైని వ్యాఖ్యలను చదివితిని. కృష్ణాజిల్లాకుండు పరిస్థితు లెట్లున్నవో, ఇతరజిల్లాలయందుగూడ నిందుమించు అదేవిధముగ నుండెను. తన ఆర్థికసహాయము లేకారణముచే గతవత్సరము తిరుచివాపల్లి జిల్లాయందు వందలకొలది పాతశాలలు మూసివేయబడెనని ప్రకటించబడెను.

తంజావూరుజిల్లాలో, విద్యాసంఘమువారు రు 2 లక్షలు టీచింగు గ్రాంటునకును, సాధనసంపత్తిని నేకరించుటకు రు 4015 లను గోరిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు మొదటి పనికి రు 167830 లను రెండవపనికి రు 465 లను నొసగిరి. అనగా పాతశాలలకు పనిజేసి సంపాదించుకొనిన గ్రాంటులు నూటికి 20 చొప్పున విరుగజోయబడెను. గతవత్సరమునను ఈవత్సరమునను గలసి, క్రొత్తగా 308 పాతశాలలకు ధనసహాయ మొనర్చుటకు అంగీ రించిరి. ఇదివరకున్న పాతశాలలు సంపాదించుకొనిన టీచింగుగ్రాంటులో ఈవత్సర మొత్త విరుగజోయబడునో ఎవరికి డెలియరు. ఇట్టివిరాళాశకములకు పరిస్థితులందు ప్రాథమిక విద్య ఎట్లు వ్యాపింపగలదు. ప్రాథమిక విద్యాశాసనమును గావించుటకు పూర్వము, ప్రభుత్వసహాయముందు పాతశాలల ఆర్థిక స్థితి, ఇప్పటికంటె చాల బాగుగనుండెను.

ప్రస్తుతము తంజావూరు జిల్లాయందు, స్థానిక సంఘములు, పురపాలకసంఘములు, కార్మికసంఘములు, మిషనరీ సంఘములు మొదలగు సంస్థలచే నడుపబడుచు ప్రభుత్వమువారి సహాయమునందున్న పాతశాలలు 800 గలవు. ఇతర ఎలిమెంటరీ టీచరు మానేజింగు లేచే నడుపబడు పాతశాలలు 1000 గలవు. మొత్తి వానిలో 500 పాతశాలలు స్థానిక సంఘముల క్రింద నున్నవి. స్థానికసంఘములు విద్యా ప్రచారముకొరకు చెల్లించు మొత్తముతో ఇంతకంటె చాల ఎక్కువ పాతశాలలను నడప

వచ్చును. శాసనము గావించి, నిబంధనలను తయారు జేసినంత మాత్రమున ప్రాథమికవిద్య వ్యాపింపజాలదు. ప్రాథమిక పాతశాలలకు ధాతాళముగా ధనసహాయ మొనర్చిననేగాని ఇది సాధ్యము గాజాలదు. అందుకే గాను, విద్యావ్యాపనయందెక్కువ పనిజేయు ప్రముఖులను, ప్రాథమిక విద్యాభిమానులను కలిపి ఒకసంఘముగా నియమించి, ప్రజాసామాన్యమునందు విద్యావ్యాప్తికి అవలంబింపవలసిన పద్ధతుల నూచింపవలసినదిగా గోరవలెను.

అని తంజావూరు జిల్లా టీచరు మానేజర్ల సంఘ కార్యదర్శియగు ఆర్. కల్లాణి రామయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

బెబివాడ (స్వీయవిలేఖరి)

శ్రీయుత గుప్తగారికి స్వాగతము

డిశంబరు 25: - దేశమునకై ముమ్మారు చెరసాలకువ్యక్తి వచ్చిన శ్రీయుత వరం బాలముబ్రహ్మ్య గుప్తగారికి స్వాగతమునొసగుటకై 28 వ తేదీ సాయంత్రము గాంధీ మైదానమునందు బహిరంగసభ జరిగినది. జాతీయవిద్యాఅయ ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీయుత తాడేపల్లి వేణుగోపాలరావు గారగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. దేశసేవయే తమకు ప్రధాన దృఢనియమ, దేశమునకు మోక్షమును సంపాదించుటలో ఎన్ని కష్టములు సంప్రాప్తమైనను తమదీక్షను వదలమని శ్రీగుప్తగారు ఘంటాపథముగ చెప్పిరి. శ్రీయుత ఆయ్యజేవర కాశీ శ్యామపు పంతులుగారు ప్రస్తుతక రస్యమునుగూర్చి విపులముగ సవస్యసించిరి.

Advertisement for 'SIGHT RESTORED' with text in English and Telugu, mentioning a cure for various eye ailments.

Advertisement for 'SANTI OIL' with text in English and Telugu, describing its benefits for various ailments.

3397

Large advertisement for 'కాపువత్రి' (Kappuvatri) featuring a central logo, Telugu text describing its benefits for various ailments, and contact information for 'కాపువత్రి కౌ కార్యాలయము'.

వారిసలహా క్షుద్ధు 15

మూత్ర వ్యాధులవలన కలిగిన తీవ్రమగు బలహీనతను త్వరలోకుదుర్చుట కొషధము.

మూత్రవ్యాధులు మున్నగు ద్వంద్వవ్యాధులవలన కలిగిన తీవ్రమగు బలహీనతచేత దీర్ఘకాలమునందు నేను బాధపడుచుంటిని నేనీ వ్యాధిని అలక్ష్యముచేసి ఉపేక్ష చేయుటచేత వాటికి గట్టి మరంత పాడైపోయినది. తీవ్రనల్వేలిజల్లా కృష్ణాపురం కాపురమును, ప్రస్తుతము చెన్నపురి, బాన్సులక్క, ఆర్మీయం కాఫీలో 72 వ, గృహమునందు కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగార్ల వారి ప్రఖ్యాతివినివారియొద్ద మందు పుచ్చుకొనినాగితిని. ఒక్కనెల అనుసరించి పూర్తిగా గుణము గలిగినది. ఇవి కుదరని వ్యాధులని పాశ్చాత్య వైద్యుల వదిలిపెట్టివేసిన పుచ్చు, అతిమూత్రము, చిరకాలమునందున్న అశర్మముమున్నగు ప్రబలవ్యాధులను గూడ స్వామిగారు అతిస్వల్పకాలములో పూర్తిగకుదుర్చగా నేనుమాచిరాను ఆయనమందు చాలా ఖరీదయినవస్తువుల నిజమే. కోగులపల్లి ఆయన చాలదయగాను మహాపూజ్యుడగును చికిత్సచేయుదురు. అందుగల కోగులకు చాల ఉత్సాహకరముగా నుండును. వీరు యింటికి ప్రజలకు మహాపకారము చేయుటకు భగవంతుడు వారికి దీర్ఘాయువు వొసంగుగాక.

ఆర్. జ్ఞానదేశికంపెళ్ల, బి. ఏ.
నలాటింపుత్తూరు, తిరునల్వేలిజల్లా.
హామకాం 280 లింగిశెట్టిపేడి, చెన్నపురి 8-12-28
వారి సలహాకట్టుము రు 15.

అతిమూత్రవ్యాధిని త్వరలోకుదుర్చు నివారిణి

నేను బహుమూత్రవ్యాధిచే గడవిన 10 సం||రములనుండి బాధపడుచున్నాను. 1917 సం||రమునందు మేజర్ నికొల్ గారు జనరల్ ఆఫీసుకు నాకుడిచేయిపెనుండిన రాచురువును శీఘ్రచికిత్సచేసిరి. అయినప్పటికిని నావ్యాధి కుదురలేదు. లేక తీసి, శ్వేతకాయపు (అల్బుమిన్) కూడను తగ్గలేదు. మూత్రము స్పెసిఫిక్ గ్రావిటికూడ 128 నుండి తగ్గలేదు. నేను నిరాశ చెందినందున కడపటి తీవ్రనల్వేలిజల్లా కృష్ణాపురనివాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు ఆర్మీయం బిడిలో నెం 72 రు, గృహమునందు పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారివద్ద 15-7-1924 లేదీనుండి బొంబాయి ప్రారంభించితిని. ఏలాటినిర్బంధము లేకయే అప్పటినుండియు కాఫీని వదిలున్నానును ఉపయోగించుచున్నాను. అతిస్వల్పకాలములోనే అనగా 20 దినములలోనే వారు నా వ్యాధిని కుదిర్చిన సంతుష్టముతో తెలుపుచున్నాను. అనేక అంగక్షైత్యులు ఆపుటి నుండి పరిశోధించి ఇప్పుడు స్వాభావికముగానే యున్నదని రూఢిగా తెలిసిరి.

ఎస్.కృష్ణస్వామి అయ్యర్, ట్రావెలింగు అసిస్టెంటు మెన్బర్స్ టి. ఆర్, టాకర్ అందు నన్ను, హాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు

తెలిఫోను నెంబరు 148
ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారితో మోటారు బండి నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మెయింటనెన్స్ శిక్షణబడును. మరియు మోటారుబండ్లు మరమ్మతులు, రింగులుతయారుచేయుట అన్ని పనులను చేయుదును.
యోగ్యతాపత్రములు మంచివిధములైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇచ్చబడును.
అన్నివిధములైన ధరలు పరస్పరముగా యుండును. వివరములు తెలియగోరువా రికిందివిలాసమునకు వ్రాయుటయును.
మేనేజరు,
సిటీ టాక్సికంపెని, 1736
2/3 అంపర్స్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.
(వ్రాక్షేప పడమటిపేడి)

నేటాలు భారతీయులు

భారత జేతనహాయము
మహాత్ముని హెచ్చరిక
అహమదాబాదు, డిశంబరు 28: — ఈ దినమున ప్రకటించబడిన యంగ్లండ్-యూ ప్రతికయందు గాంధీమహాత్ముడు నేటాలు ఆర్థి నెట్లను గురించి ఇట్లు వ్రాసెను: — ఈ కక్షన చుట్టును, నేటాలులోని భారతీయులు మహాహాయములకు రక్షణకొరకు ఎదుగుజూచుచుండురని నాకు తెలియును. కాని ప్రస్తుతము భారత జేత మెక్కువ సహాయము చేయబడని వారు తెలిసికొనవలెను. భారత జేత మేముప్పుడు చావు బతుకుల పోరాటముననున్నది. మనము మహాత్మాగారి త్రవ్వమునంపాదించు కొనవలెను. వార్తాపత్రికలద్వారాను, మనపాద్యమునందున్న ఇతర సామర్థ్యానికి గవర్నరుచియు మాత్రమే విదేశీయులందలిమన సోదరులకు సహాయ మొనర్చగలము. ఆ. ప్రె.

మారన బెంగాలు క్రిమినలులా సవరిం బిలు

ముఖ్యమగు నిబంధనలు
కలకత్తా, డిశంబరు 28: — జనవరి 7 వ తారీఖున వంగ రాష్ట్ర కానన సభకుండు ప్రజేకపెట్టబడు నూతన బెంగాలు క్రిమినలు సవరిం బిలు మూలము ప్రకటించబడినది బెంగాలు క్రిమినలులా అమెండుమెంటు ఆర్డినెంసులోని ముఖ్యనిబంధనలే యీ నూతన బెంగాలు క్రిమినలు అమెండుమెంటు బిలు నందును గలవు. ఈ నూతనకాణము వంగరాష్ట్ర కానసభ యందు ఆమోదించబడిన విధువంపత్తిరములనక ములలోనుండును. 1924 బెంగాలు ఆర్డినెంసు ఆరునెలలు అమలులోనుండును. తదనంతరమునుండి యీ నూతన బెంగాలు క్రిమినలు సవరిం బిలు కానసభ ఆమోదించియెడ విధు సంవత్సరములు అమలులో నుండును. ఈ ఆక్ట్ ప్రకారము నేరస్తులను విచారిం చుటకు కమిషనరుల ప్లానిక్ ప్రభుత్వము నియోగించును. ఏ నేరములకు నేరస్తులు విచారణ మిత్తము కమిషనరులయొంటు తెట్టబడుదురో ఆ నేరములను ప్రమోద యితర నేరములను గూడ విచారిం చి అప్రావరులను తుడిచి కమిషనరులు వదిలి వేసెదరు. అనుమానింపబడువారిని బెంగాలు క్రిమినలు మూడు ప్రకారము చర్యదీసికొనుటకు యీ నూతనబిలు ప్లానిక్ ప్రభుత్వమున కధికార మిచ్చుచున్నది. వారంటు లేకుండ ఏ పోలీసు అధికారిగాని మరియే ఇతర అధికారిగాని యేమనుమ్యునిగాని అరెస్టు చేయుటకుగాని యండ్లు సోదాచేయుటకు గాని యీ బిలు ప్లానిక్ ప్రభుత్వమున కధికార మిచ్చుచున్నది. అరెస్టు చేయబడిన వారు 15 దినములు గాని లేక ఒక నెలగాని జైలులో నుంచు దుదురు. అరెస్టు చేయబడిన వానిని గురించి తెలిసిన సంగతుల నిమిత్తము ఇద్దరు జడ్జిలయెదుట నుంచబడును. అరెస్టుకాలమునందు తెల్పబడి న్యాయమూర్తి లాసగు రిపోర్టు ప్లానిక్ ప్రభుత్వమున కు తేరిన విమర్శలు ప్రభుత్వమువారికి ఉచితమున తోచిన ఉత్తరు వందుపై నీయబడును. ఈ ఆక్ట్ ప్రకారముగ సద్యావముతో మెలగిన యే అధికారిమీదను ఎవ్వరును అభియోగములు గాని న్యాయకాస్త్రసంబంధముకు చర్యలుగాని దీసికొన వీలులేదు. (ఆ. ప్రె.)

గాంధీ దైవజ్ఞుడు హనుమా ఆరాధము

మీ భవిష్యత్తును గురించి భర్తవ్యాయమైన ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపినయెడల జగదీశ్వరు సంగతులను దాఖలాగా తెలిపెద ము ప్రశ్న వ్రాయుకాలమున కూడ వ్రాయవలెను. 5 ప్రశ్నలకు. రు. 1.0-0 పై ప్రతి ప్రశ్నకు 0.4-0 1 సం|| ఫలము వ్రాయరు 2.0-0 యితర వివరములకును వ్రాయుడు.
వి. కె. ఎస్. చారియారు, ఆంజనేయస్వామి, జ్యోతిషాలయము తిరుత్తణి, చిత్రావతిజిల్లా.

Jesmone's Ringworm Lot on
మాయొక్క జాన్మికారి రింగువరము లోమను యుపయోగించుట చర్మవ్యాధులు, మేహకారక పొడలు, యింకను అనేక చర్మవ్యాధులు నివర్తయగును. 5 నిమిషములలో గుణము యిచ్చును. ధర రు 1.5 0.10.0 (3)
Amaravathy Agency P. T. Madras

ఆ నందా శ్రమ గ్రంథరత్న మాల

వికయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథముల పట్టిక.	
శ్రీమద్భగవద్గీత సవ్యాఖ్యానము	8 0 0
శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము పద్యకావ్యము 18 పర్వములు 7 సంపుటములు క్యాలికోలైండు గిల్లు	
పేరుగలది	15 12 0
శ్రీకృష్ణకర్ణామృతం క్యాలికోలైండు గిల్లు	1 18 0
సహస్రనామ స్తోత్రం	0 12 0
శ్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్ర సామావళిసహితం	0 8 0
శ్రీలక్ష్మీసహస్రనామస్తోత్రం	0 8 0
శ్రీరామసహస్రనామస్తోత్రం	0 8 0
ముకుందమాల టీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజగోవింద శ్లోకములు	0 2 0
లక్ష్మీనరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గజేంద్రమోక్షము సానానైండు	0 8 0
క్యాలికోలైండు.	0 10 0
వేమన పద్యములు	0 4 0
భోగిదండకం	0 2 0
ఆమరకోశము క్యాలికోలైండు	1 12 0
సానానాకీర్తములు క్యాలికోలైండు	1 8 0
అట్టలైండు	1 0 0
బృహదీయం పేపరులైండు	0 8 0
పారిజాతాపహరణము	0 8 0

(50) ఎ కల్లన్ సెట్టి అండ్ కంపెని,
286 చైనాబాదురోడ్డు, మద్రాసు

మెన్బర్జము నేర్చుకొనుడు

మెన్బర్జము, హిప్పటిజము, తాల్ రిడింగు, కాన్ సెన్ ప్రేవర్, ఆర్థిక క్రి, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెన్బర్జము యమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మక హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువులేక ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.
కల ప్రతి 1.5 రు- 1.0-0 పోస్టేజి 0.4-0
ప్రాఫెసర్, నేఖర్, మెన్బర్జిస్టు ఏలూరు.

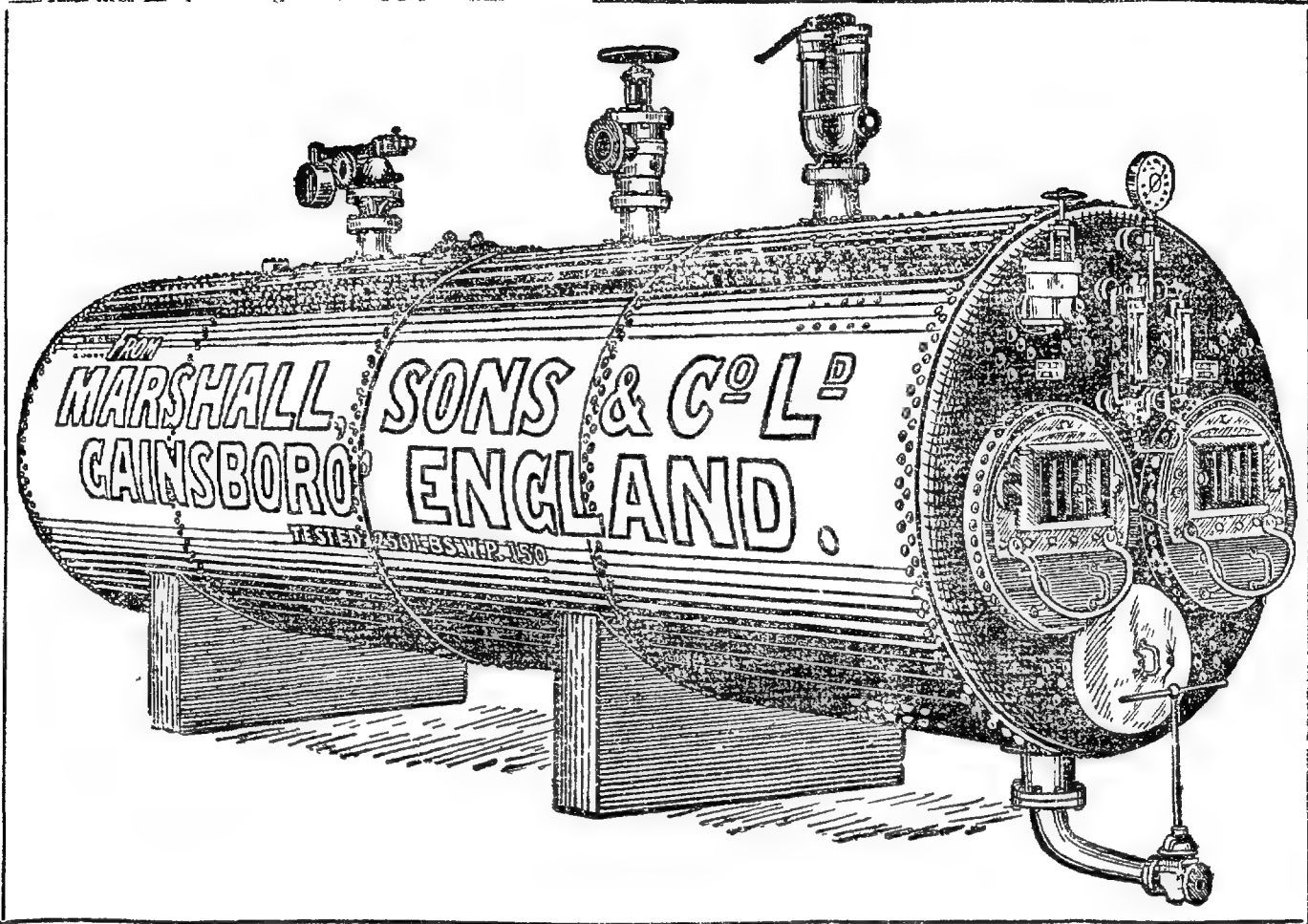
కాంగ్రెసుకుగాను ప్రత్యేక తగ్గింపుధరలు
పి. వీరాస్వామినాయుడు అండ్ సన్సు
కాంపువర్సి చరుమేకర్లు, నర్సారావుపేట, గుంటూరు జిల్లా.
(1) మడత కాంపుకాటు 1 వ రకం రు 15, 2 వ రకం రు 18.
(2) కాంపు ఈజీచేర్ 1 వ రకం రు 8, 2 వ రకం రు 7.
(3) ఎక్సు కాన్ వాసుచేర్ రు 4,
(4) కాంపుచేర్ 1 వ రకం రు 8-8-0, 2 వ రకం రు 8.
(5) స్వింగింగుచేర్ 1 వ రకం రు 15, 2 వ రకం రు 18.
క్యాటలాగు, యితర వివరములకు వ్రాసిన పంపబడును.

బ్రహ్మసూత్రార్థ చంద్రిక తెనుగు వచనము

రెండుసంపుటములు ప్రతి 15 రు 12.
తైత్తిరియోపనిషత్తు, సటీక " 8.
వ్యాకరణపనిపత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెనుగు 8.
అష్టకవీయము, నూతనముదితము రావుసాహేబు గిడుగు నేంకటరామమూర్తి పంతులుగారి పరిష్కారము పరిష్కారల పీఠికతో నున్నది. " 8.0
వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు
అందు నన్ను
99, ఎస్టేట్, మద్రాసు.

మార్వలు

హిందూదేశపు మిత్రులకు మా అభినందనము.

లంకాపైరు స్టీల్ స్టీము బాయిలరులు

ఇంగ్లాండులో గెయిన్స్బరోనందున్న మార్వల్ సన్స్ అందుకంపెనీ లిమిటెడ్ వారు గడచిన ౬౦ సం॥ రమలకు వైగా గొప్ప పనులు స్టీము బాయిలరులను తయారు చేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము వారియొక్క గొప్ప పనితనమునకు గల కీర్తి అసామాన్యమైనదిగా యున్నది.

బ్రాంచి
ఆఫీసు
బెజవాడ

మార్వలు బాయిలరులు, స్టీము ప్లాంట్లకు గల నమ్మకమును రూపించుటకు తృప్తిచెందినట్టి వేన వేలు హిందూదేశీయ మిల్లదారులు, పరిశ్రమదారులు గలరు.

మీకు కావలసిన వివరములు తెలిపిన, తక్షణమే వాటిని శ్రద్ధతో గమనించి,
తగు బదులు ఉత్తరము వ్రాసెదము.

MARSHALL SONS & Co., (INDIA) LTD
ENGINEERS.

9, Second Line Beach, Madras.

HEAD OFFICE

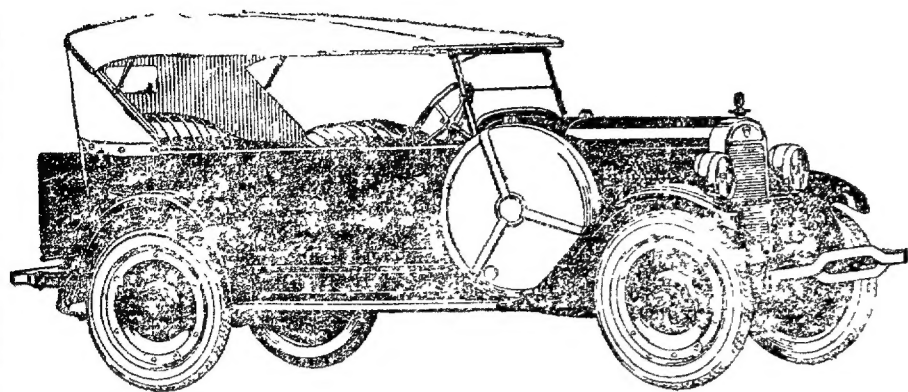
99, Live St., Calcutta.

Branch at Bezwada, Kistna District.

Maxwell

మా క్యు వెల్

కొత్తవి నోదమైన బండి

మంచి వేరుపొందిన బండి.

వరుగున కూర్చునుటకు తగినది, బాదాము రంగు వేయబడినది, ఎత్తని హంటు, నల్లని ఫెంజిల్లు, గుండ్రని చక్రములు, బాన్చి మాగ్నెటా, జెనిత్, కార్బురెటర్, రెమి ఎలక్ట్రిక్ పద్ధతి, ముందు వెనుక బండ్లు, వెనుక ట్రంకు— మొదలగునవి అన్నియు చేరి

కొత్తమాక్స వెల్ వినోదమైన

బండి యగును. ప్రస్తుత కాలమునకు మిక్కిలి మనోహరమైన బండి. ఒకదానిని మేము మీకు చూపవచ్చునా?

ధర
రూ. 5,450

ఎఫ్. ఓ. ఆర్., మదరాసు.

SPENCER & Co. LD, MADRAS & BRANCHES

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న ఆయిల్ ఏంజిను లన్నిటికంటెను మిక్కిలి పోడిమిగలది. తక్షణమే కదులును. హాట్ బల్బ్, స్ట్రాప్, మాగ్నెటా, మున్నగునవి లేవు

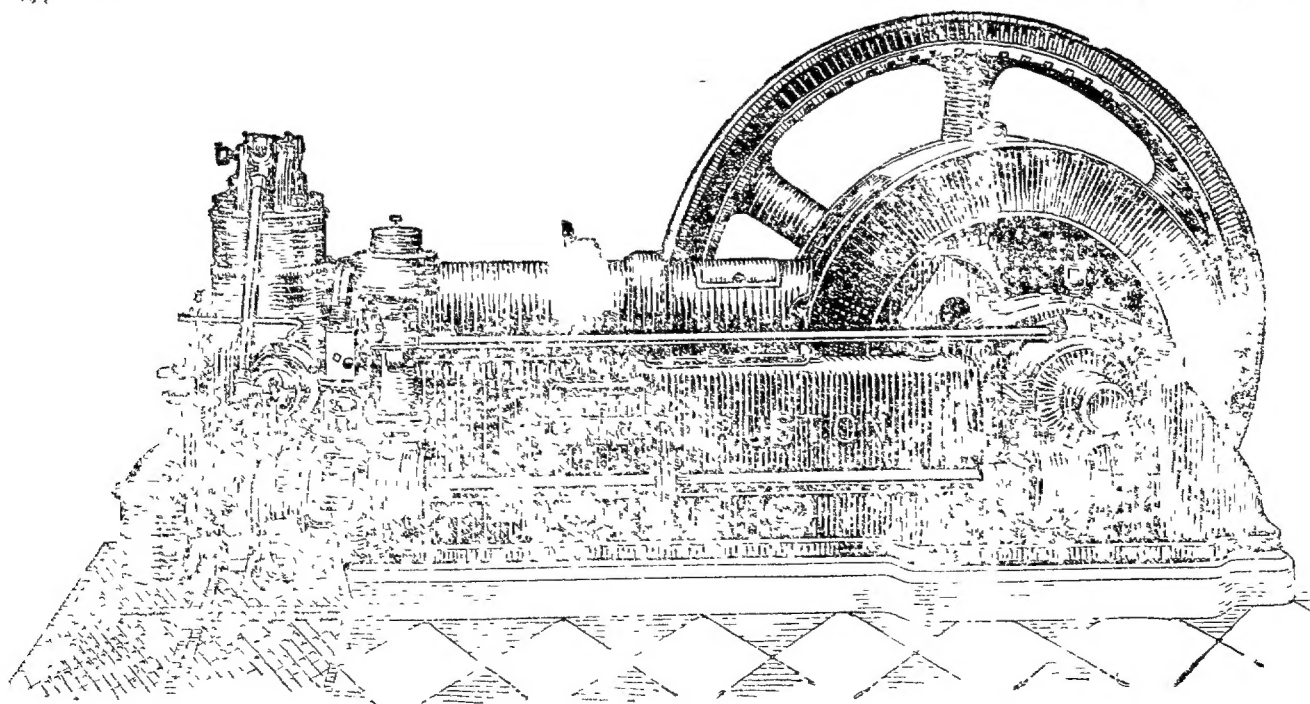
పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన

నూనె చాలును.

కొద్దినూనెతో పనిచేయును.

చతురత ఏమియు ఉండ

నవసరము లేదు.

నెం. 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయును (388)
మద్రాసులో స్టోల్ విజంట్ల, మాస్పి అండ్ సన్స్ లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం. 10, మద్రాసు.

హానుమాన్ సముద్ర

లోక ప్రసిద్ధ
మైనది.

(1727)

దీనిని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి బండ్లు బండ్, 12 బండరువీధి, మదరాసు.

ప్రెండ్లు అండ్ కో, బెజవాడ.

క్రొత్త స్థలమునకు మార్చబడినది.

అన్ని రకముల వస్తువులు సరసమైన ధరలకు విక్రయించబడును.

వాణిజ్యవైఖ్యల, బె నాడ.

అచ్చు బెండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, స్టెప్లర్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులకై బెజవాడ, బెజవాడ, బెజవాడ, బెజవాడ. (60%)

ఎంగ్లీవింగు బెజవాడ

అత్యధుతకుమ్మరోగనివారిణి

సుఖములేదని రుజువుచేయువానికి రూ. 118-0-0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుమ్మరోగములుగూర్చి గ్రంథము కుమ్మరులకు 1 రూ. పరిపడు బొమ్మలను ధర రూ. 6 0-0 కెండు రూ.లకు పరిపడు బొమ్మలను వెల రూ. 10-0 0 ప్యాకింగు ఛార్జీలు చేరు. నూరు యోగ్యతాపత్రములు గల క్యాటలాగ్ యివ్వాలి. 1278

శెట్టి అండ్ కో, ప్రాప్రముటరు, యం. సుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, క్రొత్తపేటపోస్టు గోదావరి జిల్లా.

శిరోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈ మాత్రల నుపయోగించుటవలన శైత్యపు తలనొప్పి, టెంటిల నొప్పి వెంటనే బోవును

అమ్మతాంబూలము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

నమూనాలు

బరువు తగ్గువలకు

యినాముగా పంపబడును

చ్యవనప్రాసనను

వాడుడు

కఫహరమునకు నిరుపమాన మైనట్టియు అద్భుతమైనట్టియు టానికు. నవీన ఫలములనుండి

ఓషధులను డి తయారు చేయబడినది.

- (1) కుయ, ఉబ్బసము (దీర్ఘ వ్యాధిగా నున్నను) రొమ్మునడిసెను, కృమిచుట మొదలగు వ్యాధులకు ఇది విశేషముగా వాడబడుచున్నది.
- (2) మంచి ఆకలిని హెచ్చించుటచే కాడ్ లివర్ ఆ లోకంకెను చాలా శ్రేష్ఠమైనదని నిర్ణయించబడినది.
- (3) ఇది మంచి సువాసన, రుచి గలిగియున్నది.
- (4) మిక్కిలి బాధకరమైన దగ్గులకు దీని ఉపయోగ వాడుటచే కఫము హెచ్చుగాకుండ ఖండించి, బయటికి తేచ్చును.
- (5) ఇది సరములను వృద్ధిచేయును. కనుకనే మితిమీరిన సంసార సౌఖ్యముచే గలుగునట్టి మనోవ్యాధులకు, శరీర సంబంధమైన వ్యాధులకు మిక్కిలి ఉపయోగకరము.

4 టెస్సుల డబ్బా 1 కి రూ. 10-0

1 పాను డబ్బా 1 కి రూ. 3-0-0

(డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీవతి బి. ఏ., ఎమ్ బి. అండ్ సి. ఎమ్. గారిచే స్థాపించబడిన)

ఆంధ్రా ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసిలో దొరకును.

186, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

66, చిక్ పెట బెంగుళూరు సిటీ.

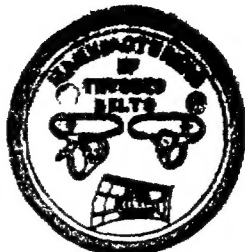
నిజముల విచారణ క్రింద తయారు చేయబడిన నిర్దుష్టమైన ఆయుర్వేదియ బొమ్మలు

దొరకు బొమ్మల శాల.

మోసపోకుండుటకై "ఆంధ్ర" అను పదమును గమనించి చూడుడు.

Powell's Extract of Golden

3421

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో
నెగరోగమునకు
అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.
నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండ
ములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొద
లగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.
గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
ప్రవణము తక్కువ నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు
లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

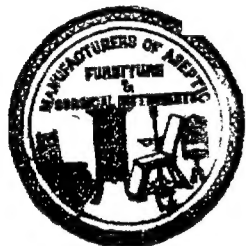
శిశువున వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0
వీర్యవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

ఈ దివ్యౌషధమును సుప్రసిద్ధమైన డాక్టరులన్నిటిలోను దొరుకును.

మా చిత్ర విచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఈ త్రము లన్నియు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయబడినవి.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay.

కా మి ని యా నూ నె

పెంట్రిక లే అందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

పెంట్రికలు దువ్వినపుడు ఉడకమున్నే త్వరపడకపోయిన, ఉడక మొదలుపెట్టి పూర్తిగ
పాడగును అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ
ముల గాపాడుకొనుడు. పెంట్రికల కేవలమున్నను మాన్పి ఈ
దివ్యౌషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును.
కబళివీర్యముల మీకే తెలియవలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.
బుడ్డి నెం 1 రూపాయ. 3 బుడ్డలకు రూ 2-10-0.

126

వీచీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తకు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0
0 బుడ్డి 0-12-0
3 బుడ్డి 0-8-0

ఈ చేతిగునూలునందు నుక్కలు నేసికొన్న పరిమళ
మన్నిదలలను వ్యాపించును.

నేడే కామియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మొదలగునూము సైతమీటను విక్రయింప
బడును. ఈ లేకున్న నోలువజెంట్లుగు,

అంగో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.

165 బహుమతి, బా.బాయి అని వ్రాసిన ఉడయగారు

ఓ రి యం లి ల్

గవర్న మెంటు నెకూ రి

అమూ రన్సు కంపె మి

ప్రస్తుతము మిగుల ఆదాయకరమగుకమిషన్
షరతుల నిచ్చుటకు కంపెనీ వారాంభించి
యున్నారు.

ఏజెంట్లుగాను, కన్ వాసర్లుగాను

పనిచేయుటకు శక్తిగల పెద్దమనుష్యులు ఉ
ద్యోగస్తులు దరఖాస్తులను సంపుకొన కోరెదము.

1924

ఈ సం॥ రమునందు కంపెనీకి యిదివరలో

వచ్చిన నూతన భీమాసంఖ్య అత్యద్భుతమైయున్నది.

హిందూ దేశమునందు ప్రఖ్యాతి చెందినదియు

ప్రజల అభిమానము పొందినదియునైన యీ లైఫ్

అమూరన్సు కంపెనీకి ప్రపోజల్సును సంపాదిం

చుటకు శక్తిగలవారు మాతో సంబంధము

సాపించుకొనకోరెదము. (672)

The Branch Secretary,
Oriental Assurance Buildings

Post Box No. 8, Madras.
Bangalore Branch:—No 3 South Parade

Bangalore,
Trivandrum Branch:—Trivandrum.

నరముల ఆతి బలహీనతచే గలిగిన
మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధులకు
అత్యద్భుతనివారణి

విశేషములందు ఉద్యోగము చేయుటచే గలిగిన అతినర
ముల బలహీనతచే నాకుండిన మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిని
ప్రస్తుతము మద్రాసు జార్జి టౌన్ ఆర్మీనియస్ వీధిలో నెం 72 రు
గృహమునందుండు పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు అతి
స్వల్పకాలములోనే బాగుచేసిరి. చికిత్సపొందిన తరువాత
నాకు క్రొత్తపుష్టి, పటుత్వము గలిగినది. పండితులవారికి అనేక
విందనములు. వారు మిక్కిలి చిరుతలతోను జయముతోను
అభ్యసించుచున్న ఆయుర్వేద వైద్యమునకు గొప్పకీర్తి, ప్రతి
ష్ఠలు కలిగినది.

ఇతర వైద్యులచే కుదరదని భవితేయబడిన అతిమూత్ర
వ్యాధిచే గలిగిన కఠినమైన రాచమరుపును పండితులవారు
మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయుటను నేడు స్వయముగా
చూచితిని. వ్యాధులచే పీడింపబడుచున్న ప్రజలకు సహాయము
చేయుటకై పండితులవారికి దీర్ఘాయువు నొసంగవలెనని భగ
వంతుని ప్రార్థించెదను.

డి. టి. ప్రకాశం,

డి. కె. ఎ. సి. ఆర్. ఎ. ఎఫ్. సి. డి.

ఇన్ కమటాప్స్ ఆఫీసు, మద్రాసు, 17-11-24.

వారి సలహాకట్టుము రూ 15-0-0.

[8]

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

భూటును సువాసన గలవి 3351

తాంబూలులతోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అది
రక్తము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, సున్నిహిత్యము, దగ్ధ,
ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిరోగములు
మొదలగు వ్యాధుల కిది వ్యత్యాసముకలె పనిచేయును. 3

250 మాత్రల సీసా రు 0-4-0 డబ్బ రు 2-4-0 వి.పి ఆ 6
పి. కి. ఏ. అందు కంపెనీ. పెరిదేపి. (నల్లూరుజిల్లా.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టివీది మదరాసు.

పండిత డి. గో. హా. లా. చా. ధ్వు. గారి
అమృతాంజనము
 జార్జి టౌన్ మదరాసు

సుప్రసిద్ధ శాస్త్రీయాయుర్వేదదివ్యౌషధములు దొరకున్థలము
 క్యాటలాగులు కోరువారికి ఉచితముగ పంపబడును
 ఆయుర్వేదాశ్రమము, 151, గో. పం. దప్పనాయకవీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

“స్వరస్సు అట్లాసు టానికి మిక్కిలి
 బలముగలది. నరములను జీర్ణ
 కోశములను మంచి ఆరోగ్య
 సిలికి తెచ్చును. అందు
 చేతనే నావద్దకువచ్చు
 రోగులు అనేకులు
 దీనినివాడి, అద్భు
 తమైనగుణమును
 పొందు
 చున్నారు.”

ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎస్.

“అన్ని ఉదరరోగములకు, కారజ
 సంబంధమైన వ్యాధులకు
 అట్లాసు టానికి మంచి
 గుణమిచ్చుటను నేను
 తెలిసికొంటిని.

అదిగాక నరముల బలహీనముగల
 వారందరను ఈ టానికును
 నిర్భయముగా వాడ
 వచ్చును.”

ఎల్. ఎమ్. ఆండు ఎస్.

నర్వకాలసంజీవి అగు
 అట్లాసు టానికును
 యిప్పుడే పుచ్చుకొని
 కాలసంజీవిని
 వశపరచుకొందు
 ఉష్ణదేశములకు తగిన టానికు

దేశమునందు రెండుతులుగా పనిచేయుటవల్లనే అట్లాసు
 టానికు మిక్కిలి జయము పొందుచున్నదని ప్రతి వైద్యునికి బాగుగా
 తెలియును. తక్షణమే నరములు, మెదడు, దేశమునందుండు నన్నవి
 మాంసము పాశములు మొదలగువాటికి మంచిపుష్టి నిచ్చుటయి,
 భుజించిన ఆహారము చక్కగా జీర్ణమగుటచేసి, బలమును హెచ్చించి
 నట్టియు, వివిధగల ఓషధులు యందులో చేరియున్నవి. కృతించిన
 భాగములకు రెండింతలు వశితో మంచి ఆరోగ్యసిలికి తెచ్చును. అందు
 చేతనే అట్లాసు టానికు అతి త్వరలోనే శాశ్వతమైన గుణమునిచ్చును.
 కెమిస్టుల అందరివద్దను దొరకును

మదన్ నన్ను అండు కో.,

కెమిస్టులు, బొంబాయి

మద్రాసు డిపో ఏజెంట్లు:—ఎ. ఎన్. ఆర్. మూర్తి.

పంపు నన్ను. 9, పావ్ హాస్ సెక్టార్ డ్వే

“నేను న్యూర స్త్రీనియా వ్యాధిగల
 వారి నరములు స్పృశించిన
 వారికి ఈ టానికును వాడి
 తిని. అందుచే వారికి అ
 మోఘమైన గుణము
 కలిగినది నరముల
 బలహీనము,
 ముఖ్యముగా దీర్ఘ కాలమునుండి
 అచర్ల వ్యాధితో కూడిన
 ముల బలహీనముగల
 వారికి దీని నేను
 సిఫార్సు చేయు
 చున్నాను.”

ఎం. బి. బి. ఎస్.

“నేను అట్లాసు టానికును అనే
 రకముల వ్యాధిగ్రస్తలకు వాడి
 తిని మంచి గుణముగలిగినది.
 అమితముగా పనిచేయు
 వారికి ముఖ్యముగా
 యది అద్భుతమైన
 గుణమిచ్చినది”

“పుష్టిని గోరు పతి యొకరును
 దీనిని తప్పక పుచ్చుకొను
 టకు నేను సిఫార్సుచేయు
 చున్నాను.”

ఎల్. ఎమ్. ఆండు ఎస్.